

ΕΦΗΜΕΡΙΔΑ ΤΗΣ ΚΥΒΕΡΝΗΣΕΩΣ ΤΗΣ ΕΛΛΗΝΙΚΗΣ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑΣ

9 Αυγούστου 2023

ΤΕΥΧΟΣ ΔΕΥΤΕΡΟ

Αρ. Φύλλου 4983

ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ

Αριθμ. 108458

**Έγκριση Κανονισμού Σπουδών του Χαροκοπέι-
ου Πανεπιστημίου.**

Η ΣΥΓΚΛΗΤΟΣ
ΤΟΥ ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ

Έχοντας υπόψη:

1. Τον ν. 4957/2022 (Α' 141), και ειδικότερα το άρθρο 16 και 223 και τα κεφάλαια Η', Θ' και ΙΕ' αυτού.

2. Την υπό στοιχεία 135557/Ζ1/01.11.2022 εγκύκλιο του Υπουργείου Παιδείας και Θρησκευμάτων «Εφαρμογή των διατάξεων του ν. 4957/2022 "Νέοι Ορίζοντες στα Ανώτατα Εκπαιδευτικά Ιδρύματα: Ενίσχυση της ποιότητας, της λειτουργικότητας και της σύνδεσης των Α.Ε.Ι. με την κοινωνία και λοιπές διατάξεις" για την οργάνωση και λειτουργία προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών και λοιπά θέματα».

3. Την υπό στοιχεία 108182/Ζ1/21.08.2020 (ΥΟΔΔ 677) διαπιστωτική πράξη της Υπουργού Παιδείας και Θρησκευμάτων «Διαπιστωτική πράξη εκλογής Πρύτανη και τεσσάρων Αντιπρυτάνεων στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο», με θητεία έως 31-08-2024.

4. Την υπ' αρ. 105014/07.02.2023 πράξη Πρύτανη συγκρότησης της Συγκλήτου του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου.

5. Τις αποφάσεις της Συγκλήτου του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου (αρ. συν. 464/21-12-2022, Θέματα 6 και 7) περί συγκρότησης Επιτροπής Μεταπτυχιακών Σπουδών και Επιτροπής Προπτυχιακών Σπουδών, αντιστοίχως,

6. Τις εισηγήσεις των Επιτροπών Προπτυχιακών και Μεταπτυχιακών Σπουδών του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου,

7. Το γεγονός ότι από την απόφαση αυτή δεν προκαλείται δαπάνη σε βάρος του κρατικού προϋπολογισμού, εγκρίνει:

Τον Κανονισμό Σπουδών του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, ως ακολούθως:

ΚΑΝΟΝΙΣΜΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΧΑΡΟΚΟΠΕΙΟΥ ΠΑΝΕΠΙΣΤΗΜΙΟΥ
κατά τον ν. 4957/2022 (Α' 141)

ΜΕΡΟΣ 1ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1: ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1: Διάρθρωση των Σπουδών
Άρθρο 2: Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Φοιτητών/-τριών

Άρθρο 3: Ανάδειξη εκπροσώπων των φοιτητών/-τριών στα συλλογικά όργανα του Ιδρύματος

Άρθρο 4: Παροχές και υπηρεσίες προς τους/τις φοιτητές/-τριες

Άρθρο 5: Κέντρο Εξυπηρέτησης Φοιτητών/-τριών (Κ.Ε.Φ.)

Άρθρο 6: Δομή Υποστήριξης Προσωπικού και Φοιτητικού Πληθυσμού "Αικατερίνη Μαριδάκη-Κασσωτάκη"

Άρθρο 7: "Συνήγορος του/της Φοιτητή/-τριας" - "Σύμβουλος Καθηγητής/-τρια Φοιτητών/-τριών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες"

Άρθρο 8: Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης (Β.Κ.Π.)

Άρθρο 9: Κέντρο Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών (Κ.Δ.Ξ.Γ.)

Άρθρο 10: Κέντρο Πληροφορικής και Δικτύων (Κ.Π.Δ.)

Άρθρο 11: Βραβεία, υποτροφίες και εκπαιδευτικά δάνεια για φοιτητές/-τριες

Άρθρο 12: Ανταποδοτικές υποτροφίες σε φοιτητές/-τριες

Άρθρο 13: Χρήση εγκαταστάσεων και μέσων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2: ΘΕΜΑΤΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

Άρθρο 14: Χρονική Διάρθρωση ακαδημαϊκού έτους

Άρθρο 15: Εξετάσεις

Άρθρο 16: Σύμβουλος Σπουδών

Άρθρο 17: Φοιτητές/-τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Άρθρο 18: Κανόνες δεοντολογίας για τους φοιτητές/-τριες

Άρθρο 19: Παραβάσεις Φοιτητών/-τριών

ΜΕΡΟΣ 2ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3: 1ος ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

- Άρθρο 20: Πρόγραμμα Σπουδών Πρώτου Κύκλου
 Άρθρο 21: Οργάνωση σπουδών
 Άρθρο 22: Ωρολόγιο Πρόγραμμα
 Άρθρο 23: Εγγραφή, φοιτητική ιδιότητα
 Άρθρο 24: Ανώτατη χρονική διάρκεια φοίτησης
 Άρθρο 25: Κατ' εξαίρεση υπέρβαση ανώτατης διάρκειας φοίτησης
 Άρθρο 26: Διακοπή φοίτησης
 Άρθρο 27: Μερική Φοίτηση
 Άρθρο 28: Αλλοδαποί/-ές και φιλοξενούμενοι/-ες φοιτητές/-τριες
 Άρθρο 29: Εξεταστικές περιόδους
 Άρθρο 30: Οργάνωση εξετάσεων
 Άρθρο 31: Πτυχιακή εργασία
 Άρθρο 32: Πρακτική Άσκηση
 Άρθρο 33: Βαθμολογία
 Άρθρο 34: Κινητικότητα Φοιτητών/-τριών
 Άρθρο 35: Βαθμός πτυχίου
 Άρθρο 36: Ολοκλήρωση Σπουδών - Ανακήρυξη Πτυχιούχου
 Άρθρο 37: Απονομή πτυχίου -Ορκωμοσία

ΜΕΡΟΣ 3ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4 - 2ος ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

- Άρθρο 38: Αποστολή - Στόχοι - Γενικές Διατάξεις
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5 - ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΙΔΡΥΣΗ, ΠΟΡΟΙ
 Άρθρο 39: Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών
 Άρθρο 40: Όργανα Διοίκησης Π.Μ.Σ. - Αρμοδιότητες
 Άρθρο 41: Ίδρυση Π.Μ.Σ.
 Άρθρο 42: Πόροι Π.Μ.Σ.
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6 - ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΤΑ Π.Μ.Σ.
 Άρθρο 43: Διδασκαλία στα Π.Μ.Σ.
 Άρθρο 44: Υποχρεώσεις Διδασκόντων/-ουσών
 ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7 - ΦΟΙΤΗΣΗ ΣΤΑ Π.Μ.Σ.
 Άρθρο 45: Εισαγωγή στα Π.Μ.Σ.
 Άρθρο 46: Δικαιώματα μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών
 Άρθρο 47: Υποχρεώσεις μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών
 Άρθρο 48: Σπουδές στα Π.Μ.Σ.
 Άρθρο 49: Αξιολόγηση επιδόσεων φοιτητών/-τριών
 Άρθρο 50: Διπλωματική Εργασία - Πρακτική Άσκηση
 Άρθρο 51: Σπουδές σε άλλο Πανεπιστήμιο
 Άρθρο 52: Βαθμολογία - Βαθμός Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών
 Άρθρο 53: Ολοκλήρωση Σπουδών
 Άρθρο 54: Απονομή διπλώματος - Ορκωμοσία
 Άρθρο 55: Τέλη φοίτησης - Υποτροφίες

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8 - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

- Άρθρο 56: Αξιολόγηση του Π.Μ.Σ.
 Άρθρο 57: Τίτλοι - Πιστοποιητικά
 Άρθρο 58: Τελικές Διατάξεις

ΜΕΡΟΣ 4ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9 - 3ος ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ
ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

- Άρθρο 59: Γενικές διατάξεις

Άρθρο 60: Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής

Άρθρο 61: Διαδικασία Επιλογής Υποψηφίων Διδασκόντων

Άρθρο 62: Προϋποθέσεις εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής

Άρθρο 63: Υποχρεώσεις Υποψηφίων Διδασκόντων

Άρθρο 64: Υποτροφίες - Παροχές

Άρθρο 65: Σπουδές σε άλλο Πανεπιστήμιο

Άρθρο 66: Υποστήριξη Διδακτορικής Διατριβής

Άρθρο 67: Αναγόρευση διδάκτορα

Άρθρο 68: Απονομή διδακτορικού διπλώματος -Ορκωμοσία

Άρθρο 69: Κανόνες δεοντολογίας που αφορούν στα πνευματικά δικαιώματα και τις δημοσιεύσεις

ΜΕΡΟΣ 5ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10 -
ΔΙ-ΙΔΡΥΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ
ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 70: Κοινά προγράμματα με άλλα Πανεπιστήμια
 Άρθρο 71: Διοργάνωση σπουδών σε άλλη γλώσσα πέραν της ελληνικής

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11 - ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Άρθρο 72: Σκοπός και διάρκεια

Άρθρο 73: Οργάνωση και Εποπτεία

Άρθρο 74: Φορείς Πρακτικής Άσκησης

Άρθρο 75: Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Ασκούμενων

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12 - ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/
ΤΡΙΩΝ

Άρθρο 76: Γενικά

Άρθρο 77: Διαδικασία επιλογής εξερχόμενων φοιτητών/-τριών

Άρθρο 78: Διαδικασία επιλογής εισερχόμενων φοιτητών/-τριών

Άρθρο 79: Δικαιώματα φοιτητών/-τριών που συμμετέχουν στην κινητικότητα

Άρθρο 80: Πρόγραμμα Εσωτερικής Κινητικότητας

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13 - ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 81: Τίτλοι - Πιστοποιητικά

Άρθρο 82: Τελικές διατάξεις

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παράρτημα 1: Αξιολόγηση Επίδοσης Φοιτητών/-τριών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΦμΕΕΑ)

ΜΕΡΟΣ 1ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 1:
ΓΕΝΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 1:

Διάρθρωση των Σπουδών

1. Οι σπουδές στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο οργανώνονται σε τρεις κύκλους σπουδών: τον πρώτο κύκλο σπουδών (προπτυχιακές σπουδές), τον δεύτερο κύκλο σπουδών (μεταπτυχιακές σπουδές) και τον τρίτο κύκλο σπουδών (διδακτορικές σπουδές). Αντίστοιχα, προπτυχιακοί/-ές φοιτητές/-τριες είναι εκείνοι/-ες που παρακολουθούν τον πρώτο κύκλο σπουδών, μεταπτυχιακοί/-ές φοιτητές/-τριες είναι εκείνοι/-ες που παρακολουθούν τον

δεύτερο κύκλο σπουδών και υποψήφιοι/-ες διδάκτορες εκείνοι/-ες που παρακολουθούν τον τρίτο κύκλο σπουδών.

2. Ο πρώτος κύκλος σπουδών συνίσταται στην παρακολούθηση προγράμματος προπτυχιακών σπουδών και περιλαμβάνει μαθήματα που αντιστοιχούν σε πιστωτικές μονάδες που δεν είναι λιγότερες των διακοσίων σαράντα (240). Η ολοκλήρωση προγράμματος σπουδών πρώτου κύκλου οδηγεί στην απονομή τίτλου σπουδών επιπέδου 6 σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Κάθε ακαδημαϊκό έτος περιλαμβάνει εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες, τουλάχιστον.

3. Ο δεύτερος κύκλος σπουδών συνίσταται στην παρακολούθηση προγράμματος μεταπτυχιακών σπουδών και περιλαμβάνει, για κάθε πρόγραμμα σπουδών, μαθήματα που αντιστοιχούν κατ' ελάχιστο σε εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες. Η ολοκλήρωση προγράμματος σπουδών δεύτερου κύκλου οδηγεί στην απονομή Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.), τίτλου επιπέδου 7 σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων.

4. Ο τρίτος κύκλος σπουδών περιλαμβάνει την εκπόνηση της διδακτορικής διατριβής και ολοκληρώνεται με την απονομή διδακτορικού διπλώματος, τίτλου επιπέδου 8 σύμφωνα με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων. Η ελάχιστη διάρκεια σπουδών σε πρόγραμμα τρίτου κύκλου είναι τα τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής.

Άρθρο 2:

Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Φοιτητών/-τριών

1. Τα άτομα που φοιτούν σε προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό Πρόγραμμα σπουδών, καθώς και οι υποψήφιοι/-ες διδάκτορες αποτελούν μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας. Ο αλληλοσεβασμός στη σχέση μεταξύ διδάσκοντα/-ουσας και διδασκόμενου/-ης αποτελεί βασική προϋπόθεση επιτυχούς μαθησιακής, διδακτικής και ερευνητικής διαδικασίας.

2. Κυρίαρχο δικαίωμα των φοιτητών/-τριών είναι το δικαίωμα στη μάθηση.

3. Οι φοιτητές/-τριες του Ιδρύματος, έχουν τα ακόλουθα δικαιώματα:

α) Να ενημερώνονται εγκαίρως και επαρκώς για όλα τα θέματα της ακαδημαϊκής ζωής που τους/τις αφορούν.

β) Να εκφράζουν ελεύθερα τις απόψεις τους για εκπαιδευτικά και άλλα θέματα, στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας και με σεβασμό στους κανόνες δεοντολογίας.

γ) Να αξιολογούν το εκπαιδευτικό έργο, την ποιότητα και την αποτελεσματικότητα των διοικητικών υπηρεσιών και τις ενέργειες της διοίκησης του Ιδρύματος, όπως ο νόμος ορίζει.

δ) Να εξυπηρετούνται από τις διοικητικές υπηρεσίες του Ιδρύματος εγκαίρως και αποτελεσματικά.

ε) Να κάνουν χρήση των εγκαταστάσεων και των υποδομών του Ιδρύματος, σύμφωνα με τους κανονισμούς του Ιδρύματος.

στ) Να απολαμβάνουν τις κοινωνικές και άλλες παροχές που απορρέουν από την ιδιότητα του/της φοιτητή/-τριας του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου.

ζ) Να υποβάλλουν αναφορές και αιτήματα στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος σχετικά με θέματα που τους αφορούν άμεσα, όπως αναβαθμολόγηση/επανεξέταση μαθήματος και αναθεώρηση αποφάσεων που αφορούν σε πειθαρχικά θέματα και θέματα που αφορούν στην φοιτητική κοινότητα στην οποία ανήκουν.

η) Να εκπροσωπούνται στα συλλογικά όργανα και τις επιτροπές του Ιδρύματος, όπως προβλέπεται από το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο, τον Οργανισμό, τον Εσωτερικό Κανονισμό και τις αποφάσεις του Ιδρύματος και να συμμετέχουν ενεργά σε όλες τις δραστηριότητες της ακαδημαϊκής κοινότητας.

θ) Να συμμετέχουν σε φοιτητικούς συλλόγους ή σε άλλες οργανώσεις και ομίλους που δραστηριοποιούνται ή λειτουργούν στο πλαίσιο του Ιδρύματος, τηρώντας τους κανονισμούς του Ιδρύματος.

ι) Οι φοιτητές/-τριες δικαιούνται να συμμετέχουν σε αμειβόμενες δραστηριότητες του Ιδρύματος.

4. Οι φοιτητές/-τριες του Ιδρύματος έχουν τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

α) Να ενημερώνονται για τον Οργανισμό, τον Εσωτερικό Κανονισμό, τους κανόνες δεοντολογίας, τους επιμέρους κανονισμούς λειτουργίας και τις αποφάσεις του Ιδρύματος που τους/τις αφορούν και να τους εφαρμόζουν με συνέπεια και υπευθυνότητα.

β) Να ενημερώνονται για το πρόγραμμα σπουδών που ακολουθούν και το ακαδημαϊκό ημερολόγιο.

γ) Να συμβάλλουν στην καλή φήμη του Ιδρύματος με τις ακαδημαϊκές, πολιτιστικές και συλλογικές δραστηριότητές τους.

δ) Να σέβονται και να προστατεύουν τις εγκαταστάσεις και τις υποδομές του Ιδρύματος και να μεριμνούν για τη διασφάλιση της καθαριότητας των χώρων του.

Άρθρο 3:

Ανάδειξη εκπροσώπων των φοιτητών/-τριών στα συλλογικά όργανα του Ιδρύματος

1. Οι φοιτητές/-τριες έχουν δικαίωμα συμμετοχής, με εκπροσώπους τους, στα συλλογικά όργανα του Ιδρύματος. Οι προϋποθέσεις υποβολής υποψηφιότητας, η σύσταση του σώματος των εκλεκτόρων, ο τρόπος σύνταξης των εκλογικών καταλόγων, καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια για τις διαδικασίες εκλογής, ρυθμίζονται από το άρθρο 42 του ν. 4957/2022 (Α' 141).

2. Οι εκπρόσωποι των φοιτητών/-τριών στη Συνέλευση Τμήματος ή στη Συνέλευση Μονομηματικής Σχολής αναδεικνύονται από το σύνολο των φοιτητών/-τριών των προγραμμάτων σπουδών πρώτου, δεύτερου και τρίτου κύκλου που οργανώνονται αποκλειστικά από το Τμήμα ή σε συνεργασία με άλλα Τμήματα του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι., των οποίων το Τμήμα έχει αναλάβει τη διοικητική υποστήριξη.

3. Η άσκηση των συνδικαλιστικών δικαιωμάτων των φοιτητών/-τριών δεν επιτρέπεται να παρακωλύει την ομαλή διεξαγωγή του πάσης φύσεως έργου (εκπαιδευτικού, διοικητικού κ.λπ.) του Ιδρύματος. Για το σκοπό αυτό η πραγματοποίηση συνελεύσεων, συγκεντρώσεων, εκδηλώσεων και κάθε είδους δραστηριοτήτων επιτρέπεται μόνον εκτός των ωρών διδασκαλίας μετά από έγγραφη άδεια του/της Πρυτάνεως.

4. Οι εκπρόσωποι των φοιτητών/-τριών σε συλλογικά όργανα εκλέγονται από το σύνολο των φοιτητών/-τριών του αντίστοιχου κύκλου σπουδών, που δεν έχουν υπερβεί την ανώτατη διάρκεια φοίτησης σύμφωνα με την παρ. 1 του άρθρου 76 του ν. 4957/2022 (Α' 141). Η ψηφοφορία γίνεται με ενιαίο ψηφοδέλτιο και είναι άμεση, καθολική και μυστική.

Άρθρο 4:

Παροχές και υπηρεσίες προς τους/τις φοιτητές/-τριες

1. Ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη: Οι φοιτητές/-τριες των τριών κύκλων που δεν έχουν άλλη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη, δικαιούνται πλήρη ιατροφαρμακευτική και νοσοκομειακή περίθαλψη στο Εθνικό Σύστημα Υγείας (Ε.Σ.Υ.), με κάλυψη των σχετικών δαπανών από τον Εθνικό Οργανισμό Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.), κατ' ανάλογη εφαρμογή του άρθρου 33 του ν. 4368/2016 (Α' 83), μόνο με τη χρήση του ΑΜΚΑ τους. Οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία παροχής της περίθαλψης καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Υγείας.

2. Σίτιση: Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών και Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, η έκδοση της οποίας προβλέπεται στην παρ. 3 του άρθρου 284 του ν. 4957/2022 (Α' 141), καθορίζονται οι όροι, οι προϋποθέσεις και η διαδικασία για τη δωρεάν σίτιση και στέγαση των φοιτητών/-τριών και των τριών κύκλων, με βάση την ατομική και οικογενειακή οικονομική τους κατάσταση και την εντοπιότητα, καθώς και την έδρα του Ιδρύματος και τις ειδικές συνθήκες που επικρατούν σε αυτό. Στο Πανεπιστήμιο λειτουργεί Φοιτητικό Εστιατόριο, όπου μπορούν να σιτίζονται όλα τα μέλη της Πανεπιστημιακής Κοινότητας, είτε δωρεάν είτε έναντι μικρού αντιτίμου. Το εστιατόριο λειτουργεί καθ' όλη τη διάρκεια του έτους, εκτός από τους μήνες Ιούλιο και Αύγουστο.

3. Στεγαστικό Επίδομα Φοιτητών/-τριών: Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, και των καθ' ύλην αρμόδιων Υπουργών, η έκδοση της οποίας προβλέπεται στην παρ. 7 του άρθρου 10 του ν. 3220/2004 (Α' 15), καθορίζεται η διαδικασία και τα δικαιολογητικά για τη χορήγηση του στεγαστικού επιδόματος στους/στις φοιτητές/-τριες των Ιδρυμάτων της Ανώτατης Εκπαίδευσης. Οι οικογένειες φοιτητών/-τριών που η κύρια κατοικία τους βρίσκεται μακριά από την Αθήνα έχουν τη δυνατότητα να υποβάλουν αίτηση και να λάβουν το φοιτητικό στεγαστικό επίδομα που προβλέπεται στις σχετικές διατάξεις της εκάστοτε ισχύουσας νομοθεσίας.

4. Οι φοιτητές/-τριες του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου δικαιούνται να υποβάλουν αίτημα για στέγαση στις Φοιτητικές Εστίες που διαχειρίζεται το Ίδρυμα Νεολαίας και Διά Βίου Μάθησης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ). Στην περίπτωση αυτή, η αίτηση υποβάλλεται απευθείας στη Φοιτητική Εστία και τηρούνται τα κριτήρια και οι διαδικασίες που ορίζει ο φορέας διαχείρισης (ΙΝΕΔΙΒΙΜ). Ειδικότερες σχετικές ρυθμίσεις και διαδικασίες προσδιορίζονται σύμφωνα με την εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία.

5. Διευκόλυνση μετακινήσεων: Στους/στις φοιτητές/-

τριες του Ιδρύματος παρέχονται διευκολύνσεις για τις μετακινήσεις τους και τα αναγκαία μέσα για την πολιτιστική τους καλλιέργεια και ψυχαγωγία, σε όλη τη διάρκεια του έτους. Οι όροι, οι προϋποθέσεις, η διαδικασία και κάθε άλλο θέμα σχετικό με τις παροχές αυτές καθορίζονται με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Υποδομών, Μεταφορών και Δικτύων, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού, Πολιτισμού και Τουρισμού, η έκδοση της οποίας προβλέπεται στην παρ. 4 του άρθρου 284 του ν. 4957/2022 (Α' 141). Ειδικότερες σχετικές ρυθμίσεις και διαδικασίες προσδιορίζονται σύμφωνα με την τρέχουσα νομοθεσία.

6. Χορήγηση αδειών στους/στις εργαζόμενους/-ες φοιτητές/-τριες: Με κοινή απόφαση των Υπουργών Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης ρυθμίζεται η υποχρεωτική χορήγηση αδειών σε εργαζόμενους/-ες φοιτητές/-τριες κατά την περίοδο των εξετάσεων για την προετοιμασία και τη συμμετοχή τους σε αυτές. Ειδικότερες σχετικές ρυθμίσεις και διαδικασίες προσδιορίζονται σύμφωνα με την τρέχουσα νομοθεσία.

7. Ρυθμίσεις και παροχές για ειδικές ομάδες φοιτητών/-τριών: Το Πανεπιστήμιο μεριμνά για την εγκατάσταση και συντήρηση υποδομών απαραίτητων για την μετακίνηση ειδικών ομάδων φοιτητών/-τριών. Οι υπηρεσίες του Ιδρύματος και το εκπαιδευτικό προσωπικό μεριμνούν για την υποστήριξη, διευκόλυνση και εξυπηρέτηση των φοιτητών/-τριών που ανήκουν σε ειδικές ομάδες, ώστε να διασφαλιστεί η απρόσκοπτη συμμετοχή τους στην ακαδημαϊκή δραστηριότητα και η ποιότητα ζωής τους στους χώρους του Πανεπιστημίου.

8. Αθλητισμός, πολιτισμός, ελεύθερος χρόνος: Το Πανεπιστήμιο ενθαρρύνει και υποστηρίζει με τις διαθέσιμες υποδομές, μέσα και πόρους την συμμετοχή των φοιτητών/-τριών και των άλλων μελών της πανεπιστημιακής κοινότητας σε πολιτιστικές και αθλητικές δραστηριότητες, καθώς και σε δραστηριότητες ψυχαγωγίας, ελεύθερου χρόνου και προσωπικής ανάπτυξης.

Άρθρο 5:

Κέντρο Εξυπηρέτησης Φοιτητών/-τριών (Κ.Ε.Φ.)

1. Στο Πανεπιστήμιο λειτουργεί Κέντρο Εξυπηρέτησης Φοιτητών/-τριών, το οποίο είναι αρμόδιο για την ενημέρωσή τους σε θέματα που αφορούν τη συνολική λειτουργία του Πανεπιστημίου, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις τους και τις παρεχόμενες υπηρεσίες από την Πολιτεία και το Πανεπιστήμιο, καθώς και για την εξυπηρέτησή τους, ηλεκτρονικά ή/και δια ζώσης.

Το Κέντρο Εξυπηρέτησης Φοιτητών/-τριών στεγάζει:

α. Υπηρεσίες Φοιτητικής Μέριμνας, το οποίο μεριμνά για θέματα που αφορούν στη σίτιση των φοιτητών/-τριών, στη χορήγηση του στεγαστικού επιδόματος, στην έκδοση και διάθεση διδακτικών σημειώσεων, στη χορήγηση της Ευρωπαϊκής Κάρτας Ασφάλισης Ασθενείας (Ε.Κ.Α.Α.), και άλλων οικονομικών ενισχύσεων που ενδεχομένως προσφέρονται (υποτροφίες, κ.ά.).

β. Το Γραφείο Διασύνδεσης Σπουδών και Σταδιοδρομίας, που υποστηρίζει τους/τις φοιτητές/-τριες κατά τη μετάβαση τους στην αγορά εργασίας με παροχή πληροφόρησης και συμβουλευτικών υπηρεσιών για την

αγορά εργασίας και τη συνέχιση των σπουδών τους στην Ελλάδα και το εξωτερικό. Προσφέρονται συμβουλευτικές υπηρεσίες απασχόλησης και σταδιοδρομίας μέσω ατομικών ή ομαδικών συνεδριών, σεμιναρίων και εργαστηρίων για θέματα όπως η σύνταξη βιογραφικού σημειώματος, η συνέντευξη επιλογής, οι τεχνικές αναζήτησης εργασίας κ.ά.

γ. Το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης που οργανώνει και συντονίζει κεντρικά τη διεξαγωγή της πρακτικής άσκησης των φοιτητών/-τριών του Πανεπιστημίου, είτε είναι υποχρεωτική, είτε είναι προαιρετική και παρέχει σχετική καθοδήγηση στους/στις φοιτητές/-τριες.

δ. Το Γραφείο, που υποστηρίζει το Πανεπιστήμιο στη διασύνδεσή του με Πανεπιστήμια του εξωτερικού και τη διασφάλιση της κινητικότητας για σπουδές και πρακτική άσκηση φοιτητών/-τριών και των τριών κύκλων σπουδών.

Άρθρο 6:

Δομή Υποστήριξης Προσωπικού και Φοιτητικού Πληθυσμού "Αικατερίνη Μαριδάκη-Κασσωτάκη"

Βασικός σκοπός της Δομής Υποστήριξης Προσωπικού και Φοιτητικού Πληθυσμού είναι η συστηματοποίηση της προσπάθειας του Πανεπιστημίου να παράσχει οργανωμένη υποστήριξη τόσο στο προσωπικό όσο και στον φοιτητικό πληθυσμό του σχετικά σε θέματα που άπτονται βασικών δράσεων της ακαδημαϊκής ζωής και καθημερινότητας και τα οποία χρήζουν ψυχολογικής και παιδαγωγικής ενίσχυσης.

Η Δομή "Αικατερίνη Μαριδάκη-Κασσωτάκη" αποτελείται από:

α) Το Κέντρο Ψυχολογικής και Συμβουλευτικής Υποστήριξης (ΚΕ.ΨΥ.Σ.Υ), το οποίο παρέχει δωρεάν συμβουλευτική και ψυχολογική βοήθεια στον ενεργό φοιτητικό πληθυσμό όλων των Τμημάτων του Πανεπιστημίου και εν γένει συνδράμει με κάθε πρόσφορο μέσο συμβουλευτικά σε όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας αποσκοπώντας στην αρμονικότερη προσαρμογή στην ακαδημαϊκή ζωή. Οι δράσεις του ΚΕ.ΨΥ.Σ.Υ. υποστηρίζονται από μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.ΔΙ.Π.) του Α.Ε.Ι. ή μόνιμο προσωπικό ειδικότητας ψυχιάτρου, ψυχολόγου και κοινωνικού λειτουργού, ή αντίστοιχου βασικού τίτλου σπουδών. Αν δεν υπάρχει μόνιμο προσωπικό αντίστοιχης ειδικότητας, το ΚΕ.ΨΥ.Σ.Υ. δύναται να στελεχώνεται από πρόσθετο προσωπικό, το οποίο επιλέγεται σύμφωνα με τη διαδικασία των σε ισχύ διατάξεων. Ο/Η επικεφαλής του Κέντρου ορίζεται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου.

β) Το Κέντρο Υποστήριξης Διδασκαλίας και Μάθησης (ΚΕ.ΔΙ.ΜΑ.), το οποίο συνδράμει στην υποστήριξη του διδακτικού έργου του ακαδημαϊκού προσωπικού του, καθώς επίσης και στην προαγωγή της ποιότητας της συνολικής εκπαιδευτικής εμπειρίας των φοιτητών/-τριών στοχεύοντας στην αναβάθμιση του διδακτικού έργου που λαμβάνει χώρα στο Πανεπιστήμιο μέσω της ενημέρωσης όλων των ενδιαφερομένων για τις σύγχρονες τάσεις της πανεπιστημιακής παιδαγωγικής και της δια Βίου Μάθησης. Οι δράσεις του ΚΕ.ΔΙ.ΜΑ., υποστηρίζονται από το προσωπικό του Πανεπιστημίου (μέλη ΔΕΠ, ΕΔΙΠ, ΕΕΠ, ΕΤΕΠ, διοικητικό προσωπικό) ή εξωτερικούς/-ες συνεργάτες/-ιδες με εμπειρία στα ζητήματα διδακτι-

κής, παιδαγωγικής, εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, καθώς και στην εκπαίδευση ενηλίκων και την πανεπιστημιακή παιδαγωγική. Ο/Η επικεφαλής του Κέντρου ορίζεται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου.

γ) Το Κέντρο Διασφάλισης και Ενίσχυσης της Ισότητας (ΚΕ.Δ.ΕΝ.Ι.), το οποίο συνδράμει στην προώθηση, τη διασφάλιση και την ενίσχυση (α) της ισότητας σε όλα τα επίπεδα λειτουργίας και σε όλες τις διαδικασίες της ακαδημαϊκής ζωής, (β) της ισότιμης πρόσβασης και ουσιαστικής συμμετοχής των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας καθώς και της ευαισθητοποίησης απέναντι σε ζητήματα ισότιμης ένταξης και φοίτησης στο χώρο του Πανεπιστημίου και (γ) της τήρησης της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας, της αντιμετώπισης φαινομένων κακοδιοίκησης και της διαφύλαξης της εύρυθμης λειτουργίας του Ιδρύματος. Ο/Η επικεφαλής του Κέντρου ορίζεται με απόφαση του αρμόδιου οργάνου.

Άρθρο 7:

"Συνήγορος του/της Φοιτητή/-τριας" -

"Σύμβουλος Καθηγητής/-τρια Φοιτητών/-τριών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες"

Στο Χαρακόπειο Πανεπιστήμιο λειτουργούν οι θεσμοί του/της "Συνήγορου του/της Φοιτητή/-τριας" (ΣΤΦ), και του/της "Συμβούλου Καθηγητή/-τριας Φοιτητών/-τριών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες" (ΣΦΜΕΕΑ).

α) Ο/Η ΣΤΦ έχει ως αρμοδιότητες:

- Τη διαμεσολάβηση μεταξύ φοιτητών/-τριών και καθηγητών/-τριών ή διοικητικών υπηρεσιών του ιδρύματος,
- την τήρηση της νομιμότητας στο πλαίσιο της ακαδημαϊκής ελευθερίας,
- την αντιμετώπιση φαινομένων κακοδιοίκησης σε θέματα που αφορούν τους/τις φοιτητές/-τριες,
- τη διαφύλαξη της εύρυθμης λειτουργίας του ιδρύματος,

Ο/Η ΣΤΦ δεν έχει αρμοδιότητα σε θέματα εξετάσεων και βαθμολογίας των φοιτητών/-τριών.

Ο/Η ΣΤΦ διερευνά υποθέσεις, αυτεπαγγέλτως ή ύστερα από αναφορά φοιτητή/-τριας, και διαμεσολαβεί στα αρμόδια όργανα του Ιδρύματος για την επίλυσή τους.

β) Ο/Η ΣΦΜΕΕΑ, έχει ως ρόλο τη διευκόλυνση της συμμετοχής των φοιτητών/-τριών με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες και μαθησιακές δυσκολίες σε όλες τις πτυχές της ακαδημαϊκής ζωής, καθώς και την ενημέρωση και υποστήριξη των ΦΜΕΕΑ και των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας σε θέματα που σχετίζονται με τις σπουδές και την ισότιμη ένταξη και φοίτηση στον χώρο του Πανεπιστημίου.

Άρθρο 8:

Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης (Β.Κ.Π.)

Στο Χαρακόπειο Πανεπιστήμιο λειτουργεί Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης για την κάλυψη των αναγκών της ακαδημαϊκής κοινότητας σε επιστημονική πληροφόρηση. Ειδικότερα για τους/τις φοιτητές/-τριες, οργανώνονται σεμινάρια εκπαίδευσης χρηστών, διατίθενται αναγνωστήριο, ηλεκτρονικοί υπολογιστές για αναζήτηση έντυπου ή ηλεκτρονικού υλικού και ερμάρια αποθήκευσης προσωπικών αντικειμένων, ενώ υπάρχει δυνατότητα αυτόματου δανεισμού και φωτοτύπησης υλικού που δεν είναι εφικτό να δανειστεί και πάντα με

βάση την κείμενη νομοθεσία περί προστασίας πνευματικών δικαιωμάτων. Μέρος των υπηρεσιών της Β.Κ.Π. δύναται να παρέχονται και εξ αποστάσεως, σε περίπτωση που οι συνθήκες το επιβάλλουν.

Άρθρο 9:

Κέντρο Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών (Κ.Δ.Ξ.Γ.)

Το Κέντρο Διδασκαλίας Ξένων Γλωσσών προσφέρει μαθήματα αγγλικής, γαλλικής και γερμανικής γλώσσας ειδικότητας στους/στις φοιτητές/-τριες του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, ώστε να διασφαλίζεται η εκμάθηση ξένης γλώσσας. Οι φοιτητές/-τριες εξοικειώνονται με την ειδική γλώσσα της επιστήμης τους, ώστε να αποκτήσουν τις γλωσσικές δεξιότητες που θα τους επιτρέψουν να κατανούν και να παράγουν ειδικά επιστημονικά κείμενα και να ανταποκρίνονται σε γενικότερες και ειδικότερες περιστάσεις προφορικής και γραπτής επικοινωνίας που εντάσσονται στο ειδικό επιστημονικό αντικείμενο των σπουδών τους.

Το Κ.Δ.Ξ.Γ. δύναται να προσφέρει μαθήματα εκμάθησης της ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς/-ές φοιτητές/-τριες που φοιτούν στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο στο πλαίσιο προγραμμάτων κινητικότητας ή/και ξενόγλωσσων προγραμμάτων σπουδών.

Άρθρο 10:

Κέντρο Πληροφορικής και Δικτύων (Κ.Π.Δ.)

1. Οι φοιτητές/-τριες και των τριών κύκλων σπουδών αποκτούν με την εγγραφή τους όνομα χρήστη και κωδικό πρόσβασης με τα οποία έχουν πρόσβαση στο σύνολο των ηλεκτρονικών υπηρεσιών που παρέχονται από το Πανεπιστήμιο και την πολιτεία. Το Κέντρο Πληροφορικής και Δικτύων του Πανεπιστημίου αναλαμβάνει την εγγραφή των φοιτητών/-τριών στον κατάλογο χρηστών του Πανεπιστημίου (LDAP) και στην συνέχεια δημιουργεί κωδικό πρόσβασης τον οποίο οι φοιτητές/-τριες μπορούν να παραλάβουν από την γραμματεία του οικείου Τμήματος ή ηλεκτρονικά με τρόπο που καθορίζεται από το ΚΠΔ. Η χρήση του συνθηματικού και του ονόματος χρήστη είναι αυστηρά προσωπική.

2. Οι φοιτητές/-τριες του Πανεπιστημίου έχουν πρόσβαση σε διάφορες κατηγορίες υπηρεσιών όπως οι παρακάτω: α) βασικές ηλεκτρονικές υπηρεσίες όπως ηλεκτρονικό ταχυδρομείο, φιλοξενία ιστοσελίδων, δημιουργία και αποθήκευση αρχείων και δεδομένων στο υπολογιστικό νέφος, β) υπηρεσίες ηλεκτρονικής μάθησης, γ) υπηρεσίες πρόσβασης σε ηλεκτρονικές πηγές και δ) χρήση εφαρμογών που εξασφαλίζει το Πανεπιστήμιο για όλα τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας.

3. Οι φοιτητές/-τριες πρέπει να συμμορφώνονται με τους όρους χρήσης ηλεκτρονικών υπηρεσιών και εφαρμογών, όπως αναφέρονται στον Κανονισμό Λειτουργίας του Κέντρου Πληροφορικής και Δικτύων και ανακοινώνονται στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου.

4. Οι φοιτητές/-τριες, ως χρήστες, είναι οι τελικοί/-ες υπεύθυνοι/-ες για την ακρίβεια και την νομιμότητα του περιεχομένου των προσωπικών τους ιστοσελίδων και των λοιπών πληροφοριών που διατηρούν στους σταθμούς εργασίας τους ή σε άλλο εξοπλισμό του Πανεπιστημίου. Δεσμεύονται α) να λαμβάνουν όλα τα ενδεικνυόμενα

μέτρα για τη διασφάλιση του προσωπικού απορρήτου, όπως η απόκρυψη κωδικών πρόσβασης, πιστοποιητικών κ.τ.λ., και να μη προβαίνουν σε ενέργειες που συνιστούν παραβίαση του προσωπικού απορρήτου χρηστών και του απορρήτου των επικοινωνιών μέσω του δικτύου δεδομένων του Πανεπιστημίου και β) δεσμεύονται να αποκτούν πρόσβαση αποκλειστικά σε δεδομένα που αναφέρονται στους/στις ίδιους/-ες ή είναι δημοσίως ανακοινώσιμα.

5. Σε περίπτωση όπου κάποιος/-α χρήστης προβαίνει σε ενέργειες οι οποίες δεν είναι σύμφωνες με το ισχύον νομοθετικό πλαίσιο που διέπει την ορθή χρήση των ηλεκτρονικών υπηρεσιών και του κανονισμού του ΚΠΔ, το ΚΠΔ δύναται να προβαίνει άμεσα σε απενεργοποίηση του λογαριασμού του/της.

Άρθρο 11:

Βραβεία, υποτροφίες και εκπαιδευτικά δάνεια για φοιτητές/-τριες

1. Το Πανεπιστήμιο χορηγεί σε φοιτητές/-τριες του βραβεία και υποτροφίες, με κριτήριο την επίδοσή τους στις σπουδές, ανεξαρτήτως από ή σε συνδυασμό με την οικογενειακή και κοινωνική τους κατάσταση και το ατομικό ή οικογενειακό τους εισόδημα. Στόχος των βραβείων και των υποτροφιών είναι να αναδείξουν εξαιρετικές περιπτώσεις προσπάθειας, ήθους και επιδόσεων και να στηρίξουν οικονομικά τους/τις φοιτητές/-τριες που διακρίνονται κάτω από αντίξοες συνθήκες. Πηγές χρηματοδότησης των βραβείων και των υποτροφιών μπορεί να είναι δωρεές, χορηγίες, κληροδοτήματα του Πανεπιστημίου, έσοδα από ερευνητικά και αναπτυξιακά έργα, καθώς και έκτακτα έσοδα από πολιτιστικές και αθλητικές εκδηλώσεις του Πανεπιστημίου.

2. Οι ειδικότερες σχετικές ρυθμίσεις και διαδικασίες χορήγησης των βραβείων και υποτροφιών, όταν προβλέπονται από χορηγό ή δωρητή, εξειδικεύονται κατά περίπτωση και εγκρίνονται με απόφαση της Συγκλήτου.

3. Το Πανεπιστήμιο δύναται να προβεί σε όλες τις απαραίτητες ενέργειες, προκειμένου να παρέχεται στους/στις φοιτητές/-τριες η δυνατότητα λήψης άτοκου εκπαιδευτικού δανείου, σύμφωνα με το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό πλαίσιο και τον Εσωτερικό Κανονισμό του Πανεπιστημίου.

4. Στους/στις πτυχιούχους/-ες του Πανεπιστημίου παρέχεται η δυνατότητα λήψης υποτροφιών για μεταπτυχιακές σπουδές, τις οποίες χορηγεί το Ίδρυμα "Σπύρου Χαροκόπου και Ευανθ. Χαροκόπου - Πετρούτση", σύμφωνα με τα οριζόμενα του Οργανισμού του Ιδρύματος.

Άρθρο 12:

Ανταποδοτικές υποτροφίες σε φοιτητές/-τριες

1. Το Πανεπιστήμιο μπορεί να χορηγεί σε φοιτητές/-τριες όλων των κύκλων σπουδών ανταποδοτικές υποτροφίες με υποχρέωση, εκ μέρους των φοιτητών/-τριών, να προσφέρουν εργασία με μερική απασχόληση, μέχρι σαράντα ώρες μηνιαίως σε υπηρεσίες του Πανεπιστημίου.

2. Ειδικότερες σχετικές ρυθμίσεις και διαδικασίες προσδιορίζονται με απόφαση της Συγκλήτου, διασφαλίζοντας ότι οι διαδικασίες προκήρυξης και επιλογής υπακούουν στις αρχές της διαφάνειας και της αξιοκρατίας και ελέγχονται από τα αρμόδια όργανα του Πανεπιστημίου.

Άρθρο 13:

Χρήση εγκαταστάσεων και μέσων

1. Όλοι/-ες οι φοιτητές/-τριες, έχουν δικαίωμα στη χρήση των εγκαταστάσεων, των μέσων και ηλεκτρονικών υπηρεσιών του Πανεπιστημίου στο πλαίσιο της ολοκλήρωσης των δραστηριοτήτων του προγράμματος σπουδών. Για την άσκηση του δικαιώματος αυτού από το σύνολο των φοιτητών/-τριών, θα πρέπει να υφίστανται και να διατίθενται προς απρόσκοπτη χρήση όλες οι υποδομές που εξασφαλίζουν την ανεμπόδιστη πρόσβαση των ΦμΕΕΑ στις παρεχόμενες υπηρεσίες (π.χ. ράμπες, ανελκυστήρες, ειδικό χώροι στάθμευσης κ.λπ.).

2. Μετά το πέρας του χρόνου που διατίθεται, σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών, για τη χρήση των εγκαταστάσεων και μέσων, οι φοιτητές/-τριες είναι υποχρεωμένοι/-ες να διακόπτουν τη χρήση παραδίδοντας τις εγκαταστάσεις και τα μέσα στην ίδια καλή κατάσταση που τους διατέθηκαν. Τυχόν φθορές των εγκαταστάσεων και των μέσων, που δεν οφείλονται στη συνήθη χρήση, επισύρουν πειθαρχικές ποινές κατά των δραστών ή και ολόκληρης της ομάδας μετά από σχετική εισήγηση του/της υπεύθυνου/-ης της ομάδας ή αναφορά του/της υπεύθυνου/-ης της επόμενης ομάδας φοιτητών που θα κάνει χρήση. Παράλληλα, γίνεται ο σχετικός καταλογισμός των δαπανών αποκατάστασης των φθορών σε βάρος των δραστών μετά από απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου.

3. Για χώρους ιδιαίτερης ευαισθησίας, όπως Εργαστήρια με αυξανόμενο κίνδυνο λειτουργίας ή σημαντικής αξίας εξοπλισμό, μπορεί να εγκρίνονται από τη Συνέλευση του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής ή από το Πρυτανικό Συμβούλιο, ανάλογα με την υπαγωγή τους στο Τμήμα ή το Πανεπιστήμιο, ειδικότεροι κανονισμοί χρήσης.

4. Όλοι/-ες οι φοιτητές/-τριες έχουν δικαίωμα πρόσβασης στις υπηρεσίες της Βιβλιοθήκης-Κέντρου Πληροφόρησης (ΒΚΠ) του Πανεπιστημίου, σύμφωνα με τις προβλέψεις του εκάστοτε ισχύοντος Κανονισμού Λειτουργίας της ΒΚΠ.

5. Η χρήση των εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου από τους φοιτητικούς συλλόγους για την πραγματοποίηση εκδηλώσεων τους γίνεται μόνο μετά από γραπτή έγκριση του/της Πρυτάνεως. Η έγκριση αυτή παρέχεται μετά από γραπτή αίτηση του Δ.Σ. του φοιτητικού συλλόγου, η οποία φέρει τη σφραγίδα του Συλλόγου και τις υπογραφές του/της Προέδρου και του/της Γεν. Γραμματέα του. Σε περίπτωση μη συγκρότησης του Δ.Σ.σε σώμα, το έγγραφο πρέπει να φέρει τις υπογραφές της πλειοψηφίας των μελών του Δ.Σ. Η αίτηση πρέπει να περιλαμβάνει την ημερομηνία, τον τόπο, τη διάρκεια και το περιεχόμενο της εκδήλωσης και να υποβάλλεται τουλάχιστον πέντε (5) ημέρες πριν από την ημέρα της εκδήλωσης. Η έγγραφη απάντηση του/της Πρυτάνεως προς το Δ.Σ. του φοιτητικού συλλόγου παρέχεται τουλάχιστον δύο (2) ημέρες πριν από την ημέρα της εκδήλωσης.

6. Τυχόν πραγματοποίηση εκδηλώσεων των φοιτητικών συλλόγων χωρίς την ανωτέρω γραπτή έγκριση του/της Πρυτάνεως, συνεπάγεται πειθαρχικό έλεγχο κατά του/της Προέδρου, του/της Γεν. Γραμματέα και των μελών του Δ.Σ. του φοιτητικού συλλόγου. Επίσης, τυχόν φθορές των εγκαταστάσεων του Πανεπιστημίου μετά

από τέτοιες χρήσεις συνεπάγονται α) την απαγόρευση άσκησης αυτού του δικαιώματος από τον συγκεκριμένο φοιτητικό σύλλογο, με απόφαση του Πρυτανικού Συμβουλίου και β) τον καταλογισμό της σχετικής δαπάνης στα μέλη του Δ.Σ. του φοιτητικού συλλόγου, με πράξη του/της Πρυτάνεως. Επιτρέπεται η ελεύθερη προβολή των απόψεων των φοιτητικών συλλόγων για τα θέματα που τους απασχολούν. Για το σκοπό αυτό διατίθεται συγκεκριμένος, κατάλληλα διαμορφωμένος χώρος του Πανεπιστημίου με οποιονδήποτε τρόπο (π.χ. αφίσες, πανό, εφημερίδες τοίχου, συνθήματα κ.λπ.) συνεπάγεται πειθαρχικό έλεγχο των δραστών από το Πρυτανικό Συμβούλιο και καταλογισμό σε αυτούς/-ές, με πράξη του/της Πρυτάνεως, της σχετικής δαπάνης, που απαιτείται για την αποκατάσταση των ζημιών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 2:

ΘΕΜΑΤΑ ΦΟΙΤΗΣΗΣ

Άρθρο 14:

Χρονική Διάρθρωση ακαδημαϊκού έτους

1. Το ακαδημαϊκό έτος αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου και λήγει την 31η Αυγούστου του επόμενου ημερολογιακού έτους. Η επαναληπτική εξεταστική περίοδος του Σεπτεμβρίου λογίζεται ότι αφορά στο προηγούμενο ακαδημαϊκό έτος. Το εκπαιδευτικό έργο κάθε ακαδημαϊκού έτους διарθρώνεται σε δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα, το χειμερινό και το εαρινό. Το χειμερινό εξάμηνο αρχίζει την 1η Σεπτεμβρίου κάθε έτους και λήγει εντός του Φεβρουαρίου του επομένου έτους, ενώ το εαρινό εξάμηνο αρχίζει την επομένη ημέρα από τη λήξη του χειμερινού εξαμήνου και λήγει εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου του Ιουλίου του ίδιου έτους. Κάθε εξάμηνο περιλαμβάνει τουλάχιστον δεκατρείς (13) πλήρεις εβδομάδες διδασκαλίας.

2. Παράταση της διάρκειας ενός εξαμήνου επιτρέπεται μόνο σε εξαιρετικές περιπτώσεις, προκειμένου να συμπληρωθεί ο απαιτούμενος ελάχιστος αριθμός εβδομάδων διδασκαλίας και χορηγείται με απόφαση του/της Πρυτάνεως, ύστερα από πρόταση της Κοσμητείας της Σχολής. Η παράταση δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις (3) εβδομάδες.

3. Μαθήματα και εξετάσεις δεν διεξάγονται τις ακόλουθες ημερομηνίες:

- Κατά το χειμερινό εξάμηνο: Την 28η Οκτωβρίου, την 17η Νοεμβρίου, κατά τις διακοπές των Χριστουγέννων που αρχίζουν την 24η Δεκεμβρίου και λήγουν την 6η Ιανουαρίου και την 30η Ιανουαρίου.

- Κατά το εαρινό εξάμηνο: την Καθαρά Δευτέρα, την 25η Μαρτίου, κατά τις διακοπές του Πάσχα που αρχίζουν τη Μεγάλη Δευτέρα και λήγουν την Κυριακή του Θωμά, την Πρωτομαγιά και του Αγίου Πνεύματος.

- Μαθήματα και εξετάσεις δεν διεξάγονται, επίσης, κατά τις ημέρες των Πρυτανικών και Φοιτητικών εκλογών.

- Διακοπή του εκπαιδευτικού έργου ή/και της εν γένει λειτουργίας του Πανεπιστημίου, πέρα από τα προβλεπόμενα στον νόμο, είναι δυνατή με απόφαση της Συγκλήτου. Σε έκτακτες περιπτώσεις, δίνεται η δυνατότητα αναστολής του εκπαιδευτικού έργου ή/και της εν γένει λειτουργίας του Πανεπιστημίου, με απόφαση του/της Πρυτάνεως.

Άρθρο 15: Εξετάσεις

1. Οι εξετάσεις διενεργούνται αποκλειστικά μετά το πέρας του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου για τα μαθήματα που προσφέρθηκαν στα εξάμηνα αυτά, αντιστοίχως. Ο/Η φοιτητής/-τρια δικαιούται να εξεταστεί στα μαθήματα και των δύο εξαμήνων, κατά την επαναληπτική εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου, πριν από την έναρξη του χειμερινού εξαμήνου.

2. Ειδική μέριμνα λαμβάνεται για τον τρόπο αξιολόγησης της επίδοσης των φοιτητών/-τριών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΦμΕΕΑ), οι οποίοι-ες, κατά την εγγραφή τους στο Τμήμα, καταθέτουν επίσημη διάγνωση από δημόσιο φορέα, η οποία να πιστοποιεί το είδος της αναπηρίας τους και να προτείνει τον κατάλληλο τρόπο εξέτασής τους. Η αξιολόγηση της επίδοσης των ΦμΕΕΑ πραγματοποιείται σύμφωνα με τα περιγραφόμενα στο Παράρτημα 1, το οποίο αποτελεί αναπόσπαστο τμήμα του παρόντος.

3. Η βαθμολογία σε κάθε μάθημα καθορίζεται από τον/την διδάσκοντα/-ουσα, ο/η οποίος/-α μπορεί να οργανώσει κατά την κρίση του/της γραπτές ή και προφορικές εξετάσεις ή και να στηριχθεί σε εργασίες ή εργαστηριακές ασκήσεις.

4. Ο/Η φοιτητής/-τρια υποχρεούται να επιδεικνύει κατά την είσοδο του/της στο χώρο εξετάσεων τη φοιτητική του/της ταυτότητα και άλλο πιστοποιητικό από το οποίο να προκύπτει η ταυτοπροσωπία. Στη συνέχεια, ο/η επιτηρητής/-τρια ελέγχει αν ο/η φοιτητής/-τρια περιλαμβάνεται στη λίστα των εξεταζόμενων που έχει παραλάβει από τη Γραμματεία του οικείου Τμήματος. Σε περίπτωση που δεν αποδεικνύεται η ταυτοπροσωπία ή ο/η φοιτητής/-τρια δεν περιλαμβάνεται στην ανωτέρω λίστα, αποκλείεται από τη συμμετοχή στην εξέταση του μαθήματος και απομακρύνεται από το χώρο διεξαγωγής της εξέτασης.

5. Τα θέματα ανακοινώνονται από τον/τη διδάσκοντα/-ουσα και σε έκτακτες περιπτώσεις από εκπρόσωπο ή αντικαταστάτη/-τρια αυτού/-ής, ο/η οποίος/-α είναι και ο/η μόνος/-η υπεύθυνος/-η να δίνει δημοσίες διευκρινίσεις σε τυχόν απορίες. Ο/Η υπεύθυνος/-η διδάσκων/-ουσα παραμένει στο Πανεπιστήμιο καθ' όλην τη διάρκεια της διεξαγωγής της εξέτασης. Ο/Η φοιτητής/-τρια δύναται να χρησιμοποιεί κατά τη διάρκεια της εξέτασης βιβλία ή σημειώσεις, μόνο στην περίπτωση που ο/η διδάσκων/-ουσα το έχει επιτρέψει και έχει ενημερώσει τους/-τις φοιτητές/-τριες.

6. Απαγορεύονται τα κινητά τηλέφωνα, τα παρελκόμενα αυτών και η χρήση τους στο χώρο διεξαγωγής της εξέτασης. Απαγορεύεται επίσης οι εξεταζόμενοι/-ες να φέρουν καπέλο και γυαλιά ηλίου, εκτός κι αν υπάρχει ειδικός λόγος, ο οποίος κρίνεται από τον/την επιτηρητή/-τρια.

7. Ο αριθμός των επιτηρητών/-τριών εξαρτάται από τον αριθμό των εξεταζόμενων σε συνδυασμό με τον τρόπο εξέτασης και το χώρο διεξαγωγής της και ορίζεται με ευθύνη του/της διδάσκοντα/-ουσας. Ο/Η επιτηρητής/-τρια δύναται να αλλάζει θέση στους/στις εξεταζόμενους/-ες οποτεδήποτε το κρίνει σκόπιμο, ακόμη και πριν τη διανομή των θεμάτων.

8. Οι κόλλες/έντυπα εξέτασης υπογράφονται από τον/

την επιτηρητή/-τρια κατά την παράδοσή τους. Μαζί παραδίδονται και τα θέματα της εξέτασης.

9. Ο φοιτητής/-τρια δύναται να απουσιάσει προσωρινά από το χώρο διεξαγωγής της εξέτασης, κατά την κρίση του/της επιτηρητή/-τριας, παραδίδοντας το γραπτό του/της και τα θέματα και πάντα με συνοδεία. Κατά την επάνοδο του/της, επιστρέφει στη θέση του/της αφού του παραδοθούν το γραπτό και τα θέματα, προκειμένου για τη συνέχιση της εξέτασης.

10. Φοιτητής/-τρια που καταλαμβάνεται να αντιγράψει από βιβλία ή σημειώσεις ή από γραπτά άλλου/-ης φοιτητή/-τριας ή χρησιμοποιεί ηλεκτρονικά μέσα (όπως κινητά τηλέφωνα, υπολογιστή κ.τ.λ.) κατά τη διάρκεια της εξέτασης ή συνεννοείται με άλλους/-ες φοιτητές/-τριες ή παρεμποδίζει την ομαλή διεξαγωγή των εξετάσεων μηδενίζεται, αφού σημειωθεί και μονογραφηθεί το γραπτό του από τον/την επιτηρητή/-τρια που διαπίστωσε το συμβάν. Στη συνέχεια, η σχετική υπόθεση παραπέμπεται για τα περαιτέρω στη Συνέλευση του οικείου Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής.

11. Αν προκύψουν εκτάκτως προβλήματα που δεν προβλέπονται στον παρόντα Κανονισμό, ούτε στον Κανονισμό Σπουδών του οικείου Τμήματος, ούτε στην ισχύουσα νομοθεσία (π.χ. διακοπή ρεύματος, αιφνίδια ασθένεια εξεταζόμενου/-ης), ο/η υπεύθυνος/-η διδάσκων/-ουσα αποφασίζει προκειμένου για την επιτυχή ολοκλήρωση της εξέτασης ή αναπλήρωσης αυτής.

Άρθρο 16:

Σύμβουλος Σπουδών

Ο/Η Σύμβουλος Σπουδών καθοδηγεί και υποστηρίζει τους/τις φοιτητές/-τριες στα προγράμματα σπουδών τους. Ως Σύμβουλος Σπουδών ορίζεται μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος στο οποίο φοιτούν, σύμφωνα με τη διαδικασία που εγκρίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής. Ο Σύμβουλος Σπουδών ορίζεται κατά το πρώτο έτος φοίτησης των φοιτητών/-τριών.

Άρθρο 17:

Φοιτητές/-τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες

Το Πανεπιστήμιο οφείλει να εξασφαλίζει την απρόσκοπτη πρόσβαση των φοιτητών/-τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες σε κάθε πτυχή της ακαδημαϊκής ζωής. Το κάθε Τμήμα, καταβάλλει κάθε προσπάθεια για τη διευκόλυνση των φοιτητών/-τριών με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες.

Άρθρο 18:

Κανόνες δεοντολογίας για τους φοιτητές/-τριες

1. Βασικό κανόνα δεοντολογίας για τους/τις φοιτητές/-τριες αποτελεί η αποφυγή της λογοκλοπής κατά την εκπόνηση των εργασιών που τους ανατίθενται κατά τη διάρκεια των σπουδών τους. Η λογοκλοπή αποτελεί ευθεία παραβίαση της κείμενης νομοθεσίας περί πνευματικής ιδιοκτησίας και η διαπίστωσή της συνεπάγεται σοβαρές πειθαρχικές κυρώσεις για τους/τις φοιτητές/-τριες που υποπίπτουν στο συγκεκριμένο παράπτωμα.

2. Απαγορεύεται ρητά: α) η χρήση των πνευματικών δημιουργημάτων τρίτων και η εμφάνισή τους από τους/

τις φοιτητές/-τριες ως δικών τους, κατά την εκπλήρωση συγκεκριμένων υποχρεώσεων, β) η παρουσίαση εργασιών που έχουν εκπονηθεί συνεργατικά με άλλους/-ες φοιτητές/-τριες, ως δημιουργήματα ατομικά, γ) η υποβολή, εν όλω ή εν μέρει, εργασίας που ενώ έχει εκπονηθεί για την εκπλήρωση συγκεκριμένων διδακτικών ή ερευνητικών απαιτήσεων κατά το παρελθόν, επανυποβάλλεται για την εκπλήρωση άλλων ή νέων διδακτικών ή ερευνητικών απαιτήσεων, δ) η υποβολή ή παρουσίαση εργασιών που έχουν πραγματοποιηθεί με τη χρήση λογισμικού τεχνητής νοημοσύνης, ε) η κάθε μορφής αντιγραφή ή συνεργασία με τρίτα πρόσωπα κατά τη διάρκεια οποιασδήποτε εξεταστικής διαδικασίας καθώς και η χρήση κάθε είδους βοηθημάτων, σημειώσεων και ηλεκτρονικών μέσων, εκτός αν ο/η έχων/-ουσα την ευθύνη της εξεταστικής διαδικασίας επιτρέπει την χρήση αυτών.

3. Απαγορεύεται η με ηλεκτρονικά μέσα καταγραφή ήχου ή/και εικόνας κατά τη διάρκεια των διαλέξεων ή των εργαστηριακών ασκήσεων, εκτός και αν έχει δοθεί η άδεια από τον/την διδάσκοντα/-ουσα και η σύμφωνη γνώμη όλων των παρευρισκομένων.

4. Οι φοιτητές/-τριες οφείλουν να σέβονται και να προστατεύουν τις εγκαταστάσεις και τον εξοπλισμό του Πανεπιστημίου, να μεριμνούν για την διαφύλαξη της καθαριότητας των χώρων του και να αποφεύγουν την πρόκληση ή την υπόθαλψη ταραχών ή ανάρμοστη συμπεριφοράς που μπορεί να προκαλέσει βλάβη σε άνθρωπο ή ζώο ή ζημία στα κτίρια, τις εγκαταστάσεις και την περιουσία του.

5. Οι φοιτητές/-τριες οφείλουν να μην χρησιμοποιούν και να μην επιτρέπουν να χρησιμοποιείται ο χώρος ή οι εγκαταστάσεις του Πανεπιστημίου για παράνομες πράξεις ή πράξεις που προσβάλλουν την εικόνα ή την καλή φήμη του Πανεπιστημίου και να μη συμμετέχουν σε πράξεις που δεν συνάδουν με την ακαδημαϊκή αποστολή του Πανεπιστημίου ή εμποδίζουν την εύρυθμη λειτουργία του Πανεπιστημίου (οργάνων και υπηρεσιών, διδασκαλίας και έρευνας), την ακαδημαϊκή ελευθερία στην έρευνα και διδασκαλία και την ελεύθερη έκφραση και διακίνηση των ιδεών.

Άρθρο 19:

Παραβάσεις Φοιτητών/-τριών

1. Οι φοιτητές/-τριες των τριών κύκλων σπουδών του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου εμπíπτουν στο πεδίο εφαρμογής του Κεφαλαίου ΚΒ "Πειθαρχικό Δίκαιο Φοιτητών" του ν.4957/2022 (Α' 141), άρθρα 195-205.

2. Πειθαρχικά παραπτώματα για τους/τις φοιτητές/-τριες και υποψήφιους/-ες διδάκτορες συνιστούν η παραβίαση των κείμενων διατάξεων της νομοθεσίας για τα Α.Ε.Ι., η παραβίαση του παρόντος Κανονισμού και των αποφάσεων των οργάνων του Πανεπιστημίου και η παραβίαση των κανόνων συμπεριφοράς που πρέπει να επιδεικνύουν τα μέλη της ακαδημαϊκής κοινότητας, ώστε να μην διαταράσσεται η δημοκρατική λειτουργία και να μην θίγεται το κύρος του Α.Ε.Ι. και των λειτουργιών του. Ειδικότερα, πειθαρχικά παραπτώματα συνιστούν ιδίως: α) Η χρήση μέσων ή μεθόδων που παραβιάζουν το αδιάβλητο των εξετάσεων, β) η παράβαση των κανόνων περί πνευματικής ιδιοκτησίας και λογοκλοπής, συμπερι-

λαμβανομένης της παραγωγής πρωτότυπων εργασιών με τη χρήση λογισμικού τεχνητής νοημοσύνης, γ) η εκ προθέσεως καταστροφή περιουσίας του Πανεπιστημίου, δ) η εκούσια παρεμπόδιση της εύρυθμης λειτουργίας του Πανεπιστημίου και των υπηρεσιών του, ε) η προσβολή της προσωπικότητας και της διαφορετικότητας των μελών της ακαδημαϊκής κοινότητας.

3. Τα πειθαρχικά όργανα του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου είναι: ο/η Πρύτανης, ο/η αρμόδιος/-α Αντιπρύτανης, ο/η Πρόεδρος του Τμήματος, ο/η Κοσμητορας της Σχολής σε περίπτωση Μονοτμηματικής Σχολής, οι αναπληρωτές/-τριές τους και το Πειθαρχικό Συμβούλιο Φοιτητών.

4. Το Πειθαρχικό Συμβούλιο Φοιτητών αποτελείται από:

α) Τον/την αρμόδιο/α για τα ακαδημαϊκά θέματα Αντιπρύτανη, ως Πρόεδρο, με Αναπληρωτή/-ριά του/-της τον/την αρμόδιο/-α για τα διοικητικά θέματα Αντιπρύτανη,

β) το αρχαιότερο μέλος της Κοσμητείας, με αναπληρωτή/-ριά του/της το αμέσως νεότερο μέλος της,

γ) δύο (2) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Τμήματος με τους/τις αναπληρωτές/-τριές τους,

δ) έναν/μία (1) εκπρόσωπο των φοιτητών/-τριών με τον/την αναπληρωτή/-ριά του/της.

5. Τα πειθαρχικά παραπτώματα, οι ποινές, η τηρητέα διαδικασία καθώς και κάθε άλλη λεπτομέρεια σχετικά με την αντιμετώπιση πειθαρχικών παραπτωμάτων φοιτητών/-τριών περιγράφονται και διέπονται από τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

ΜΕΡΟΣ 2ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 3:

1ος ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΟΠΤΥΧΙΑΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ

Άρθρο 20:

Πρόγραμμα Σπουδών Πρώτου Κύκλου

1. Το πρόγραμμα σπουδών περιέχει:

α) Τους τίτλους των υποχρεωτικών, των κατ' επιλογή υποχρεωτικών και των προαιρετικών μαθημάτων,

β) το περιεχόμενό τους,

γ) τις εβδομαδιαίες ώρες διδασκαλίας τους, στις οποίες περιλαμβάνεται το κάθε μορφής επιτελούμενο διδακτικό έργο,

δ) τη χρονική αλληλουχία ή αλληλεξάρτηση των μαθημάτων,

ε) τα επιδιωκόμενα μαθησιακά αποτελέσματα και τα προσόντα που αποκτώνται από το σύνολο του προγράμματος σπουδών, καθώς και από κάθε επί μέρους μάθημα ή εκπαιδευτική δραστηριότητα ή πρακτική άσκηση που περιλαμβάνεται σε αυτό, τις πιστωτικές μονάδες και το επίπεδο των αποκτώμενων προσόντων σε αντιστοιχία με το Εθνικό Πλαίσιο Προσόντων και το Ευρωπαϊκό Πλαίσιο Προσόντων και

στ) τα προσόντα και τις ειδικότητες του εκπαιδευτικού προσωπικού που απαιτούνται για την εφαρμογή του.

2. Τα μαθήματα που διδάσκονται σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών, εντάσσονται στην πλατφόρμα ηλεκτρονικής μάθησης του Πανεπιστημίου. Στην ηλεκτρονική τάξη (eclass) κάθε μαθήματος αναρτώνται η περιγραφή σύμφωνα με το Ευρωπαϊκό Σύστημα Με-

ταφοράς και Συσσώρευσης Πιστωτικών Μονάδων (European Credit Transfer and Accumulation System, ECTS), η διαδικασία εξέτασης του μαθήματος και όλο το υλικό των διαλέξεων, καθώς και υποστηρικτικό υλικό και οδηγίες για την υποβολή τυχόν εργασιών. Οι φοιτητές/-τριες μπορούν να επικοινωνούν ηλεκτρονικά με τους/τις διδάσκοντες/-ουσες για ζητήματα που σχετίζονται με το μάθημα μέσω της πλατφόρμας ηλεκτρονικής μάθησης.

3. Για τα προπτυχιακά προγράμματα σπουδών ο ελάχιστος αριθμός ECTS αντιστοιχεί σε 240 πιστωτικές μονάδες. Η διάρθρωση των προγραμμάτων σπουδών πρώτου κύκλου πραγματοποιείται με τέτοιο τρόπο ώστε να περιλαμβάνει εκπαιδευτικές δραστηριότητες που αντιστοιχούν σε εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες (European Credit Transfer and Accumulation System ECTS) ανά ακαδημαϊκό έτος.

4. Τα μαθήματα του προγράμματος σπουδών και η περιγραφή τους είναι δημοσιευμένα στον ιστότοπο του Τμήματος στην ελληνική και αγγλική γλώσσα.

Άρθρο 21:

Οργάνωση σπουδών

1. Η διδασκαλία των μαθημάτων του χειμερινού εξαμήνου αρχίζει εντός της 1ης εβδομάδας του Οκτωβρίου και λήγει εντός του δεύτερου δεκαπενθήμερου του Ιανουαρίου, ενώ η διδασκαλία των μαθημάτων του εαρινού εξαμήνου αρχίζει εντός του δεύτερου δεκαπενθήμερου του Φεβρουαρίου και λήγει εντός του πρώτου δεκαπενθήμερου του Ιουνίου.

2. Εάν οι γνώσεις που παρέχονται σε ένα μάθημα είναι προϋπόθεση επιτυχούς παρακολούθησης ενός άλλου μαθήματος, το πρώτο μάθημα χαρακτηρίζεται ως προαπαιτούμενο του δεύτερου. Ένα μάθημα του προγράμματος σπουδών μπορεί να είναι ταυτόχρονα και προαπαιτούμενο ενός μαθήματος και εξαρτώμενο από άλλο μάθημα.

3. Η παρακολούθηση των μαθημάτων των φροντιστηριακών, πρακτικών και εργαστηριακών ασκήσεων μπορεί να οριστεί ως υποχρεωτική σύμφωνα με σχετικές αποφάσεις εκάστου Τμήματος. Οι διδάσκοντες/-ουσες κατά την ανακοίνωση του τρόπου ελέγχου των γνώσεων των φοιτητών/-τριών μπορούν να προσδιορίζουν και το βάρος της παρακολούθησης στην σύνθεση της αξιολόγησης του/της φοιτητή/-τριας.

4. Το περιεχόμενο, τα μαθησιακά αποτελέσματα, η διδακτική μεθοδολογία και ο τρόπος αξιολόγησης κάθε μαθήματος επεξηγείται από τον/την διδάσκοντα/-ουσα κατά την έναρξη διδασκαλίας του κάθε εξαμηνιαίου μαθήματος και υποχρεωτικά οι πληροφορίες αυτές, μαζί με τη βασική βιβλιογραφία του μαθήματος, αναρτώνται αναλυτικά στην ηλεκτρονική τάξη (e class) του κάθε μαθήματος.

5. Αν για οποιοδήποτε λόγο ο αριθμός των ωρών διδασκαλίας που πραγματοποιήθηκαν σε ένα μάθημα είναι μικρότερος από τα οριζόμενα στην ισχύουσα νομοθεσία, τότε το μάθημα θεωρείται ότι δεν διδάχθηκε.

Άρθρο 22:

Ωρολόγιο Πρόγραμμα

1. Η διδασκαλία των μαθημάτων του προγράμματος σπουδών γίνεται σύμφωνα με το ωρολόγιο πρόγραμμα που καταρτίζεται από τη Γραμματεία ή εντεταλμένα μέλη

κάθε Τμήματος, με ευθύνη του/της Προέδρου, έτσι ώστε η ροή της εκπαιδευτικής διαδικασίας να είναι κατά το δυνατόν συνεχής. Το ωρολόγιο πρόγραμμα διδασκαλίας των μαθημάτων συντάσσεται πριν από την έναρξη μαθημάτων του Χειμερινού ή Εαρινού εξαμήνου και ανακοινώνεται στους/στις φοιτητές/-τριες από τη Γραμματεία του Τμήματος με κάθε πρόσφορο τρόπο.

2. Το ωρολόγιο πρόγραμμα περιλαμβάνει την κατανομή των ωρών διδασκαλίας των μαθημάτων (και των φροντιστηριακών, πρακτικών και εργαστηριακών ασκήσεων) του προγράμματος σπουδών στις πέντε εργάσιμες ημέρες της εβδομάδας, τους/τις διδάσκοντες/-ουσες, καθώς και τις αίθουσες διδασκαλίας.

3. Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής μαθήματος, φροντιστηριακών, πρακτικών και εργαστηριακών ασκήσεων, προβλέπεται αναπλήρωση. Η ημερομηνία και ώρα της αναπλήρωσης κοινοποιείται στους/στις φοιτητές/-τριες και στη Γραμματεία με ευθύνη του/της διδάσκοντα/ουσας.

Άρθρο 23:

Εγγραφή, φοιτητική ιδιότητα

1. Οι εγγραφές των νεοεισαχθέντων/-εισών φοιτητών/-τριών πραγματοποιούνται σε χρονικό διάστημα που ορίζει το Υπουργείο Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού (Υ.ΠΑΙ.Θ.Α.). Λεπτομέρειες για τη διαδικασία εγγραφής των νεοεισαχθέντων/-εισών φοιτητών/-τριών ορίζονται από το Υ.ΠΑΙ.Θ.Α. και τα Τμήματα.

2. Ο/Η φοιτητής/-τρια εγγράφεται στο Τμήμα στην αρχή κάθε εξαμήνου σε ημερομηνίες που ορίζονται από την Κοσμητεία μέσω του ηλεκτρονικού συστήματος του φοιτητολογίου. Με την εγγραφή, δηλώνονται από το πληροφοριακό σύστημα τα υποχρεωτικά μαθήματα του εξαμήνου και ο/η φοιτητής/-τρια καλείται να ολοκληρώσει τη δήλωσή του/-της, με τη δήλωση των μαθημάτων επιλογής, εφόσον προβλέπονται μαθήματα επιλογής στο συγκεκριμένο εξάμηνο. Η δήλωση των μαθημάτων επιλογής πραγματοποιείται εντός των δύο (2) πρώτων εβδομάδων διδασκαλίας κάθε εξαμήνου.

3. Ο/Η φοιτητής/-τρια, με αίτηση του/της στη Γραμματεία, έχει δικαίωμα αντικατάστασης των μαθημάτων επιλογής που έχει δηλώσει, με άλλα μαθήματα επιλογής, αντιστοιχών πιστωτικών μονάδων. Ο ακριβής αριθμός των μαθημάτων θα προσδιορίζεται στον εσωτερικό κανονισμό του κάθε Τμήματος.

4. Ο/Η φοιτητής/-τρια έχει το δικαίωμα να επιλέξει μαθήματα επιλογής επιπλέον των αναγκαίων για τη συμπλήρωση των ελάχιστων πιστωτικών μονάδων για τη λήψη πτυχίου (240 ECTS). Στην περίπτωση αυτή υποχρεούται να δηλώσει εγγράφως στη Γραμματεία ποια από τα μαθήματα αυτά θα προσμετρηθούν για τη λήψη πτυχίου, αμέσως μετά την ανακοίνωση της βαθμολογίας της τελευταίας εξεταστικής περιόδου και πριν την παρουσίαση της πτυχιακής εργασίας. Λεπτομέρειες ρυθμίζονται με αποφάσεις των Τμημάτων.

5. Τα μαθήματα που δεν προσμετρώνται για τη λήψη πτυχίου, καθώς και άλλες πρόσθετες (μη υποχρεωτικές) δεξιότητες που αποκτά ο/η φοιτητής/-τρια κατά τη διάρκεια των σπουδών του/της και δεν συνυπολογίζονται στον τελικό βαθμό, αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος, όπως προβλέπεται με το άρθρο 15 του ν. 3374/2005 (Α' 189)

Άρθρο 24:**Ανώτατη χρονική διάρκεια φοίτησης**

1. Ο τρόπος υπολογισμού της ανώτατης χρονικής διάρκειας φοίτησης περιγράφεται στην παρ. 1 του άρθρου 76 σε συνδυασμό με την παρ. 3 του άρθρου 454 του ν.4957/2022 (Α' 141). Η ανώτατη χρονική διάρκεια φοίτησης στα προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου είναι ο ελάχιστος χρόνος για την απονομή τίτλου σπουδών, ήτοι οκτώ (8) ακαδημαϊκά εξάμηνα, προσαυξημένος κατά τέσσερα (4) ακαδημαϊκά εξάμηνα. Μετά από τη συμπλήρωση της ανώτατης χρονικής διάρκειας φοίτησης, με την επιφύλαξη των επόμενων άρθρων, η Συνέλευση του Τμήματος/Μονομηματικής Σχολής εκδίδει πράξη διαγραφής. Η απόφαση κοινοποιείται και στην Κοσμητεία της οικείας Σχολής. Μετά την πάροδο του ανωτέρω χρονικού διαστήματος, ο/η φοιτητής/-τρια χάνει την φοιτητική του/της ιδιότητα και παύουν να του/της χορηγούνται οι προβλεπόμενες πάσης φύσεως παροχές.

2. Το Πανεπιστήμιο μεριμνά για την προώθηση καλών πρακτικών και την θεσμοθέτηση κινήτρων που συνεισφέρουν στην περάτωση των σπουδών των φοιτητών στην κανονική τους διάρκεια.

Άρθρο 25:**Κατ' εξαίρεση υπέρβαση ανώτατης διάρκειας φοίτησης**

1. Παρέχεται η δυνατότητα υπέρβασης της ανώτατης διάρκειας φοίτησης για σοβαρούς λόγους υγείας που ανάγονται στο πρόσωπο του/της φοιτητή/-τριας ή στο πρόσωπο συγγενούς πρώτου βαθμού εξ αίματος ή συζύγου ή προσώπου με το οποίο ο/η φοιτητής/-τρια έχει συνάψει σύμφωνο συμβίωσης.

2. Ο/Η ενδιαφερόμενος/-η φοιτητής/-τρια υποβάλλει σχετική αίτηση προς τη Συνέλευση Τμήματος/Μονομηματικής Σχολής, μέσω της Γραμματείας, συνοδευόμενη από τα δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν α) την ύπαρξη λόγων υγείας και β) τη συγγένεια/σχέση, σε περίπτωση που οι λόγοι υγείας ανάγονται σε άλλο πρόσωπο, πέραν του/της φοιτητή/-τριας.

3. Η αίτηση μπορεί να υποβάλλεται με κάθε νόμιμο τρόπο, καθ' όλη τη διάρκεια του Ακαδημαϊκού Έτους, αλλά σε κάθε περίπτωση πριν από τη λήξη της ανώτατης χρονικής διάρκειας φοίτησης του άρθρου 23. Περαιτέρω υπέρβαση της ανώτατης χρονικής διάρκειας φοίτησης μπορεί να εγκριθεί εκ νέου, με την ίδια διαδικασία, σε περίπτωση που εξακολουθούν να συντρέχουν οι τασσόμενες προϋποθέσεις.

4. Για την πιστοποίηση των λόγων υγείας, με την αίτηση συνοποβάλλεται πιστοποιητικό Υγειονομικής Επιτροπής ή ιατρική γνωμάτευση από Δημόσιο Νοσοκομείο με υπογραφή και σφραγίδα Διευθυντή είτε Κλινικής Ε.Σ.Υ. ή Εργαστηρίου ή Πανεπιστημιακού Τμήματος. Για την πιστοποίηση της συγγένειας/σχέσης, σε περίπτωση που οι επικαλούμενοι λόγοι υγείας δεν ανάγονται στο πρόσωπο του/της αιτούντος/-ούσας, συνοποβάλλεται πρόσφατο Πιστοποιητικό Οικογενειακής Κατάστασης. Η αρμόδια Υπηρεσία του Ιδρύματος δύναται να ζητήσει συμπληρωματικά κάθε άλλο δικαιολογητικό το οποίο κρίνει απαραίτητο για την εξέταση της αίτησης.

5. Η Γραμματεία διαβιβάζει τις αιτήσεις στη Συνέλευση, η οποία αποφασίζει για την έγκριση ή την απόρριψή τους.

6. Οι αποφάσεις της Συνέλευσης, με τις συνημμένες αιτήσεις, κοινοποιούνται στη Γραμματεία του Τμήματος και στην Κοσμητεία της οικείας Σχολής.

Άρθρο 26:**Διακοπή φοίτησης**

1. Οι φοιτητές/-τριες που δεν έχουν υπερβεί την ανώτατη χρονική διάρκεια φοίτησης του άρθρου 24, δύνανται, μετά από αίτησή τους προς τη Γραμματεία του Τμήματος, να διακόψουν τη φοίτησή τους για χρονική περίοδο που δεν υπερβαίνει αθροιστικά τα δύο (2) έτη. Το δικαίωμα διακοπής της φοίτησης δύναται να ασκηθεί άπαξ ή τμηματικά για χρονικό διάστημα κατ' ελάχιστον ενός (1) ακαδημαϊκού εξαμήνου. Η φοιτητική ιδιότητα αναστέλλεται κατά τον χρόνο διακοπής της φοίτησης και δεν επιτρέπεται η συμμετοχή σε καμία εκπαιδευτική διαδικασία. Επίσης, για το χρονικό διάστημα αυτό, αναστέλλονται τα δικαιώματα που απορρέουν από την ιδιότητα του/της φοιτητή/-τριας.

2. Ο/Η ενδιαφερόμενος/-η φοιτητής/-τρια υποβάλλει σχετική αίτηση προς τη Συνέλευση, μέσω της Γραμματείας του Τμήματος, στην οποία αναγράφονται α) η χρονική διάρκεια διακοπής της φοίτησης και β) οι επικαλούμενοι λόγοι για τη διακοπή φοίτησης. Η αίτηση συνοδεύεται από δικαιολογητικά που τεκμηριώνουν τους επικαλούμενους λόγους καθώς και από Πιστοποιητικό Οικογενειακής Κατάστασης, σε περίπτωση που οι επικαλούμενοι λόγοι δεν ανάγονται στο πρόσωπο του/της αιτούντος/-ούσας. Η αρμόδια Υπηρεσία του Ιδρύματος δύναται να ζητήσει συμπληρωματικά κάθε άλλο δικαιολογητικό το οποίο κρίνει απαραίτητο για την εξέταση της αίτησης.

3. Η αίτηση υποβάλλεται, με κάθε νόμιμο τρόπο, εντός της προθεσμίας ανανέωσης εγγραφών εξαμήνου. Σε περίπτωση νεοεισαχθέντων/-εισών φοιτητών/-τριών, η αίτηση υποβάλλεται εντός της προθεσμίας εγγραφής στο Τμήμα. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις και για λόγους ανωτέρας βίας, είναι δυνατή η υποβολή αίτησης διακοπής φοίτησης και μετά την πάροδο των ανωτέρω προθεσμιών, με τον χρόνο διακοπής να ανατρέχει στην έναρξη του τρέχοντος εξαμήνου.

4. Η Γραμματεία διαβιβάζει την αίτηση στη Συνέλευση του Τμήματος/Μονομηματικής Σχολής, η οποία αποφασίζει για την έγκριση ή την απόρριψή, καθώς και για τη χρονική διάρκεια της διακοπής της φοίτησης, η οποία δεν μπορεί να είναι άλλη από αυτήν που αναγράφεται στην αίτηση.

5. Οι αποφάσεις της Συνέλευσης, με τις συνημμένες αιτήσεις, κοινοποιούνται στη Γραμματεία του Τμήματος και στην Κοσμητεία της οικείας Σχολής.

6. Σε όλα τα στάδια της διαδικασίας λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για την προστασία των ευαίσθητων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα τα οποία ενδεχομένως διακινούνται και τυγχάνουν επεξεργασίας.

7. Μετά τη λήψη της απόφασης της Συνέλευσης του Τμήματος/Μονομηματικής Σχολής, η Γραμματεία δύναται να εκδίδει σχετική βεβαίωση διακοπής φοίτησης. Ταυτόχρονα, ο/η αιτών/-ούσα υποχρεούται:

α) Να επιστρέψει στη Γραμματεία του Τμήματος την Ακαδημαϊκή του/της Ταυτότητα,

β) να υποβάλει σχετικές βεβαιώσεις από τις οποίες να προκύπτει ότι δεν υπέχει οποιαδήποτε υποχρέωση προς τη Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης και προς το Γραφείο Φοιτητικής Μέριμνας του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου.

8. Σε περίπτωση κατά την οποία έχει χορηγηθεί στον/στην αιτούντα/-ούσα Βεβαίωση Σπουδών για την περίοδο για την οποία ζητείται η διακοπή φοίτησης, ο/η αιτών/-ούσα υποχρεούται στην επιστροφή της σχετικής βεβαίωσης στη Γραμματεία του εκδόσαντος Τμήματος και στην υποβολή υπεύθυνης δήλωσης σύμφωνα με την οποία δηλώνει ότι αυτή δεν έχει υποβληθεί σε τρίτο φορέα ή οργανισμό. Στην αντίθετη περίπτωση κατά την οποία η ως άνω βεβαίωση έχει υποβληθεί, υποχρεούται στην ανάκλησή της και στην υποβολή σχετικής προς τούτο υπεύθυνης δήλωσης.

9. Η διακοπή φοίτησης του/της φοιτητή/-τριας αίρεται αυτοδικαίως με τη λήξη του χρονικού διαστήματος διακοπής φοίτησης. Ο/Η φοιτητής/-τρια δύναται να επανέλθει σε καθεστώς φοίτησης πριν από την παρέλευση του χρονικού διαστήματος για το οποίο είχε αιτηθεί, με αίτηση που υποβάλλεται στη Γραμματεία του οικείου Τμήματος, οποτεδήποτε κατά τη διάρκεια του ακαδημαϊκού έτους. Στην περίπτωση αυτή, η επάνοδος σε καθεστώς φοίτησης επέρχεται με την έναρξη του αμέσως επόμενου ακαδημαϊκού εξαμήνου. Για την επάνοδο στο καθεστώς της πλήρους φοίτησης, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη της Συνέλευσης, η οποία διαβιβάζεται στη Γραμματεία του Τμήματος και κοινοποιείται στην Κοσμητεία της Σχολής.

10. Μετά τη λήξη του χρονικού διαστήματος της διακοπής της φοίτησης, ο/η φοιτητής/-τρια επανέρχεται σε καθεστώς κανονικής φοίτησης, με όλα τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις που κατείχε πριν από τη διακοπή της φοίτησης και την αναστολή της φοιτητικής του/της ιδιότητας.

Άρθρο 27:

Μερική Φοίτηση

1. Κατά τη φοίτηση υπό καθεστώς Μερικής Φοίτησης, κάθε εξάμηνο προσμετράται ως μισό ακαδημαϊκό εξάμηνο και οι φοιτητές/-τριες δεν μπορούν να δηλώνουν προς παρακολούθηση και να εξετάζονται σε αριθμό μαθημάτων μεγαλύτερο από το ήμισυ των μαθημάτων σπουδών του Τμήματός τους, εφαρμοζόμενης, της ανώτατης διάρκειας φοίτησης του άρθρου 24 του παρόντος.

2. Δικαίωμα ένταξης σε καθεστώς μερικής φοίτησης έχουν:

α) Οι φοιτητές/-τριες που αποδεδειγμένα εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα, β) οι φοιτητές/-τριες με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες, γ) οι φοιτητές/-τριες που είναι παράλληλα αθλητές/-τριες και κατά τη διάρκεια των σπουδών τους ανήκουν σε αθλητικά σωματεία εγγεγραμμένα στο ηλεκτρονικό μητρώο αθλητικών σωματείων του άρθρου 142 του ν. 4714/2020 (Α' 148), που τηρείται στη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού (Γ.Γ.Α.) υπό τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

i. για όσα έτη καταλαμβάνουν διάκριση 1ης έως και 8ης θέσης σε πανελλήνια πρωταθλήματα ατομικών αθλη-

μάτων με συμμετοχή τουλάχιστον δώδεκα (12) αθλητών/-τριών και οκτώ (8) σωματείων ή αγωνίζονται σε ομάδες των δύο (2) ανώτερων κατηγοριών σε ομαδικά αθλήματα ή συμμετέχουν ως μέλη εθνικών ομάδων σε πανευρωπαϊκά πρωταθλήματα, παγκόσμια πρωταθλήματα ή άλλες διεθνείς διοργανώσεις υπό την Ελληνική Ολυμπιακή Επιτροπή, ή

ii. συμμετέχουν έστω άπαξ, κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους στο πρόγραμμα σπουδών για το οποίο αιτούνται την υπαγωγή τους σε καθεστώς μερικής φοίτησης, σε ολυμπιακούς, παραολυμπιακούς αγώνες και ολυμπιακούς αγώνες κωφών.

3. Οι αιτήσεις των φοιτητών/-τριών για ένταξη σε καθεστώς μερικής φοίτησης υποβάλλονται με κάθε νόμιμο τρόπο στη Γραμματεία του Τμήματος, κατά την έναρξη του ακαδημαϊκού έτους, εντός της προθεσμίας εγγραφών/ανανέωσης εγγραφών. Ταυτόχρονα με την αίτηση, κατατίθενται έγγραφα που αποδεικνύουν τη συνδρομή των προϋποθέσεων για ένταξη σε καθεστώς μερικής φοίτησης.

4. Τα απαραίτητα Δικαιολογητικά είναι, κατά περίπτωση:

α) Φοιτητές/-τριες που εργάζονται τουλάχιστον είκοσι (20) ώρες την εβδομάδα οφείλουν να προσκομίσουν τη σχετική σύμβαση εργασίας ή βεβαίωση εργοδότη/-τριας καθώς και ένσημα, για ασφαλισμένους/-ες στον ιδιωτικό τομέα.

β) Φοιτητές/-τριες με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες οφείλουν να προσκομίσουν βεβαίωση διαπίστωσης της αναπηρίας από Κέντρα Πιστοποίησης Αναπηρίας (ΚΕΠΑ) ή από Επταμελή Υγειονομική Επιτροπή δημόσιου νοσοκομείου. Φοιτητές/-τριες που έχουν εγγραφεί με την ειδική κατηγορία των φοιτητών/-τριών με αναπηρία, δεν απαιτείται να προσκομίσουν επιπλέον δικαιολογητικά από αυτά που είχαν αρχικά προσκομίσει για την εγγραφή τους.

γ) Φοιτητές/-τριες αθλητές/-τριες, οφείλουν να προσκομίσουν βεβαίωση από τη Γενική Γραμματεία Αθλητισμού, ή την Ολυμπιακή Επιτροπή, κατά περίπτωση, στην οποία θα πιστοποιείται ο λόγος για τον οποίο ζητείται η ένταξη σε καθεστώς μερικής φοίτησης.

5. Η αρμόδια υπηρεσία του Ιδρύματος δύναται να ζητήσει συμπληρωματικά κάθε άλλο δικαιολογητικό το οποίο κρίνει απαραίτητο για την εξέταση της αίτησης.

6. Δεδομένης της δομής των προγραμμάτων σπουδών των Τμημάτων, η απόφαση ένταξης φοιτητή/-τριας σε καθεστώς μερικής φοίτησης, θα πρέπει να αφορά ολόκληρο το ακαδημαϊκό έτος. Οι φοιτητές/-τριες δύναται να παραμένουν σε καθεστώς μερικής φοίτησης για χρονικό διάστημα όχι μικρότερο των δύο (2) ακαδημαϊκών ετών.

7. Η Απόφαση έγκρισης ή απόρριψης του αιτήματος για ένταξη σε καθεστώς Μερικής Φοίτησης λαμβάνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής, με συνημμένη σε αυτή την υποβληθείσα αίτηση και τα προβλεπόμενα δικαιολογητικά. Η απόφαση διαβιβάζεται στη Γραμματεία του Τμήματος και κοινοποιείται στην Κοσμητεία της Σχολής.

8. Η ένταξη των φοιτητών/-τριών σε καθεστώς μερικής φοίτησης διακόπτεται:

α) Αυτοδικαίως, εάν δεν υποβληθούν τα απαραίτητα δικαιολογητικά στις περιόδους και στις περιπτώσεις που απαιτούνται,

β) κατόπιν αίτησης του/της φοιτητή/-τριας, η οποία μπορεί να υποβάλλεται οποτεδήποτε εντός του ακαδημαϊκού έτους.

9. Και στις δύο περιπτώσεις, εκδίδεται διαπιστωτική πράξη από τη Συνέλευση του Τμήματος/Μονομηματικής Σχολής, η οποία διαβιβάζεται στη Γραμματεία του Τμήματος και κοινοποιείται στην Κοσμητεία της Σχολής, δυνάμει της οποίας ο/η φοιτητής/-τρια επανέρχεται σε καθεστώς πλήρους φοίτησης με την έναρξη του αμέσως επόμενου ακαδημαϊκού εξαμήνου και υπό την προϋπόθεση ότι έχουν πραγματοποιηθεί τουλάχιστον δύο (2) ακαδημαϊκά έτη σε καθεστώς μερικής φοίτησης.

Άρθρο 28:

Αλλοδαποί/-ές και φιλοξενούμενοι/-ες φοιτητές/-τριες

1. Με κοινή απόφαση των Υπουργών Οικονομικών, Παιδείας, Θρησκευμάτων και Αθλητισμού και Εργασίας και Κοινωνικής Ασφάλισης, που δημοσιεύεται στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως, ορίζεται η οικονομική συμμετοχή και το ύψος αυτής για τη φοίτηση στα κανονικά εξάμηνα σπουδών των αλλοδαπών φοιτητών/-τριών που προέρχονται από χώρες εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης και δεν έχουν εισαχθεί με το εκάστοτε ισχύον σύστημα εισαγωγικών εξετάσεων στην Ελλάδα.

2. Φοιτητές/-τριες, οι οποίοι προέρχονται από άλλα Α.Ε.Ι. της ημεδαπής ή ομοταγή Ιδρύματα της αλλοδαπής, στο πλαίσιο εκπαιδευτικών ή ερευνητικών προγραμμάτων συνεργασίας, εγγράφονται ως φιλοξενούμενοι/-ες φοιτητές/-τριες στο Πανεπιστήμιο.

3. Οι φιλοξενούμενοι/-ες φοιτητές/-τριες έχουν τα ίδια δικαιώματα και υποχρεώσεις που έχουν οι φοιτητές/-τριες του Πανεπιστημίου για όσο χρόνο διαρκεί η φοίτησή τους στο Πανεπιστήμιο, σύμφωνα με το εγκεκριμένο πρόγραμμα συνεργασίας.

4. Οι φιλοξενούμενοι/-ες φοιτητές/-τριες δεν έχουν δικαίωμα κατάταξης ή απόκτησης τίτλου σπουδών στο Πανεπιστήμιο, εκτός αν το πρόγραμμα συνεργασίας, στο πλαίσιο του οποίου κινούνται, προβλέπει τη δυνατότητα χορήγησης κοινού τίτλου σπουδών από τα συνεργαζόμενα Α.Ε.Ι.

Άρθρο 29:

Εξεταστικές περιόδοι

1. Οι εξεταστικές περιόδοι είναι τρεις: του Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου, του Ιουνίου και του Σεπτεμβρίου. Κατά τη διάρκεια αυτών δεν πραγματοποιείται διδασκαλία μαθημάτων.

2. Η εξεταστική περίοδος του Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου αρχίζει εντός του δευτέρου δεκαπενθημέρου του Ιανουαρίου και διαρκεί τρεις (3) συνεχείς εβδομάδες. Η εξεταστική περίοδος του Ιουνίου αρχίζει εντός του πρώτου δεκαπενθημέρου του Ιουνίου και διαρκεί τρεις (3) συνεχείς εβδομάδες. Η εξεταστική περίοδος του Σεπτεμβρίου αρχίζει στις αρχές Σεπτεμβρίου και διαρκεί τέσσερις (4) συνεχείς εβδομάδες. Η ακριβής ημερομηνία έναρξης και λήξης κάθε εξεταστικής περιόδου ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του αντίστοιχου Τμήματος/Μονομηματικής Σχολής.

3. Στις περιπτώσεις που από το πρόγραμμα σπουδών προβλέπεται η εκπόνηση πτυχιακών εργασιών, η εξέτα-

ση αυτών πραγματοποιείται μια εβδομάδα μετά τη λήξη της κάθε εξεταστικής περιόδου.

4. Κατά την εξεταστική περίοδο του Σεπτεμβρίου, οι φοιτητές/-τριες δικαιούνται να εξεταστούν στα μαθήματα και του χειμερινού και του εαρινού εξαμήνου.

5. Οι επί πτυχίω φοιτητές/-τριες, δηλαδή όσοι/-ες περάτωσαν την κανονική διάρκεια φοίτησης των οκτώ (8) εξαμήνων, έχουν τη δυνατότητα να εξεταστούν στις εξεταστικές περιόδους του Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου και του Ιουνίου κάθε ακαδημαϊκού έτους σε όλα τα μαθήματα που οφείλουν, ανεξαρτήτως αν αυτά διδάσκονται σε χειμερινό ή εαρινό εξάμηνο, έπειτα από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος/Μονομηματικής Σχολής και εφόσον προβλέπεται από το νομοθετικό καθεστώς.

Άρθρο 30:

Οργάνωση εξετάσεων

1. Τη γενική ευθύνη εύρυθμης διεξαγωγής των εξετάσεων κάθε Τμήματος έχει ο/η Πρόεδρος του Τμήματος, ο/η οποίος/-α, συνεπικουρούμενος/-η από τον/την προϊστάμενο/-η της Γραμματείας του Τμήματος, μεριμνά έγκαιρα για τον ορισμό επιτηρητών/-τριών, την καταλληλότητα των χώρων, τη διαθεσιμότητα των υλικών και μέσων και γενικότερα την εξασφάλιση των αναγκών συνθηκών για το αδιάβλητο των εξετάσεων. Ως επιτηρητές/-τριες των εξετάσεων μπορεί να ορίζονται όλα τα μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π., Ε.Τ.Ε.Π., του Πανεπιστημίου, υποψήφιοι διδάκτορες, καθώς και όποια άλλη κατηγορία διδακτικού προσωπικού σχετίζεται με το Πανεπιστήμιο.

2. Το ωρολόγιο πρόγραμμα των εξετάσεων συντάσσεται με ευθύνη του/της Προέδρου και ανακοινώνεται στους/στις φοιτητές/-τριες από τη Γραμματεία του Τμήματος με κάθε πρόσφορο τρόπο τουλάχιστον τρεις (3) εβδομάδες πριν από την έναρξη των εξετάσεων. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει την ημερομηνία και τις ώρες διεξαγωγής των εξετάσεων, καθώς και το χώρο διεξαγωγής τους.

3. Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής των εξετάσεων, για οποιονδήποτε λόγο (ενδεικτικά αναφέρονται, κώλυμα διδάσκοντος/-ουσας, ακραία καιρικά φαινόμενα, απεργίες κ.ά.), ενημερώνεται ο/η Πρόεδρος και η Γραμματεία του Τμήματος και προβλέπεται αναπλήρωση εντός της εξεταστικής περιόδου. Η ημερομηνία, η ώρα και ο χώρος της αναπλήρωσης κοινοποιείται στους/στις φοιτητές/-τριες και στη Γραμματεία με ευθύνη των αρμοδίων οργάνων του Τμήματος ή του/της διδάσκοντα/-ουσας.

4. Τα θέματα των εξετάσεων, σε κάθε μάθημα, ορίζονται από τον/την αντίστοιχο/-η διδάσκοντα/-ουσα. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αυτού/-ής, τα θέματα τίθενται από άλλο μέλος Δ.Ε.Π. την επιλογή του οποίου αποφασίζει η Συνέλευση του οικείου Τμήματος/Μονομηματικής Σχολής μετά από εισήγηση του/της διδάσκοντα/-ουσας. Οι εξετάσεις διενεργούνται γραπτώς ή προφορικά κατά την κρίση του/της διδάσκοντα/-ουσας.

5. Η διάρκεια επεξεργασίας των θεμάτων, κατά τη γραπτή εξέταση κάθε μαθήματος, σε καμιά περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις (3) ώρες. Οι εξετάσεις του μαθήματος διεξάγονται με την ευθύνη του/της διδάσκοντα/-ουσας το μάθημα, ο/η οποίος/-α κατ'ελάχιστον παραμένει στο Πανεπιστήμιο καθ'όλην τη διάρκεια της διεξαγωγής τους.

6. Για την ανάπτυξη των θεμάτων, χορηγούνται στους/στις εξεταζόμενους/-ες φοιτητές/-τριες ειδικά σφραγισμένα από τον/την εξεταστή/-τρια του μαθήματος έντυπα (κόλλες, ερωτηματολόγια κ.λπ.) με ευθύνη των επιτηρητών/-τριών κάθε αίθουσας εξετάσεων.

7. Κατά τα λοιπά εφαρμόζονται τα αναφερόμενα στο άρθρο 15 του παρόντος Κανονισμού.

8. Εντός δέκα (10) ημερών από τη διεξαγωγή των εξετάσεων ενός μαθήματος, ο/η αντίστοιχος/-η εξεταστής/-τρια ανακοινώνει την βαθμολογία κάθε φοιτητή/-τριας, στο eclass, καθώς και την ημέρα και ώρα που οι φοιτητές/-τριες μπορούν να δουν τα γραπτά τους. Εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη διεξαγωγή των εξετάσεων του μαθήματος, ο/η εξεταστής/-τρια καταθέτει στη Γραμματεία του αντίστοιχου Τμήματος την κατάσταση βαθμολογίας. Μετά από σχετικό έλεγχο η Γραμματεία ανακοινώνει τα αποτελέσματα. Οι φοιτητές/-τριες δικαιούνται να αιτηθούν αναβαθμολόγηση του γραπτού τους, σύμφωνα με ειδικότερες διαδικασίες που έχουν θέσει τα Τμήματα.

9. Παρέχεται η δυνατότητα στους/στις φοιτητές/-τριες να αιτηθούν επανεξέταση για βελτίωση της βαθμολογίας τους, σύμφωνα με τους όρους και τις προϋποθέσεις που θέτουν τα Τμήματα. Ο/Η διδάσκων/-ουσα προβαίνει σε σχετική ενημέρωση της Γραμματείας για την διαγραφή του προβιβάσιμου βαθμού από το μητρώο του/της φοιτητή/-τριας.

10. Τα γραπτά δοκίμια φυλάσσονται με ευθύνη του/της εξεταστή/-τριας για ένα έτος, μετά την παρέλευση του οποίου καταστρέφονται.

11. Προς διευκόλυνση των εξεταστικών διαδικασιών ο/η εξεταστής/-τρια διατηρεί, σε ιδιαίτερο αρχείο, τα θέματα που θέτει σε κάθε εξεταστική περίοδο.

12. Αν φοιτητής/-τρια αποτύχει τουλάχιστον τρεις (3) φορές σε εξετάσεις ενός οποιουδήποτε μαθήματος, δύναται να ζητήσει, με αίτησή του προς τον Πρόεδρο του Τμήματος, να αξιολογηθεί από τριμελή επιτροπή, η οποία αποτελείται από μέλη του διδακτικού προσωπικού του ίδιου ή άλλου Τμήματος του Α.Ε.Ι., με γνωστικό αντικείμενο ίδιο ή συναφές με αυτό του προς εξέταση μαθήματος, στην οποία δεν δύναται να συμμετέχει ο διδάσκων του μαθήματος. Εάν ο/η Πρόεδρος του Τμήματος δεν ορίσει τα μέλη της επιτροπής του προηγούμενου εδαφίου μέσα σε ένα μήνα από την υποβολή της αίτησης, ο/η φοιτητής/-τρια δύναται να ζητήσει από τον/την Κοσμήτορα της Σχολής τον ορισμό της. Σε περίπτωση μη σύγκλησης επιτροπής από κανένα από τα αρμόδια όργανα εντός εξήντα (60) ημερών από την υποβολή του αιτήματος, ο/η φοιτητής/-τρια υποβάλλει την αίτησή του/της στο Υ.Π.Α.Ι.Θ.Α., το οποίο ελέγχει τον/την Πρύτανη για τη μη υλοποίηση του αιτήματος. Η αξιολόγηση από την τριμελή επιτροπή πραγματοποιείται οποτεδήποτε εντός του ακαδημαϊκού έτους.

13. Σε περίπτωση αποτυχίας, ο/η φοιτητής/-τρια συνεχίζει τη φοίτηση του/της και εξετάζεται στο μάθημα κανονικά (σύμφωνα με τη γενική περίπτωση) και αν αποτύχει πάλι τρεις (3) φορές, ακολουθείται ξανά η ίδια διαδικασία, εφόσον συνεχίζει να διατηρεί τη φοιτητική ιδιότητα. Σε περίπτωση αποτυχίας σε κατ' επιλογή ή κατ' επιλογή υποχρεωτικό μάθημα, ο/η φοιτητής/-τρια υποχρεούται ή να το επαναλάβει σε επόμενα εξάμηνα ή να το αντικαταστήσει με άλλο κατ' επιλογή μάθημα.

14. Εναλλακτικές μέθοδοι αξιολόγησης, όπως η διεξα-

γωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων με τη χρήση ηλεκτρονικών μέσων για την αντιμετώπιση έκτακτων αναγκών ή συνθηκών που ανάγονται σε λόγους ανωτέρας βίας δύναται να καθορίζονται με απόφαση Συγκλήτου, κατόπιν εισήγησης της Συνέλευσης του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής.

Άρθρο 31:

Πτυχιακή εργασία

1. Τα Τμήματα έχουν τη δυνατότητα να εντάσσουν στο πρόγραμμα σπουδών πτυχιακή εργασία, υποχρεωτικά ή προαιρετικά. Αν το πρόγραμμα σπουδών δεν περιλαμβάνει πτυχιακή εργασία, ή αυτή είναι προαιρετική, τη θέση της καταλαμβάνουν μαθήματα, ώστε να συμπληρώνεται ο ελάχιστος απαιτούμενος αριθμός πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του πτυχίου.

2. Η πτυχιακή εργασία ανατίθεται στις/στους φοιτητές/-τες από το 7ο εξάμηνο σπουδών και ο ελάχιστος χρόνος εκπόνησής της, ορίζεται σύμφωνα με το πρόγραμμα σπουδών κάθε Τμήματος.

3. Πτυχιακή εργασία μπορούν να αναλάβουν σε συνεργασία το πολύ δύο φοιτητρίες/-ητές και αυτή μπορεί να αναφέρεται σε:

α) Ερευνητική εργασία που διεξάγεται από τις/τους φοιτητρίες/-ητές μέσα στα πλαίσια της ερευνητικής δραστηριότητας του Πανεπιστημίου ή άλλων ερευνητικών Ιδρυμάτων της χώρας.

β) Επεξεργασία θεμάτων που εντάσσονται μέσα στο πλαίσιο των γνωστικών αντικειμένων των Τμημάτων του Πανεπιστημίου.

4. Η πτυχιακή εργασία εκπονείται υπό την επίβλεψη μέλους Δ.Ε.Π., ή μέλους της κατηγορίας Ε.Δι.Π., εφόσον του/της έχει ανατεθεί αυτοδύναμο διδακτικό έργο από τη Συνέλευση του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής. Η Συνέλευση του οικείου Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής ορίζει τριμελή εξεταστική επιτροπή για κάθε πτυχιακή μελέτη, μέλος της οποίας και συντονίστρια/-ής αυτής είναι η/ο αντίστοιχη/-ος επιβλέπουσα/-ων.

5. Οι ειδικότερες προϋποθέσεις και η διαδικασία για την ανάθεση και εκπόνηση πτυχιακών μελετών ορίζονται από τα Τμήματα. Το Τμήμα μπορεί να θέτει κατώτατο και ανώτατο όριο αριθμού πτυχιακών εργασιών που μπορεί να αναλάβει κάθε επιβλέπουσα/-ων, ώστε να διασφαλίζεται η αποτελεσματική επίβλεψη και η ισόρροπη, κατά το δυνατόν, κατανομή του εκπαιδευτικού έργου.

6. Η εξέταση της πτυχιακής εργασίας γίνεται μετά την επιτυχή εκπλήρωση όλων των εξεταστικών υποχρεώσεων της/του φοιτητριάς/-ητή, όπως αυτές καθορίζονται από το ενδεικτικό πρόγραμμα σπουδών των οκτώ (8) εξαμήνων, σε ημερομηνία και ώρα που καθορίζεται από την εξεταστική επιτροπή. Η εξέταση γίνεται δημόσια από την τριμελή επιτροπή υπό την προεδρία της/του επιβλέπουσας/-οντος και περιλαμβάνει την προφορική ανάπτυξη της μελέτης εκ μέρους της/του φοιτητριάς/-ητή και την υποβολή ερωτήσεων προς αυτήν/αυτόν σχετικά με το περιεχόμενό της.

7. Η βαθμολόγηση της πτυχιακής εργασίας στηρίζεται στην αξιολόγηση του περιεχομένου της εργασίας, της προφορικής ανάπτυξης και των απαντήσεων της/του φοιτητριάς/-ητή στις υποβληθείσες ερωτήσεις. Ο

τελικός βαθμός της εργασίας είναι ο μέσος όρος των ακέραιων βαθμών των τριών εξεταστριών/-ών, στρογγυλοποιημένος επίσης σε ακέραιη μονάδα. Η εξέταση είναι επιτυχής αν ο τελικός βαθμός είναι ανώτερος ή ίσος του πέντε (5). Σε αντίθετη περίπτωση, η πτυχιακή εργασία επιστρέφεται στη/στον φοιτήτρια/-ητή προς διόρθωση και συμπλήρωση και η εξέταση επαναλαμβάνεται στην αμέσως επόμενη εξεταστική περίοδο. Σε περίπτωση και νέας αποτυχίας η/ο φοιτήτρια/-ητής υποχρεούται να εκπονήσει άλλη πτυχιακή εργασία επί του ιδίου ή άλλου θέματος, σύμφωνα με απόφαση του οικείου Τμήματος.

8. Μετά την επιτυχή εξέταση της πτυχιακής εργασίας, η/ο φοιτήτρια/-τής υποχρεούται στην κατάθεσή της στο Ιδρυματικό Αποθετήριο της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης του Πανεπιστημίου (Β.Κ.Π.), σύμφωνα με τη διαδικασία και τις προδιαγραφές που προβλέπονται στις αποφάσεις των Τμημάτων και τον Κανονισμό λειτουργίας της Β.Κ.Π.

Άρθρο 32:

Πρακτική Άσκηση

1. Οι φοιτητές/-τριες πραγματοποιούν πρακτική άσκηση σε φορείς υποδοχής, οι οποίοι μπορεί να είναι δημόσιες υπηρεσίες, νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου, Οργανισμοί Τοπικής Αυτοδιοίκησης α' και β' βαθμού, νομικά πρόσωπα ιδιωτικού δικαίου και επιχειρήσεις, υπό την εποπτεία διδάσκοντος/-ουσας του προγράμματος σπουδών, εφόσον αυτή περιλαμβάνεται στο οικείο πρόγραμμα σπουδών, και με τον τρόπο που ορίζεται στο αντίστοιχο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης.

2. Η πρακτική άσκηση δύναται να διεξάγεται και σε φορείς της αλλοδαπής, εφόσον καθίσταται εφικτή η εποπτεία της εκπαιδευτικής διαδικασίας. Για την πρακτική άσκηση φοιτητών/-τριών συνάπτεται σύμβαση πρακτικής άσκησης μεταξύ του Ανώτατου Εκπαιδευτικού Ιδρυματος (Α.Ε.Ι.), του/της φοιτητή/-τριας και του φορέα υποδοχής. Η επιτυχής ολοκλήρωση της πρακτικής άσκησης συνεπάγεται την απονομή του αριθμού των πιστωτικών μονάδων (European Credit Transfer and Accumulation System ECTS), που καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής.

3. Με απόφαση της Συγκλήτου εγκρίνεται ο κανονισμός πρακτικής άσκησης, που αποτελεί διακριτό τμήμα του εσωτερικού κανονισμού λειτουργίας του Α.Ε.Ι. Με τον Κανονισμό καθορίζονται θέματα σχετικά με τον συντονισμό, τη λειτουργία, την οργάνωση, την υλοποίηση, την εποπτεία και την αξιολόγηση της πρακτικής άσκησης ανά πρόγραμμα σπουδών, τον καθορισμό του/της Ιδρυματικού/-ής Υπεύθυνου/-ης της πρακτικής άσκησης, τις αρμοδιότητες του/της Υπεύθυνου/-ης Πρακτικής Άσκησης, της Επιτροπής Πρακτικής Άσκησης και των Εποπτών/-τριών, τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των ασκούμενων φοιτητών/-τριών, τη συνεργασία με τους φορείς υποδοχής και τις υποχρεώσεις τους, τη διαδικασία αλλαγής φορέων υποδοχής, το πρότυπο της σύμβασης πρακτικής άσκησης, τη διευκόλυνση των φοιτητών/-τριών με αναπηρία και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες κατά τη διεξαγωγή πρακτικής άσκησης, καθώς και κάθε άλλο αναγκαίο θέμα σχετικά με το πρόγραμμα πρακτικής άσκησης.

Άρθρο 33:

Βαθμολογία

Η συνολική επίδοση του/της φοιτητή/-τριας σε μάθημα, πρακτική άσκηση και πτυχιακή εργασία βαθμολογείται σε ακέραιη ή μισή μονάδα και η βαθμολογική κλίμακα στη συνολική επίδοση του/της φοιτητή/-τριας ορίζεται από το μηδέν (0) έως το δέκα (10). Ενδιάμεσες εξετάσεις, πρόοδοι, εργασίες ή ασκήσεις δύνανται να βαθμολογούνται σε μη ακέραιη μονάδα, κατά την κρίση του/της διδάσκοντα/-ουσας. Κατώτατος προβιβάσιμος βαθμός ορίζεται το πέντε (5).

Άρθρο 34:

Κινητικότητα Φοιτητών/-τριών

1. Οι φοιτητές/-τριες του Ιδρύματος έχουν δικαίωμα να συμμετέχουν σε προγράμματα κινητικότητας στο εσωτερικό ή/και στην αλλοδαπή. Ως προγράμματα κινητικότητας νοούνται οι μετακινήσεις ή/και ανταλλαγές φοιτητών/-τριών στο πλαίσιο ευρωπαϊκών προγραμμάτων ή στο πλαίσιο της πρωτοβουλίας ευρωπαϊκών πανεπιστημίων ή διμερών συμφωνιών μεταξύ πανεπιστημίων της ημεδαπής με πανεπιστήμια της αλλοδαπής, καθώς και οι μετακινήσεις που πραγματοποιούνται στο πλαίσιο του προγράμματος εσωτερικής κινητικότητας του Άρθρου 77 του ν. 4957/2022 (Α' 141)

2. Η συμμετοχή σε προγράμματα κινητικότητας ή ανταλλαγής φοιτητών/-τριών στο πλαίσιο ευρωπαϊκών προγραμμάτων ή διμερών συμφωνιών μεταξύ πανεπιστημίων της ημεδαπής με πανεπιστήμια της αλλοδαπής δεν αποτελεί λόγο αποκλεισμού από τη συμμετοχή στο πρόγραμμα εσωτερικής κινητικότητας.

3. Για τους/τις φοιτητές/-τριες του Πανεπιστημίου που φιλοξενούνται σε Πανεπιστήμιο της ημεδαπής ή αλλοδαπής, οι πιστωτικές μονάδες, ο χρόνος φοίτησης, η επιτυχής παρακολούθηση των μαθημάτων και η βαθμολογία τους στο Α.Ε.Ι. υποδοχής της ημεδαπής ή αλλοδαπής λαμβάνονται υπόψη, μεταφέρονται και θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκαν στο Πανεπιστήμιο, εφόσον τα μαθήματα αυτά περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένο πρόγραμμα διδρυματικής συνεργασίας.

4. Το πρόγραμμα συνεργασίας ρυθμίζει τη διαδικασία αναγνώρισης πιστωτικών μονάδων (ECTS).

5. Η δυνατότητα προσωρινής φοίτησης του/της φοιτητή/-τριας του Πανεπιστημίου σε άλλο Πανεπιστήμιο της ημεδαπής ή αλλοδαπής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα ακαδημαϊκό έτος.

Άρθρο 35:

Βαθμός πτυχίου

1. Πτυχίο δικαιούνται οι φοιτητές/-τριες που έχουν ολοκληρώσει επιτυχώς τις σπουδές τους σύμφωνα με το επόμενο άρθρο.

2. Ο βαθμός πτυχίου του πρώτου κύκλου σπουδών εξάγεται σύμφωνα με τις κείμενες διατάξεις.

Ο βαθμός πτυχίου που προκύπτει εξάγεται με προσέγγιση στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο και χαρακτηρίζεται με βάση την ακόλουθη βαθμολογική κλίμακα:

- Άριστα: Βαθμοί 8,45 έως 10,00
- Λίαν Καλώς: Βαθμοί 6,95 έως 8,44
- Καλώς: Βαθμοί 5,00 έως 6,94

Άρθρο 36:**Ολοκλήρωση Σπουδών - Ανακήρυξη Πτυχιούχου**

1. Οι φοιτητές/-τριες ολοκληρώνουν τις σπουδές τους και ανακηρύσσονται πτυχιούχοι όταν έχουν εξεταστεί επιτυχώς σε όλα τα απαιτούμενα από το πρόγραμμα σπουδών τους μαθήματα και έχουν συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό πιστωτικών μονάδων (240 ECTS) για τη λήψη του πτυχίου.

2. Ως ημερομηνία ανακήρυξης πτυχιούχων, ορίζεται η ημερομηνία λήξης της εξεταστικής περιόδου εκάστου Τμήματος. Στην περίπτωση που το πρόγραμμα σπουδών περιλαμβάνει πτυχιακή εργασία, ως ημερομηνία ανακήρυξης ορίζεται η ημερομηνία ολοκλήρωσης της εξέτασης των πτυχιακών εργασιών της εξεταστικής περιόδου, στην οποία συμμετείχε ο/η φοιτητής/-τρια.

3. Οι φοιτητές/-τριες που έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους, σύμφωνα με τα ανωτέρω, δικαιούνται βεβαίωση ολοκλήρωσης σπουδών στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα.

Άρθρο 37:**Απονομή πτυχίου -Ορκωμοσία**

1. Το πτυχίο είναι δημόσιο έγγραφο και ο τύπος του ορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου. Το πτυχίο απονέμεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών του/της φοιτητή/-τριας και ανακήρυξή του/της σε πτυχιούχο, σε ειδική πανηγυρική τελετή καθομολόγησης (ορκωμοσίας) και απονομής πτυχίων ενώπιον των Πρυτανικών Αρχών και του/της Προέδρου του Τμήματος.

2. Η ορκωμοσία γίνεται μετά το πέρας των εξεταστικών περιόδων Ιουνίου, Σεπτεμβρίου και Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου. Η ημερομηνία ορκωμοσίας αποφασίζεται από τις Πρυτανικές Αρχές και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου, τουλάχιστον τρεις (3) εβδομάδες νωρίτερα.

Για τη συμμετοχή στην τελετή καθομολόγησης και τη λήψη του πτυχίου, οι απόφοιτοι/-ες καλούνται να υποβάλουν αίτηση ορκωμοσίας στη Γραμματεία του οικείου Τμήματος, σε ημερομηνίες που ανακοινώνονται από αυτή. Οι απόφοιτοι/-ες, οφείλουν έως την ημερομηνία της αίτησης ορκωμοσίας τους να έχουν τακτοποιήσει τυχόν εκκρεμότητες, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τα Τμήματα.

3. Κατά την τελετή καθομολόγησης αναγιγνώσκεται ο όρκος, στον οποίο δύναται να γίνεται επίκληση στον Θεό. Το κείμενο της καθομολόγησης απαγγέλλεται από τον/την πρωτεύσαντα/-σα σε βαθμό πτυχίου του Τμήματος, σύμφωνα με τη δηλωθείσα επιθυμία του/της (ανεξάρτητα από την ημερομηνία ανακήρυξης πτυχιούχου και της διάρκειας των σπουδών). Στην περίπτωση που η τελετή καθομολόγησης πραγματοποιείται για περισσότερα από ένα Τμήματα, ο όρκος απαγγέλλεται από τον/την πρωτεύσαντα/-σα σε βαθμό μεταξύ των Τμημάτων.

4. Οι πτυχιούχοι ορκίζονται ανατείνοντας το δεξί χέρι και καλούνται κατ' αλφαβητική σειρά.

5. Το κείμενο του όρκου έχει ως εξής:

«Προ του/της Πρυτάνεως (των Πρυτανικών Αρχών) του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, του οποίου το πτυχίον μου απονέμεται σήμερα, δίδω τούτον τον όρκον και ταύτην την ιεράν υπόσχεσιν:

Την μεγάλην δι' εμέ αυτήν στιγμήν και εις τον ιερόν

αυτόν χώρον, ορκίζομαι να διάγω βίον αληθούς επιστήμονος και να ασκώ το έργον μου ευσυνειδήτως. Υπόσχομαι να βαδίζω την ευθείαν του βίου οδόν, με το βλέμμα και τον νουν προς το ορθόν, το αληθές και το δίκαιον, να καταβάλω όλας μου τας δυνάμεις δια να καταστήσω υπόδειγμα εναρέτου, ακεραίου και αδιαφθόρου ανθρώπου, χρησίμου εις τους ομοίους μου και ωφελίμου εις το κοινωνικόν σύνολον. Εις τον αγώνα της ζωής και της εκπληρώσεως του καθήκοντος τον οποίον από σήμερα αρχίζω, ας με συνοδεύουν πάντοτε αι ευχαί των σεβαστών Διδασκάλων μου».

Σε περίπτωση που ο/η πρωτεύσας/-σα επιθυμεί να κάνει κάνει επίκληση στον Θεό, στο τέλος του όρκου προστίθεται η φράση "και ας μου είναι βοηθός ο Θεός".

6. Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς περάτωσης των σπουδών, είναι όμως προϋπόθεση για τη χορήγηση του τίτλου του πτυχίου. Για ειδικούς λόγους, με αίτησή του προς τη Γραμματεία του Τμήματός του, ο/η απόφοιτος μπορεί να ζητήσει τη χορήγηση του πτυχίου χωρίς να συμμετάσχει στην τελετή ορκωμοσίας, υπό την προϋπόθεση ότι έχει κάνει αίτηση ορκωμοσίας και έχει τακτοποιήσει τυχόν εκκρεμότητες.

7. Το πτυχίο συντάσσεται στην ελληνική γλώσσα. Ο απόφοιτος λαμβάνει δύο (2) ακριβή αντίγραφα πτυχίου και δύο (2) πιστοποιητικά αναλυτικής βαθμολογίας. Λαμβάνει επίσης το Παράρτημα Διπλώματος, στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα.

Το Παράρτημα Διπλώματος δεν υποκαθιστά το πτυχίο, αλλά παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη φύση, το επίπεδο, το περιεχόμενο των σπουδών και το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης.

Κατόπιν αίτησής του, μπορεί να λάβει και το πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας στην αγγλική γλώσσα. Το Τμήμα μπορεί κατά την κρίση του, με τη χορήγηση του πτυχίου, να χορηγεί και πρόσθετες βεβαιώσεις/πιστοποιητικά. Ο απόφοιτος δικαιούται να λάβει το πτυχίο σε περγαμνή, κατόπιν κατάθεσης χρηματικού αντιτίμου οριζόμενου από το Πρυτανικό Συμβούλιο.

ΜΕΡΟΣ 3ο**ΚΕΦΑΛΑΙΟ 4****2ος ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ****ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΜΕΤΑΠΤΥΧΙΑΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ****Άρθρο 38:****Αποστολή - Στόχοι - Γενικές Διατάξεις**

1. Η ίδρυση Προγραμμάτων Μεταπτυχιακών Σπουδών (Π.Μ.Σ.) περιλαμβάνεται στο πολυετές αναπτυξιακό σχέδιο κάθε Τμήματος/Σχολής και εντάσσεται στον στρατηγικό σχεδιασμό του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου.

2. Τα Π.Μ.Σ. αποσκοπούν στην προαγωγή της γνώσης, στην ανάπτυξη της έρευνας και στην ικανοποίηση των εκπαιδευτικών, ερευνητικών και αναπτυξιακών αναγκών της χώρας, διέπονται από επιστημονική συνοχή, έχουν αντικείμενο συγγενές προς τα επιστημονικά πεδία του Τμήματος που τα οργανώνει και πληρούν τις προϋποθέσεις που εγγυώνται υψηλό επίπεδο σπουδών.

3. Τα Π.Μ.Σ. οδηγούν στη λήψη Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών (ΔΜΣ), που αντιστοιχεί στο επίπεδο επτά (7) του Εθνικού και Ευρωπαϊκού Πλαισίου Προσόντων, σύμφωνα με το άρθρο 47 του ν.4763/2020 (Α' 254).

4. Τα Τμήματα του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου δύναται να οργανώνουν Π.Μ.Σ.:

- α) Αυτοδύναμα,
- β) σε σύμπραξη με άλλα Τμήματα του Πανεπιστημίου,
- γ) σε σύμπραξη με Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες, ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258), Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα, την Ακαδημία Αθηνών, το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών,
- δ) σε σύμπραξη με Ιδρύματα ή Τμήματα Ιδρυμάτων της αλλοδαπής, τα οποία είναι ενταγμένα στο Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης της αλλοδαπής,
- ε) σε σύμπραξη με ερευνητικούς οργανισμούς της αλλοδαπής, ευρωπαϊκούς και διεθνείς φορείς και οργανισμούς, καθώς και αναγνωρισμένους επιστημονικούς φορείς και ενώσεις που λειτουργούν υπό τη μορφή νομικού προσώπου δημοσίου δικαίου,
- στ) σε συγκεκριμένο γνωστικό αντικείμενο που θεραπεύει το Τμήμα με σκοπό την παροχή τυπικής εκπαίδευσης μεταπτυχιακού επιπέδου αποκλειστικά προς το προσωπικό φορέων του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, στο πλαίσιο υλοποίησης σύμβασης ή προγραμματικής συμφωνίας του Πανεπιστημίου με φορέα του ιδιωτικού ή δημόσιου τομέα, που αναλαμβάνει τη χρηματοδότηση της οργάνωσης και λειτουργίας του Π.Μ.Σ.

5. Δεν επιτρέπεται η σύμπραξη με εκπαιδευτικούς φορείς μη τυπικής μεταλυκειακής εκπαίδευσης του ν. 3696/2008 (Α' 177). Σε περίπτωση συμπράξεων με φορείς που δεν παρέχουν ισότιμη εκπαίδευση και ισότιμα πτυχία με τα Α.Ε.Ι., η ακαδημαϊκή λειτουργία του προγράμματος σπουδών ανήκει αποκλειστικά στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 5

ΟΡΓΑΝΑ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ, ΙΔΡΥΣΗ, ΠΟΡΟΙ

Άρθρο 39:

Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών

1. Η Επιτροπή Μεταπτυχιακών Σπουδών (Ε.Μ.Σ.) του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου συγκροτείται με απόφαση της Σύγκλητου κατόπιν πρότασης των Κοσμητιών των Σχολών. Η Ε.Μ.Σ. αποτελείται από ένα (1) μέλος Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) από κάθε Σχολή του Α.Ε.Ι., ένα (1) μέλος που προέρχεται από τις κατηγορίες μελών Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δ.Π.), και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Ιδρύματος και τον/την Αντιπρύτανη που είναι αρμόδιος για ακαδημαϊκά θέματα, ως Πρόεδρος. Τα μέλη της Ε.Μ.Σ. έχουν εμπειρία στην οργάνωση και συμμετοχή σε προγράμματα σπουδών δεύτερου κύκλου σπουδών. Η θητεία της Επιτροπής είναι δύο (2) ακαδημαϊκά έτη.

2. Αρμοδιότητες της Ε.Μ.Σ. είναι:

α) Η υποβολή γνώμης προς τη Σύγκλητο για την ίδρυση νέων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών ή την τροποποίηση των ήδη λειτουργούντων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, μετά από αξιολόγηση των αιτημάτων των Συνελεύσεων των Τμημάτων για την ίδρυση νέων προγραμμάτων μεταπτυχιακών σπουδών, των σχε-

τικών εκθέσεων σκοπιμότητας και βιωσιμότητάς τους και την κοστολόγηση της λειτουργίας του Π.Μ.Σ., καθώς και η δυνατότητα αναπομπής τους, αν η εισήγηση δεν είναι επαρκώς αιτιολογημένη ή οι συνοδευτικές εκθέσεις δεν είναι πλήρεις,

β) η κατάρτιση σχεδίου Κανονισμού για προγράμματα δεύτερου και τρίτου κύκλου σπουδών και η υποβολή του προς τη Σύγκλητο,

γ) η εκπόνηση πρότυπου σχεδίου Κανονισμού λειτουργίας Π.Μ.Σ.,

δ) ο έλεγχος της τήρησης των Κανονισμών λειτουργίας των Π.Μ.Σ.,

ε) η παρακολούθηση της εφαρμογής της νομοθεσίας, του Κανονισμού και των αποφάσεων των οργάνων διοίκησης του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου από τα Π.Μ.Σ.,

στ) η παρακολούθηση της εφαρμογής της διαδικασίας απαλλαγής από την υποχρέωση καταβολής τελών φοίτησης,

ζ) κάθε άλλη αρμοδιότητα που ορίζεται από τον Εσωτερικό Κανονισμό λειτουργίας των Π.Μ.Σ.

Άρθρο 40:

Όργανα Διοίκησης Π.Μ.Σ. - Αρμοδιότητες

Τα όργανα διοίκησης των Π.Μ.Σ., καθώς και οι αρμοδιότητές τους, περιγράφονται στα άρθρα 81 και 82 του ν.4957/2022 (Α' 141).

Αρμόδια όργανα για την οργάνωση και λειτουργία των Π.Μ.Σ. είναι:

1. Η Σύγκλητος του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, η οποία είναι αρμόδια για κάθε θέμα ακαδημαϊκού, διοικητικού, οργανωτικού και οικονομικού χαρακτήρα που σχετίζεται με τις μεταπτυχιακές σπουδές. Επίσης, η Σύγκλητος ασκεί όσες αρμοδιότητες σχετικά με τα Π.Μ.Σ. δεν ανατίθενται από το νόμο ειδικώς σε άλλα όργανα. Ειδικότερα, η Σύγκλητος:

α) εγκρίνει την ίδρυση Π.Μ.Σ. ή την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ.,

β) εγκρίνει την παράταση της χρονικής διάρκειας της λειτουργίας των Π.Μ.Σ.,

γ) συγκροτεί την Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών, σε περίπτωση διατμηματικών ή διδρυματικών ή κοινών Π.Μ.Σ.,

δ) αποφασίζει την κατάργηση Π.Μ.Σ. που προσφέρεται από το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

2. Η Συνέλευση του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής είναι αρμόδια για την οργάνωση, διοίκηση και διαχείριση του Π.Μ.Σ. και ιδίως:

α) Εισηγείται προς τη Σύγκλητο την ίδρυση ή την τροποποίηση της απόφασης ίδρυσης του Π.Μ.Σ., καθώς και την παράταση της διάρκειας του Π.Μ.Σ.,

β) συγκροτεί Επιτροπές για την αξιολόγηση των αιτήσεων των υποψηφίων μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών και εγκρίνει την εγγραφή αυτών στο Π.Μ.Σ.,

γ) αναθέτει το διδακτικό έργο στο διδακτικό προσωπικό του Π.Μ.Σ.,

δ) συγκροτεί εξεταστικές επιτροπές για την εξέταση των διπλωματικών εργασιών των μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών και ορίζει τον/την επιβλέποντα/-ουσα ανά εργασία,

ε) διαπιστώνει την επιτυχή ολοκλήρωση της φοίτησης, προκειμένου να απονεμηθεί ο τίτλος του Π.Μ.Σ.,

στ) εγκρίνει τον απολογισμό του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης της Συντονιστικής Επιτροπής (Σ.Ε.),

ζ) με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής οι αρμοδιότητες των περ. 2.2 και 2.4 δύνανται να μεταβιβάζονται στη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.,

η) ορίζει τα μέλη της Συντονιστικής Επιτροπής,

θ) ορίζει τον/την Διευθυντή/-ντρια του Π.Μ.Σ.,

ι) ασκεί κάθε άλλη αρμοδιότητα που προβλέπεται από επιμέρους διατάξεις,

ια) συγκροτεί επικουρικά όργανα ή/και Επιτροπές, πέραν των προαναφερθεισών, για τη διεκπεραίωση διαδικασιών και λειτουργιών του Π.Μ.Σ.

3. Σε περίπτωση διατμηματικού, διδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ., τις αρμοδιότητες της Συνέλευσης του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής ασκεί η Επιτροπή Προγράμματος Σπουδών (Ε.Π.Σ.), η οποία συγκροτείται με απόφαση της Συγκλήτου που αναλαμβάνει τη διοικητική υποστήριξη του Π.Μ.Σ., κατόπιν εισήγησης των Συνελεύσεων των συμμετεχόντων Τμημάτων ή των αρμοδίων οργάνων των συνεργαζόμενων φορέων. Ο αριθμός των μελών και η σύνθεση της Ε.Π.Σ. καθορίζονται στο Πρωτόκολλο συνεργασίας του Π.Μ.Σ. Η Ε.Π.Σ. αποτελείται από μέλη Δ.Ε.Π. των συνεργαζόμενων Τμημάτων σύμφωνα με όσα καθορίζονται στο Πρωτόκολλο συνεργασίας του Π.Μ.Σ. Εάν στο Π.Μ.Σ. συμμετέχουν και άλλοι φορείς, μετέχει ως μέλος της επιτροπής τουλάχιστον ένας/μία (1) εκπρόσωπος από κάθε συνεργαζόμενο φορέα.

4. Η Συντονιστική Επιτροπή (Σ.Ε.) αποτελείται από τον Διευθυντή του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) του Τμήματος, που έχουν συναφές γνωστικό αντικείμενο με αυτό του Π.Μ.Σ. και αναλαμβάνουν διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ. Τα μέλη της Σ.Ε. καθορίζονται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής. Η Σ.Ε. είναι αρμόδια για την παρακολούθηση και τον συντονισμό της λειτουργίας του Π.Μ.Σ. και ιδίως:

α) Καταρτίζει τον αρχικό ετήσιο προϋπολογισμό του Π.Μ.Σ. και τις τροποποιήσεις του, εφόσον το Π.Μ.Σ. διαθέτει πόρους σύμφωνα με το άρθρο 84 του ν.4957/2022 (Α' 141), και εισηγείται την έγκρισή του προς την Επιτροπή Ερευνών του Ειδικού Λογαριασμού Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.),

β) καταρτίζει τον απολογισμό του προγράμματος και εισηγείται την έγκρισή του προς τη Συνέλευση του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής,

γ) εγκρίνει τη διενέργεια δαπανών του Π.Μ.Σ.,

δ) εγκρίνει τη χορήγηση υποτροφιών, ανταποδοτικών ή μη, σύμφωνα με όσα ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. και τον παρόντα Κανονισμό,

ε) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής την κατανομή του διδακτικού έργου, καθώς και την ανάθεση διδακτικού έργου στις κατηγορίες διδασκόντων/-ουσών του άρθρου 83 του ν.4957/2022 (Α' 141),

στ) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής την πρόσκληση Επισκεπτών/-τριών Καθηγητών/-τριών για την κάλυψη διδακτικών αναγκών του Π.Μ.Σ.,

ζ) καταρτίζει σχέδιο για την τροποποίηση του προγράμματος σπουδών, το οποίο υποβάλλει προς τη Συνέλευση του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής,

η) εισηγείται προς τη Συνέλευση του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής την ανακατανομή των μαθημάτων μεταξύ των ακαδημαϊκών εξαμήνων, καθώς και θέματα που σχετίζονται με την ποιοτική αναβάθμιση του προγράμματος σπουδών.

5. Σε περίπτωση διατμηματικού, διδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ., με απόφαση της Ε.Π.Σ., δύνανται να συγκροτείται Σ.Ε., με διετή θητεία, στην οποία συμμετέχουν υποχρεωτικά ο/η Διευθυντής/-ντρια του Π.Μ.Σ. και τέσσερα (4) από τα μέλη της Ε.Π.Σ.

6. Ο/Η Διευθυντής/-ντρια του Π.Μ.Σ. προέρχεται από τα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος, κατά προτεραιότητα βαθμίδας Καθηγητή/-τριας ή Αναπληρωτή/-τριας Καθηγητή/-τριας και ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής για διετή θητεία, με δυνατότητα ανανέωσης χωρίς περιορισμό. Σε περίπτωση διατμηματικού, διδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ. ορίζεται από την επιτροπή προγράμματος σπουδών ένα (1) μέλος της ως Διευθυντής/-ντρια του Π.Μ.Σ. Ο/Η Διευθυντής/-ντρια έχει τις ακόλουθες αρμοδιότητες:

α) Προεδρεύει της Σ.Ε., καθώς και της Επιτροπής Προγράμματος Σπουδών, σε περίπτωση διατμηματικού ή διδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ., συντάσσει την ημερήσια διάταξη και συγκαλεί τις συνεδριάσεις της,

β) εισηγείται τα θέματα που αφορούν στην οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ. προς τη Συνέλευση του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής, σε περίπτωση μονοτμηματικού Π.Μ.Σ.,

γ) εισηγείται προς τη Σ.Ε. και τα λοιπά όργανα του Π.Μ.Σ. και του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου θέματα σχετικά με την αποτελεσματική λειτουργία του Π.Μ.Σ.,

δ) είναι Επιστημονικά Υπεύθυνος/-η του προγράμματος σύμφωνα με το άρθρο 234 του ν.4957/2022 (Α' 141) και ασκεί τις αντίστοιχες αρμοδιότητες,

ε) φέρει την ευθύνη για την παρακολούθηση της υλοποίησης των αποφάσεων των οργάνων του Π.Μ.Σ., της εφαρμογής του παρόντος Κανονισμού, καθώς και της εκτέλεσης του προϋπολογισμού του Π.Μ.Σ.,

στ) ασκεί οποιαδήποτε άλλη αρμοδιότητα, η οποία ορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

7. Σε περίπτωση διατμηματικού, διδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ., ορίζεται από την Ε.Π.Σ. ένα (1) μέλος της ως Διευθυντής/-ντρια του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 41:

Ίδρυση Π.Μ.Σ.

1. Τα Π.Μ.Σ. του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου ιδρύονται σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 80 του ν.4957/2022 (Α' 141). Τα προαναφερθέντα όργανα ασκούν τις αρμοδιότητες που τους έχουν ανατεθεί, με σκοπό την ίδρυση των Π.Μ.Σ.

2. Η εισήγηση για την ίδρυση Π.Μ.Σ., που αποτελεί αρμοδιότητα της Συνέλευσης του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής (ή της Ε.Π.Σ., σε περίπτωση Διατμηματικού, Διδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ.), συνοδεύεται απαραίτητως από α) αναλυτικό προϋπολογισμό εσόδων και εξόδων για τα πρώτα πέντε (5) έτη λειτουργίας του προγράμματος, στον οποίο συμπεριλαμβάνονται οι πάσης φύσεως πόροι του προγράμματος, το λειτουργικό του κόστος και λοιπές λειτουργικές δαπάνες και β) με-

λέτη σκοπιμότητας και βιωσιμότητας του προς ίδρυση προγράμματος, στην οποία εκτίθενται αναλυτικά οι επιστημονικοί και κοινωνικοί λόγοι που καθιστούν αναγκαία και σημαντική τη λειτουργία του Π.Μ.Σ., η επιστημονική του συνοχή, η σύνδεσή του με τα προγράμματα σπουδών πρώτου κύκλου του Τμήματος που παρέχονται, το διδακτικό προσωπικό που αναμένεται να διδάξει στο Π.Μ.Σ., το υπάρχον διδακτικό προσωπικό του Τμήματος με συναφές γνωστικό αντικείμενο, καθώς και το λοιπό προσωπικό που πρόκειται να υποστηρίξει την οργάνωση και λειτουργία του Π.Μ.Σ., η υλικοτεχνική δομή, ο εξοπλισμός και οι κτιριακές υποδομές που αναμένεται να χρησιμοποιηθούν για τη λειτουργία του προγράμματος.

3. Με την απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. καθορίζεται ο αριθμός ειδικεύσεων που δύνανται να οδηγούν στην απονομή διαφορετικού διπλώματος. Οι ειδικεύσεις δεν μπορούν να ξεπερνούν τις πέντε (5).

Άρθρο 42:

Πόροι Π.Μ.Σ.

1. Οι πόροι των Π.Μ.Σ. δύνανται να προέρχονται από:

- Τέλη φοίτησης,
- δωρεές, χορηγίες και πάσης φύσεως οικονομικές ενισχύσεις,
- κληροδοτήματα,
- πόρους από ερευνητικά έργα ή προγράμματα,
- ιδίους πόρους του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου και
- τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημοσίων επενδύσεων.

2. Η καταβολή των τελών φοίτησης, εφόσον προβλέπεται, πραγματοποιείται από τον/την φοιτητή/-τρια ή από τρίτο φυσικό ή νομικό πρόσωπο για λογαριασμό του/της φοιτητή/-τριας, εφόσον αυτό προβλέπεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

3. Η διαχείριση των πόρων των Π.Μ.Σ. πραγματοποιείται από τον Ειδικό Λογαριασμό Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου ή από τον Ε.Λ.Κ.Ε. του Α.Ε.Ι. που έχει αναλάβει τη διοικητική υποστήριξη του προγράμματος, σε περίπτωση διδρυματικού ή κοινού Π.Μ.Σ.

4. Οι πόροι των Π.Μ.Σ. κατανέμονται ως εξής:

α) Ποσό που αντιστοιχεί στο τριάντα τοις εκατό (30%) των συνολικών εσόδων που προέρχονται από τέλη φοίτησης παρακρατείται από τον Ε.Λ.Κ.Ε. Στο ποσό αυτό συμπεριλαμβάνεται το ποσοστό παρακράτησης υπέρ του Ε.Λ.Κ.Ε. για την οικονομική διαχείριση των Π.Μ.Σ. Με απόφαση του Συμβουλίου Διοίκησης που λαμβάνεται έως το τέλος Μαρτίου κάθε έτους αποφασίζεται αν το υπόλοιπο ποσό μετά από την αφαίρεση της παρακράτησης υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. μεταφέρεται στον τακτικό προϋπολογισμό ή διατίθεται για τη δημιουργία έργων/προγραμμάτων μέσω του Ε.Λ.Κ.Ε. με σκοπό την κάλυψη κατά προτεραιότητα των αναγκών Π.Μ.Σ. που λειτουργούν χωρίς τέλη φοίτησης και την κάλυψη ερευνητικών, εκπαιδευτικών και λειτουργικών αναγκών του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου. Στα έσοδα του Π.Μ.Σ. των περ. β) έως δ) της παρ. 1 πραγματοποιείται η παρακράτηση υπέρ Ε.Λ.Κ.Ε. που ισχύει για τα έσοδα από αντίστοιχες πηγές χρηματοδότησης,

β) το υπόλοιπο ποσό των συνολικών εσόδων του Π.Μ.Σ. διατίθεται για την κάλυψη των λειτουργικών δαπανών του Π.Μ.Σ.

5. Το ύψος των τελών φοίτησης στα Π.Μ.Σ., εφόσον προβλέπονται, προσδιορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του κάθε Π.Μ.Σ. Για τον καθορισμό του, συνεκτιμώνται παράγοντες όπως (ενδεικτικά) τα χρηματο-οικονομικά στοιχεία λειτουργίας του Π.Μ.Σ., οι απαιτήσεις σε -επιπλέον του διαθέσιμου- υλικοτεχνικό εξοπλισμό και ανθρώπινους πόρους, το κόστος αντιστοίχων Π.Μ.Σ. άλλων Α.Ε.Ι, κ.ά. Ως ανώτατο όριο τελών φοίτησης για τα Π.Μ.Σ. του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου ορίζεται το ποσό των δέκα χιλιάδων ευρώ (10.000€), ανά Πρόγραμμα Σπουδών, για όλες τις Σχολές του Ιδρύματος.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 6

ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΑ ΣΤΑ Π.Μ.Σ.

Άρθρο 43:

Διδασκαλία στα Π.Μ.Σ.

Τα θέματα διδασκαλίας στα Π.Μ.Σ. ρυθμίζονται στο άρθρο 83 του ν. 4957/2022 (Α' 141).

1. Το διδακτικό έργο των (Π.Μ.Σ.) ανατίθεται με απόφαση της Συνέλευσης Τμήματος/Μονομηματικής Σχολής ή της Ε.Π.Σ., κατόπιν εισήγησης της Σ.Ε. του Π.Μ.Σ., στις ακόλουθες κατηγορίες διδασκόντων/-ουσών:

α) Μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.), Ειδικού Εκπαιδευτικού Προσωπικού (Ε.Ε.Π.), Εργαστηριακού Διδακτικού Προσωπικού (Ε.Δι.Π.) και Ειδικού Τεχνικού Εργαστηριακού Προσωπικού (Ε.Τ.Ε.Π.) του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι. ή Α.Σ.Ε.Ι., με πρόσθετη απασχόληση πέραν των νόμιμων υποχρεώσεων τους, αν το Π.Μ.Σ. έχει τέλη φοίτησης,

β) ομότιμους/-ες Καθηγητές/-τριες ή αφυπηρετήσαντα μέλη Δ.Ε.Π. του Τμήματος ή άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) συνεργαζόμενους/-ες καθηγητές/-τριες,

δ) εντεταλμένους/-ες διδάσκοντες/-ουσες,

ε) επισκέπτες/-τριες καθηγητές/-τριες ή επισκέπτες/-τριες ερευνητές/-τριες

στ) ερευνητές/-τριες και ειδικούς/-ές λειτουργικούς επιστήμονες ερευνητικών και τεχνολογικών φορέων του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258) ή λοιπών ερευνητικών κέντρων και ινστιτούτων της ημεδαπής ή αλλοδαπής,

ζ) επιστήμονες αναγνωρισμένου κύρους, οι οποίοι/-ες διαθέτουν εξειδικευμένες γνώσεις και σχετική εμπειρία στο γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ.

2. Τα μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.Ε.Π. του Τμήματος δύνανται να απασχολούνται σε Π.Μ.Σ., μόνο υπό την προϋπόθεση εκπλήρωσης των ελάχιστων υποχρεώσεων τους περί παροχής διδακτικού έργου. Δεν επιτρέπεται η απασχόληση μελών Δ.Ε.Π. αποκλειστικά σε Π.Μ.Σ. του Τμήματος ή της Σχολής.

3. Δικαίωμα επίβλεψης διπλωματικών εργασιών έχουν οι διδάσκοντες/-ουσες των περ. α) έως στ) της παρ. 1, υπό την προϋπόθεση ότι είναι κάτοχοι διδακτορικού διπλώματος. Με απόφαση του αρμοδίου οργάνου του Π.Μ.Σ. δύνανται να ανατίθεται η επίβλεψη διπλωματικών εργασιών και σε μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π. και Ε.Δι.Π. του Τμήματος, που δεν έχουν αναλάβει διδακτικό έργο στο Π.Μ.Σ.

4. Όλες οι κατηγορίες διδασκόντων/-ουσών δύνανται να αμείβονται αποκλειστικά από τους πόρους του Π.Μ.Σ. Δεν επιτρέπεται η καταβολή αμοιβής ή άλλης παροχής από τον κρατικό προϋπολογισμό ή το πρόγραμμα δημο-

σίων επενδύσεων. Με απόφαση του αρμόδιου οργάνου του Π.Μ.Σ. περί ανάθεσης του διδακτικού έργου, καθορίζεται το ύψος της αμοιβής κάθε διδάσκοντος/-ουσας. Ειδικώς, οι διδάσκοντες/-ουσες που έχουν την ιδιότητα μέλους Δ.Ε.Π., δύνανται να αμείβονται επιπρόσθετα για έργο που προσφέρουν προς το Π.Μ.Σ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους, όπως ορίζονται στην παρ. 2 του άρθρου 155 του ν.4957/2022 (Α' 141). Το τελευταίο εδάφιο εφαρμόζεται αναλογικά και για τα μέλη Ε.Ε.Π., Ε.Δι.Π. και Ε.Τ.ΕΠ., εφόσον εκπληρώνουν τις ελάχιστες εκ του νόμου υποχρεώσεις τους.

5. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής δύναται να ανατίθεται επικουρικό διδακτικό έργο σε υποψήφιους/-ες διδάκτορες του Τμήματος ή της Σχολής, υπό την επίβλεψη διδάσκοντος/-ουσας του Π.Μ.Σ.

6. Ειδικότερες προϋποθέσεις σχετικά με την ανάθεση του διδακτικού έργου δύνανται να ορίζονται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

Άρθρο 44:

Υποχρεώσεις Διδασκόντων/-ουσών

1. Κάθε διδάσκων/-ουσα στο Π.Μ.Σ. έχει την υποχρέωση:

α) Να κατανοεί τη βασική αρχή ότι επίκεντρο του μεταπτυχιακού προγράμματος είναι η υπό διαμόρφωση προσωπικότητα του/της υποψηφίου/-ας επιστήμονα και ο σεβασμός της χωρίς όρους και διακρίσεις,

β) να προασπίζει την αξία και το κύρος της επιστημονικής και ερευνητικής διαδικασίας, οριοθετώντας με σαφήνεια κάθε φορά την ενδεδειγμένη πορεία κατάκτησης της επιστημονικής γνώσης,

γ) να προεκτείνει διαρκώς τους γνωστικούς του/της ορίζοντες και να ενημερώνεται συχνά για θέματα που άπτονται του επιστημονικού του/της πεδίου, προκειμένου να είναι σε θέση να προσφέρει σύνθετη, διεπιστημονική και σύγχρονη γνώση,

δ) να είναι προσιτός/-ή και συνεργάσιμος/-η με τους/τις μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες και να προσφέρει χωρίς διακρίσεις τις γνώσεις και τις εμπειρίες του/της,

ε) να παρουσιάζει σαφές σχέδιο μαθήματος με οδηγίες, βιβλιογραφία και εμπλουτισμένο θεματολόγιο σύμφωνα με τη διεθνή πρακτική, ώστε η διδακτέα ύλη να καλύπτει επαρκώς τις επιστημονικές απαιτήσεις του αντικειμένου,

στ) να ανακοινώνει τα αποτελέσματα εξετάσεων, εργασιών, εργαστηριακών ασκήσεων και άλλων αξιολογήσεων εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ημέρα διεξαγωγής τους και να επιτρέπει την πρόσβαση των φοιτητών/-τριών στα γραπτά τους μετά τη διόρθωση,

ζ) να έχει την τελική ευθύνη της επιλογής του θέματος έρευνας για κάθε έναν/μία από τους/τις υπό επίβλεψη μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες και να εξαντλεί τις δυνατότητες επιτυχούς έκβασής της, ανεξάρτητα από τον υπόλοιπο φόρτο εργασίας,

η) να ενημερώνει έγκαιρα τον/την Διευθυντή/-ντρια του Προγράμματος σε περίπτωση που, για οποιονδήποτε λόγο αδυνατεί να συνεχίσει την επίβλεψη ενός/μιας φοιτητή/-τριας, ώστε η επίβλεψη να ανατίθεται σε άλλον/-η διδάσκοντα/-ουσα,

θ) να αποδέχεται τις διαδικασίες αξιολόγησης του εκ-

παιδευτικού και ερευνητικού έργου που εισάγει το Π.Μ.Σ.,
ι) να διαθέτει χρόνο για τους/τις φοιτητές/-τριες των οποίων έχει αναλάβει τον ρόλο του συμβούλου φοίτησης και σε περίπτωση που δεν μπορεί να αντιμετωπίσει το πρόβλημα να παραπέμπει στα αρμόδια όργανα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 7

ΦΟΙΤΗΣΗ ΣΤΑ Π.Μ.Σ.

Άρθρο 45:

Εισαγωγή στα Π.Μ.Σ.

1. Ο ανώτατος αριθμός εισακτέων ανά Π.Μ.Σ. που οργανώνουν τα Τμήματα του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου καθορίζεται με την απόφαση Ίδρυσης του κάθε προγράμματος. Ενδεικτικά, κατά τον καθορισμό του ανώτατου αριθμού εισακτέων μπορούν να λαμβάνονται υπόψη α) οι διαθέσιμες υλικοτεχνικές υποδομές, β) οι εκπαιδευτικές υποχρεώσεις των διδασκόντων/-ουσών, γ) τα οικονομικά στοιχεία του Π.Μ.Σ., δ) το πλήθος των ειδικεύσεων (αν προσφέρονται), ε) κριτήρια σχετικά με το επιστημονικό ενδιαφέρον και τη σκοπιμότητα του Π.Μ.Σ., κ.ά. Ο συνολικός αριθμός των εισακτέων στα Π.Μ.Σ. ενός Τμήματος, κάθε ακαδημαϊκό έτος, δεν πρέπει σε καμία περίπτωση να ξεπερνά τον αριθμό των εισερχομένων προπτυχιακών φοιτητών/-τριών του Τμήματος αυτού, με εξαίρεση τα διατμηματικά ή/και διιδρυματικά Π.Μ.Σ. Η αναλογία διδασκόντων/διδασκομένων δεν μπορεί να ξεπερνά το 1/25 κατά μέσο όρο σε όλες τις ειδικεύσεις των Π.Μ.Σ. του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου.

2. Τα Π.Μ.Σ. του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου εκδίδουν πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εγγραφή σε προγράμματα που ξεκινούν κατά το αμέσως επόμενο ακαδημαϊκό εξάμηνο και τουλάχιστον τρεις (3) μήνες πριν την έναρξη των μαθημάτων. Στην πρόσκληση αναφέρονται, κατ' ελάχιστο:

α) Οι ειδικεύσεις που θα δεχθούν φοιτητές/-τριες,

β) οι προϋποθέσεις εισαγωγής στο Π.Μ.Σ.,

γ) οι κατηγορίες πτυχιούχων που γίνονται δεκτές,

δ) ο αριθμός εισακτέων,

ε) η διαδικασία και τα κριτήρια επιλογής και τα δικαιολογητικά που πρέπει να υποβληθούν από τους/τις υποψήφιους/-ες.

στ) Η προθεσμία και η διαδικασία υποβολής αιτήσεων. Η περίοδος υποβολής αιτήσεων διαρκεί κατ' ελάχιστο τρεις (3) εβδομάδες και δύναται να λάβει παράταση, με απόφαση της Συνέλευσης Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής ή της Ε.Π.Σ.

3. Στα Π.Μ.Σ. του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου γίνονται δεκτοί/-ές κάτοχοι τίτλου α' κύκλου σπουδών ΑΕΙ της ημεδαπής ή αντίστοιχου τίτλου σπουδών από την αλλοδαπή, που είναι ενταγμένος στο Εθνικό Μητρώο Τύπων Τίτλων Σπουδών Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων και έχει εκδοθεί από Ίδρυμα της αλλοδαπής που είναι ενταγμένο στο Εθνικό Μητρώο Αναγνωρισμένων Ιδρυμάτων Ανώτατης Εκπαίδευσης της αλλοδαπής ή στον Κατάλογο αλλοδαπών ιδρυμάτων που απονέμουν τίτλους σπουδών που οργανώνονται μέσω συμφωνίας δικαιόχρησης με ιδιωτικούς φορείς στην Ελλάδα, υπό την προϋπόθεση ότι το σύνολο των σπουδών έχουν πραγματοποιηθεί στη χώρα του εξωτερικού ή σε δημόσιο ΑΕΙ της ημεδαπής.

4. Ως κριτήρια επιλογής ορίζονται ενδεικτικά και όχι αποκλειστικά:

- α) Βαθμός του πτυχίου α' κύκλου,
- β) γνώση της αγγλικής γλώσσας σε επίπεδο B2 ή ανώτερο,
- γ) συστατική επιστολή.

5. Με απόφαση της Συνέλευσης ή της Ε.Π.Σ. καθορίζονται τυχόν επιπλέον κριτήρια επιλογής καθώς και οι λεπτομέρειες εφαρμογής και εκτίμησης των κριτηρίων.

6. Με απόφαση της Συνέλευσης ή της Ε.Π.Σ. μπορεί να καθορίζεται διαδικασία εξέτασης ή/και συνέντευξης των υποψηφίων, τα αποτελέσματα των οποίων συνεκτιμώνται κατά την επιλογή.

7. Οι αιτήσεις υποβάλλονται -σε φυσική ή ηλεκτρονική μορφή- στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. και διαβιβάζονται προς κρίση στην Επιτροπή αξιολόγησης της παρ. 2β του άρθρου 39 του παρόντος. Με τον εσωτερικό κανονισμό του Π.Μ.Σ. μπορούν να καθορίζονται ειδικότερες λεπτομέρειες για τη διαδικασία αξιολόγησης των αιτήσεων.

8. Ο πίνακας επιτυχόντων επικυρώνεται από τη Συνέλευση Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής ή την Ε.Π.Σ.

Άρθρο 46:

Δικαιώματα μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών

1. Σε κάθε μεταπτυχιακό/-ή φοιτητή/-τρια, με την εγγραφή του/της σε Π.Μ.Σ. του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, εκχωρούνται τα παρακάτω δικαιώματα:

α) Σε Π.Μ.Σ. με τέλη φοίτησης, δικαιούνται να αιτηθούν και να λάβουν απαλλαγή από την καταβολή των τελών, σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες που ορίζονται από τις ισχύουσες διατάξεις κατά το ακαδημαϊκό έτος σπουδών,

β) δικαιούνται να λαμβάνουν υποτροφίες ανταποδοτικές και μη, υπό τους όρους και τις προϋποθέσεις που ορίζονται, κατά περίπτωση,

γ) δικαιούνται να αιτηθούν την ένταξή τους σε καθεστώς Μερικής Φοίτησης, υπό τις προϋποθέσεις και κατόπιν διαδικασίας που ορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ.,

δ) το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο οφείλει να εξασφαλίζει στους/στις φοιτητές/-τριες με αναπηρία ή/και ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες τις απαραίτητες συνθήκες προσβασιμότητας, ώστε να δύνανται να ανταπεξέλθουν στο σύνολο των ακαδημαϊκών τους υποχρεώσεων. Κάθε Τμήμα δύναται να εξειδικεύει τα μέτρα μέσω των οποίων διασφαλίζεται το δικαίωμα αυτό,

ε) δικαιούνται να κατοχυρώνουν πρόσθετες (μη υποχρεωτικές) δεξιότητες που αποκτούν κατά τη διάρκεια των σπουδών τους και δεν συνυπολογίζονται στον τελικό βαθμό, και να αναγράφονται στο Παράρτημα Διπλώματος.

2. Εν γένει, κάθε μεταπτυχιακός/-ή φοιτητής/-τρια του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου χαιρεί των ίδιων δικαιωμάτων, παροχών και διευκολύνσεων με τους/τις φοιτητές/-τριες του α' κύκλου σπουδών του Ιδρύματος (πλην του δικαιώματος δωρεάν παροχής διδακτικών συγγραμμάτων).

Άρθρο 47:

Υποχρεώσεις μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών

1. Οι μεταπτυχιακοί/-ές φοιτητές/-τριες του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, με την εγγραφή τους σε Π.Μ.Σ., αποδέχονται τις ακόλουθες υποχρεώσεις:

α) Αποδέχονται τους κανόνες λειτουργίας του Π.Μ.Σ., όπως αναπτύσσονται στον παρόντα Κανονισμό και στον Εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ., τις αποφάσεις των οργάνων του Π.Μ.Σ. και αναγνωρίζουν το δικαίωμα της Συνέλευσης Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής να αποφασίσει τη διαγραφή τους σε περίπτωση οριστικής αποτυχίας,

β) τις υποχρεώσεις που καθορίζει κάθε διδάσκων/-ουσα, για τη διδακτική και βαθμολογική διαχείριση του μαθήματος ευθύνης του/της,

γ) εφόσον το Π.Μ.Σ. προβλέπει διδάκτρα φοίτησης, αποδέχονται τις αντίστοιχες οικονομικές υποχρεώσεις και αναγνωρίζουν το δικαίωμα της Συνέλευσης του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής ή της Ε.Π.Σ. να αποφασίσει τη διαγραφή τους, σε περίπτωση μη τήρησής τους,

δ) η συμμετοχή των φοιτητών/-τριών στις εκπαιδευτικές διαδικασίες (φροντιστήρια, εργαστήρια, πρακτική άσκηση, κ.λπ.) είναι υποχρεωτική. Τα προβλήματα που προκύπτουν σχετικά με την παρακολούθηση των μαθημάτων αντιμετωπίζονται κατά περίπτωση αρχικά από τον/την διδάσκοντα/-ουσα και στη συνέχεια από τον/την Διευθυντή/-ντρια και τη Σ.Ε. του Π.Μ.Σ.,

ε) ημέρες μαθημάτων κατά τις οποίες τυχαίνει να είναι αργία δύνανται να μετατίθενται από τον/την διδάσκοντα/-ουσα για διεξαγωγή σε διαφορετική ημερομηνία,

στ) Δικαίωμα συμμετοχής στις εξετάσεις των μαθημάτων έχουν οι φοιτητές/-τριες, που έχουν συμπληρώσει το καθορισμένο ποσοστό παρακολούθησης των ωρών διδασκαλίας κάθε μαθήματος, εφόσον αυτό υπάρχει. Το ποσοστό αυτό δύναται να καθοριστεί στον Εσωτερικό Κανονισμό του κάθε Π.Μ.Σ., για τους φοιτητές/-τριες πλήρους ή μερικής φοίτησης. Μετά από αιτιολογημένη πρόταση της Σ.Ε., με απόφαση της Συνέλευσης Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής ή της Ε.Π.Σ., μπορεί να επιτραπεί η συμμετοχή στις εξετάσεις χωρίς παρακολούθηση του μαθήματος,

ζ) Οι μεταπτυχιακοί/-ές φοιτητές/-τριες οφείλουν να σέβονται την ακαδημαϊκή δεοντολογία και ιδίως τις προβλέψεις περί λογοκλοπής και πνευματικής ιδιοκτησίας.

Άρθρο 48:

Σπουδές στα Π.Μ.Σ.

1. Η διάρκεια φοίτησης, η οποία δεν δύναται να είναι μικρότερη από δύο (2) ακαδημαϊκά εξάμηνα, στα οποία περιλαμβάνεται και ο χρόνος που απαιτείται για την τυχόν εκπόνηση και υποβολή προς κρίση διπλωματικής εργασίας, ορίζεται με την απόφαση Ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

2. Οι φοιτητές/-τριες μπορούν να αιτηθούν την ένταξή τους σε καθεστώς μερικής φοίτησης. Η διάρκεια φοίτησης, σε αυτή την περίπτωση, δεν μπορεί να υπερβαίνει το διπλάσιο της διάρκειας φοίτησης των φοιτητών/-τριών πλήρους φοίτησης.

3. Για όλες τις κατηγορίες μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών, με την απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ., καθορίζεται ανώτατο χρονικό όριο περάτωσης των σπουδών. Σε περίπτωση υπέρβασης του ορίου αυτού, οι φοιτητές/-τριες διαγράφονται, με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής ή της Ε.Π.Σ.

4. Για σοβαρούς λόγους και μετά από αίτηση του/της φοιτητή/-τριας, η Συνέλευση του Τμήματος/Μονοτμη-

ματικής Σχολής ή η Ε.Π.Σ. μπορεί να παρατείνει τη διάρκεια σπουδών, μετά από αιτιολογημένη εισήγηση της Σ.Ε. Στην περίπτωση αυτή, δεν καταβάλλονται επιπλέον τέλη φοίτησης.

5. Κάθε μεταπτυχιακός/-ή φοιτητής/-τρια έχει το δικαίωμα να ζητήσει άπαξ αναστολή της φοίτησης για διάστημα που δεν υπερβαίνει τα δύο (2) συνεχόμενα εξάμηνα. Τα εξάμηνα αναστολής της φοιτητικής ιδιότητας δεν προσμετρώνται στην προβλεπόμενη ανώτατη διάρκεια κανονικής φοίτησης.

6. Ο συνολικός αριθμός των πιστωτικών μονάδων (ECTS) που απονέμει το Π.Μ.Σ., ο οποίος δεν μπορεί να είναι μικρότερος από εξήντα (60) πιστωτικές μονάδες, ορίζεται με την απόφαση Ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

7. Η επίσημη γλώσσα διεξαγωγής του προγράμματος και συγγραφής της πτυχιακής εργασίας, η οποία μπορεί να είναι διαφορετική της ελληνικής, ορίζεται με την απόφαση Ίδρυσης του Π.Μ.Σ.

8. Οι σπουδές στα Π.Μ.Σ. του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου διεξάγονται είτε διά ζώσης είτε εξ' αποστάσεως. Στα εξ' αποστάσεως Π.Μ.Σ. δύνανται να χρησιμοποιούνται μέθοδοι σύγχρονης/ασύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης ή μεικτού συστήματος εκπαίδευσης (blended learning). Στα δια ζώσης Π.Μ.Σ. δύνανται να χρησιμοποιούνται μέθοδοι σύγχρονης εξ αποστάσεως εκπαίδευσης, σε περιπτώσεις όπου δεν είναι δυνατή η μετακίνηση των διδασκόντων/ουσών ή μέρους των φοιτητών/φοιτητριών σε ποσοστό που σε καμία περίπτωση δεν θα ξεπερνά το 30%. Το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο έχει την υποχρέωση να μεριμνά για την υποστήριξη της εξ' αποστάσεως διδασκαλίας όπως προβλέπεται σύμφωνα με τις τρέχουσες διατάξεις.

9. Η φοιτητική ιδιότητα αποκτάται με την εγγραφή του/της φοιτητή/-τριας στο Π.Μ.Σ. Η φοίτηση είναι υποχρεωτική. Αυτό σημαίνει εγγραφή και παρακολούθηση σε όλα τα υποχρεωτικά και τα κατ' επιλογήν μαθήματα. Σε εξαιρετικές περιπτώσεις, η Σ.Ε. μπορεί να εισηγηθεί στη Συνέλευση του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής τη μερική φοίτηση ή τη διακοπή της φοίτησης ενός/μιας φοιτητή/-τριας για ένα ή περισσότερα εξάμηνα.

10. Η εγγραφή των φοιτητών/-τριών στο Π.Μ.Σ. είναι υποχρεωτική και πρέπει να γίνει προ της καταληκτικής ημερομηνίας, όπως αυτή εμφανίζεται στο ημερολόγιο ακαδημαϊκών δραστηριοτήτων. Οι φοιτητές/-τριες πλήρους φοίτησης εγγράφονται κάθε εξάμηνο, ενώ οι φοιτητές/-τριες μερικής φοίτησης εγγράφονται κάθε έτος. Παραβίαση της προθεσμίας εγγραφής ισοδυναμεί με απώλεια της δυνατότητας παρακολούθησης του τρέχοντος εξαμήνου. Σε αυτή την περίπτωση, για τη συνέχιση της φοίτησης απαιτείται απόφαση της Σ.Ε.

Άρθρο 49:

Αξιολόγηση επιδόσεων φοιτητών/-τριών

1. Οι εξεταστικές περιόδους στα Π.Μ.Σ. του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου είναι τρεις: του Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου, του Ιουνίου και του Σεπτεμβρίου, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά στην απόφαση Ίδρυσης του Π.Μ.Σ. Κατά τη διάρκεια αυτών των περιόδων δεν πραγματοποιείται διδασκαλία μαθημάτων.

2. Η εξεταστική περίοδος του Ιανουαρίου-Φεβρουαρίου αρχίζει εντός του δεύτερου δεκαπενθήμερου του

Ιανουαρίου, η εξεταστική περίοδος του Ιουνίου αρχίζει εντός του πρώτου δεκαπενθήμερου του Ιουνίου και η εξεταστική περίοδος του Σεπτεμβρίου αρχίζει στις αρχές Σεπτεμβρίου. Και οι τρεις εξεταστικές περιόδους διαρκούν από δύο (2) έως τέσσερις (4) συνεχείς εβδομάδες. Σε περίπτωση που η ημερομηνία έναρξης μαθημάτων σε Π.Μ.Σ. αποκλίνει σημαντικά από την ημερομηνία έναρξης του ακαδημαϊκού έτους, δύνανται να μετατιθενται αντιστοίχως οι ημερομηνίες των εξεταστικών περιόδων.

3. Τη γενική ευθύνη εύρυθμης διεξαγωγής των εξετάσεων κάθε Π.Μ.Σ., έχει ο/η Διευθυντής/-τρια, ο/η οποίος/-α συνεπικουρούμενος/-η από τη Γραμματεία Π.Μ.Σ., τον/την προϊστάμενο/-η της Γραμματείας του Τμήματος και τους/τις διδάσκοντες/-ουσες του Π.Μ.Σ., μεριμνά έγκαιρα για τον ορισμό επιτηρητών/-τριών, την καταλληλότητα των χώρων, τη διαθεσιμότητα των υλικών και μέσων και γενικότερα την εξασφάλιση των αναγκών συνθηκών για το αδιάβλητο των εξετάσεων. Ως επιτηρητές/-τριες των εξετάσεων μπορεί να ορίζονται όλα τα μέλη Δ.Ε.Π., Ε.Ε.Π., Ε.ΔΙ.Π., Ε.Τ.Ε.Π., υποψήφιοι/-ες διδάκτορες, καθώς και όποια άλλη κατηγορία διδακτικού προσωπικού σχετίζεται με το Πανεπιστήμιο.

4. Το ωρολόγιο πρόγραμμα των εξετάσεων συντάσσεται με ευθύνη του/της Διευθυντή/-τριας και ανακοινώνεται από τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. με κάθε πρόσφορο τρόπο, τουλάχιστον δύο (2) εβδομάδες πριν από την έναρξη των εξετάσεων. Το πρόγραμμα περιλαμβάνει την ημερομηνία και τις ώρες διεξαγωγής των εξετάσεων, καθώς και τον χώρο διεξαγωγής τους.

5. Σε περίπτωση κωλύματος διεξαγωγής των εξετάσεων, για οποιονδήποτε λόγο (ενδεικτικά αναφέρονται, κώλυμα διδάσκοντος/-ουσας, ακραία καιρικά φαινόμενα, απεργίες κ.ά.), ενημερώνεται ο/η Πρόεδρος και η Γραμματεία του Τμήματος και προβλέπεται αναπλήρωση εντός της εξεταστικής περιόδου. Η ημερομηνία, η ώρα και ο χώρος της αναπλήρωσης κοινοποιείται στους/στις φοιτητές/-τριες και στη Γραμματεία με ευθύνη των αρμοδίων οργάνων του Τμήματος ή του/της διδάσκοντα/-ουσας.

6. Η διαδικασία εξέτασης αποτελεί ευθύνη του/της διδάσκοντα/-ουσας ή των διδασκόντων/ουσών του μαθήματος και κοινοποιείται με την έναρξη του μαθήματος. Τα θέματα των εξετάσεων ορίζονται από τους/τις αντίστοιχους/-ες διδάσκοντες/-ουσες. Σε περίπτωση απουσίας ή κωλύματος αυτών, τα θέματα τίθενται από άλλο μέλος Δ.Ε.Π. την επιλογή του/της οποίου/-ας αποφασίζει η Συνέλευση του οικείου Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής ή η Ε.Π.Σ. μετά από εισήγηση του/της διδάσκοντα/-ουσας.

7. Η διάρκεια επεξεργασίας των θεμάτων, κατά τη γραπτή εξέταση κάθε μαθήματος, σε καμία περίπτωση δεν μπορεί να υπερβαίνει τις τρεις (3) ώρες. Οι εξετάσεις κάθε μαθήματος διεξάγονται με την ευθύνη του/της διδάσκοντα/-ουσας, ο/η οποίος/-α, κατ' ελάχιστο, παραμένει στο Πανεπιστήμιο καθ' όλη τη διάρκεια της διεξαγωγής τους.

8. Για την ανάπτυξη των θεμάτων, χορηγούνται στους/στις εξεταζόμενους/-ες φοιτητές/-τριες ειδικά σφραγισμένα έντυπα (κόλλες, ερωτηματολόγια κ.λ.π.) με ευθύνη των επιτηρητών/-τριών κάθε αίθουσας εξετάσεων.

9. Εντός δέκα (10) ημερών από τη διεξαγωγή των εξε-

τάσεων ενός μαθήματος, ο/η εξεταστής/-τρια ανακοινώνει την βαθμολογία στην ηλεκτρονική τάξη καθώς και την ημέρα και ώρα που οι φοιτητές/-τριες μπορούν να δουν τα γραπτά τους. Εντός δεκαπέντε (15) ημερών από τη διεξαγωγή των εξετάσεων του μαθήματος, ο/η εξεταστής/-τρια εισάγει και οριστικοποιεί τις βαθμολογίες στο φοιτητολόγιο.

10. Ενστάσεις για τη βαθμολόγηση σε μάθημα, πρακτική άσκηση ή τη διπλωματική εργασία, υποβάλλονται εντός δεκαπέντε (15) ημερών από την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων. Η ένσταση εξετάζεται από Επιτροπή που συστήνεται από τη Συνέλευση Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής ή την Ε.Π.Σ. για τον σκοπό αυτό, ειδώς από τη Σ.Ε. Η αναβαθμολόγηση πραγματοποιείται μετά από απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής.

11. Τα γραπτά δοκίμια φυλάσσονται με ευθύνη του/της εξεταστή/-τριας για ένα έτος.

12. Προς διευκόλυνση των εξεταστικών διαδικασιών ο/η εξεταστής/-τρια διατηρεί, σε ιδιαίτερο αρχείο, τα θέματα που θέτει σε κάθε εξεταστική περίοδο.

13. Σε περίπτωση αποτυχίας υπάρχει δυνατότητα επανεξέτασης σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό κάθε Π.Μ.Σ.

14. Αν ο/η μεταπτυχιακός/-η φοιτητής/-τρια αποτύχει τουλάχιστον δύο (2) φορές στην εξέταση μαθήματος ή μαθημάτων, ούτως ώστε σύμφωνα με όσα ορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό κάθε Π.Μ.Σ. να θεωρείται ότι δεν έχει ολοκληρώσει επιτυχώς το πρόγραμμα, εξετάζεται, ύστερα από αίτησή του/της, από τριμελή επιτροπή μελών Δ.Ε.Π. της Σχολής, τα μέλη της οποίας έχουν το ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο με το εξεταζόμενο μάθημα και ορίζονται από τη Συνέλευση του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής ή το Ε.Π.Σ. Από την επιτροπή εξαιρείται ο/η υπεύθυνος/-η της εξέτασης διδάσκων/-ουσα. Σε περίπτωση αποτυχίας και στην εξέταση από την τριμελή επιτροπή, ο/η φοιτητής/-τρια επαναλαμβάνει το μάθημα.

Άρθρο 50:

Διπλωματική Εργασία - Πρακτική Άσκηση

1. Η εκπόνηση διπλωματικής εργασίας είναι υποχρεωτική στα Π.Μ.Σ. του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου. Η διπλωματική εργασία εκπονείται ατομικά και συνιστά μια αυτοτελή επιστημονική και συστηματική προσέγγιση και ανάλυση ενός θέματος, στηρίζεται στην διαθέσιμη τεχνολογία και υπάρχουσα βιβλιογραφία και αξιοποιεί τις γνώσεις και δεξιότητες που αποκτήθηκαν κατά τη διάρκεια των σπουδών. Η γλώσσα εκπόνησης της διπλωματικής εργασίας καθορίζεται στην απόφαση ίδρυσης του Π.Μ.Σ. Σε περίπτωση που αυτή είναι γραμμένη στην ελληνική, περιλαμβάνεται μία εκτεταμένη περίληψη στην αγγλική γλώσσα, ενώ σε περίπτωση που είναι γραμμένη σε άλλη γλώσσα, περιλαμβάνεται μία εκτεταμένη περίληψη στην ελληνική.

2. Τα διαδικαστικά θέματα γνωστοποίησης των θεμάτων και ανάθεσης των διπλωματικών εργασιών ρυθμίζονται από τον Εσωτερικό Κανονισμό του κάθε Π.Μ.Σ.

3. Η διπλωματική εργασία κατατίθεται και βαθμολογείται μετά την ολοκλήρωση όλων των διδακτικών υποχρεώσεων των φοιτητών/-τριών και υπό τυχόν άλλες προϋποθέσεις που ορίζονται στον Εσωτερικό Κανονισμό κάθε Π.Μ.Σ.

4. Η τελική ανάθεση των διπλωματικών εργασιών γίνεται από τη Συνέλευση του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής ή την Ε.Π.Σ., κατόπιν εισήγησης του/της Διευθυντή/-ντριας του Π.Μ.Σ.

5. Η Συντονιστική Επιτροπή εισηγείται τον ορισμό Τριμελούς εξεταστικής επιτροπής για κάθε διπλωματική εργασία, μέλος της οποίας και συντονιστής/-τρια είναι ο/η αντίστοιχος/-η επιβλέπων/-ουσα. Στην Τριμελή επιτροπή μπορούν να συμμετέχουν μέλη που ανήκουν στις ίδιες κατηγορίες που μπορούν να οριστούν ως επιβλέποντες/-ουσες, υπό την προϋπόθεση ότι έχουν ίδια ή συναφή επιστημονική ειδικότητα με το γνωστικό αντικείμενο του Π.Μ.Σ. Τον ορισμό της Τριμελούς εξεταστικής επιτροπής εγκρίνει η Συνέλευση του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής.

6. Ο αριθμός των διπλωματικών εργασιών που μπορεί να επιβλέπει κάθε διδάσκων/-ουσα ορίζεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του κάθε Π.Μ.Σ.

7. Οι φοιτητές/-τριες που εκπονούν διπλωματική εργασία θα πρέπει να έρχονται σε επικοινωνία με τον/την επιβλέποντα/-ουσα σε τακτά χρονικά διαστήματα κατά το διάστημα εκπόνησης της εργασίας.

8. Σε προκαθορισμένη ώρα γίνεται δημόσια υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας διάρκειας έως τριάντα (30) λεπτών ενώπιον των μελών της Τριμελούς επιτροπής, η οποία στη συνέχεια καταθέτει την τελική βαθμολογία της εργασίας. Η δημόσια υποστήριξη των διπλωματικών εργασιών πραγματοποιείται τρεις (3) φορές τον χρόνο, στο τέλος των εξεταστικών περιόδων.

9. Μετά το πέρας της συγγραφής της εργασίας και με τη σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντος/-ουσας, ο/η φοιτητής/-τρια παραδίδει αντίτυπο της διπλωματικής εργασίας στα μέλη της Τριμελούς Επιτροπής. Η δημόσια υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας ορίζεται σε συνεννόηση με τον/την επιβλέποντα/-ουσα καθηγητή/-τρια. Η Γραμματεία του Π.Μ.Σ. δημοσιοποιεί το γεγονός με την κυκλοφορία ηλεκτρονικής ανακοίνωσης στην ακαδημαϊκή κοινότητα.

10. Η αξιολόγηση της διπλωματικής εργασίας γίνεται με βάση τα παρακάτω κριτήρια:

- α) Την πληρότητα και ποιότητα του περιεχομένου της,
- β) το βαθμό κατανόησης του θέματος και ανταπόκρισης στις απαιτήσεις του,
- γ) την τοποθέτησή του σε σχέση με την τρέχουσα τεχνολογία και τη διεθνή βιβλιογραφία,
- δ) την επιτυχή δημόσια υποστήριξη και εξέταση.

11. Ο βαθμός της διπλωματικής εργασίας προκύπτει από τον μέσο όρο των βαθμών των τριών εξεταστών/-τριών. Η εξέταση είναι επιτυχής αν ο τελικός βαθμός είναι ανώτερος ή ίσος του έξι (6).

12. Σε περίπτωση απόρριψης της διπλωματικής εργασίας καθορίζεται από τη Σ.Ε. νέα ημερομηνία αξιολόγησης τουλάχιστον τρεις (3) μήνες μετά την πρώτη κρίση. Κατά το διάστημα αυτό ο/η φοιτητής/-τρια έχει υποχρέωση να κάνει τυχόν διορθώσεις που ζήτησε η Τριμελής επιτροπή.

13. Η μεταπτυχιακή εργασία είναι πρωτότυπο έργο του/της φοιτητή/-τριας. Τα πνευματικά δικαιώματα της διπλωματικής εργασίας κατ' αρχήν, ανήκουν από κοινού και εξ ίσου στον/στην μεταπτυχιακό/-ή φοιτητή/-τρια, στον/στην επιβλέποντα/-ουσα και στο Χαροκόπειο Πα-

νεπιστήμιο, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά από τον Εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ.

14. Μετά την επιτυχή δημόσια υποστήριξη της διπλωματικής εργασίας ο/η φοιτητής/-τρια υποχρεούται να αποθέσει την εργασία σε ηλεκτρονική μορφή στο Ιδρυματικό Αποθετήριο της Βιβλιοθήκης και Κέντρου Πληροφόρησης του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, σύμφωνα με τη διαδικασία και τις προδιαγραφές που προβλέπονται στις αποφάσεις των Τμημάτων και τον Κανονισμό λειτουργίας της Β.Κ.Π.

15. Το Π.Μ.Σ. διατηρεί το δικαίωμα δημοσίευσης των μεταπτυχιακών εργασιών των φοιτητών/-τριών στον δικτυακό τόπο του Τμήματος ή/και σε διαδικτυακώς προσβάσιμα αποθετήρια ψηφιακών εγγράφων στα οποία συμμετέχει το Τμήμα.

16. Οι φοιτητές/-τριες πραγματοποιούν πρακτική άσκηση στον δημόσιο ή τον ιδιωτικό τομέα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, εφόσον αυτή περιλαμβάνεται στο οικείο πρόγραμμα σπουδών, και με τον τρόπο που ορίζεται στο αντίστοιχο πρόγραμμα πρακτικής άσκησης.

Άρθρο 51:

Σπουδές σε άλλο Πανεπιστήμιο

1. Για τους/τις φοιτητές/-τριες του Πανεπιστημίου που φιλοξενούνται σε Πανεπιστήμιο της ημεδαπής ή αλλοδαπής, οι πιστωτικές μονάδες, ο χρόνος φοίτησης, η επιτυχής παρακολούθηση των μαθημάτων και η βαθμολογία τους στο Πανεπιστήμιο υποδοχής της ημεδαπής ή αλλοδαπής λαμβάνονται υπόψη, μεταφέρονται και θεωρείται ότι πραγματοποιήθηκαν στο Πανεπιστήμιο, εφόσον τα μαθήματα αυτά περιλαμβάνονται σε εγκεκριμένο πρόγραμμα διδρυματικής συνεργασίας.

2. Το πρόγραμμα συνεργασίας ρυθμίζει τη διαδικασία αναγνώρισης πιστωτικών μονάδων.

3. Η δυνατότητα προσωρινής φοίτησης σε άλλο Πανεπιστήμιο της ημεδαπής ή αλλοδαπής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα (1) ακαδημαϊκό έτος.

Άρθρο 52:

Βαθμολογία - Βαθμός Διπλώματος Μεταπτυχιακών Σπουδών

1. Η συνολική επίδοση των φοιτητών/-τριών σε μάθημα, πρακτική άσκηση και διπλωματική εργασία βαθμολογείται σε ακέραιες ή και μισές μονάδες σύμφωνα τον Εσωτερικό Κανονισμό κάθε Π.Μ.Σ. Η βαθμολογική κλίμακα στη συνολική επίδοση ορίζεται από το μηδέν (0) έως το δέκα (10). Ενδιάμεσες εξετάσεις, πρόοδοι, εργασίες ή ασκήσεις δύνανται να βαθμολογούνται σε μη ακέραιες ή και μισές μονάδες, κατά την κρίση του/της διδάσκοντος/-ουσας. Κατώτατος προβιβάσιμος βαθμός ορίζεται το έξι (6).

2. Μετά την ολοκλήρωση του διδακτικού μέρους του προγράμματος, την εξέταση της διπλωματικής εργασίας και την εκπλήρωση τυχόν άλλων υποχρεώσεων, ο/η φοιτητής/-τρια λαμβάνει τον μεταπτυχιακό τίτλο. Ο τελικός βαθμός του Δ.Μ.Σ. υπολογίζεται ως ο σταθμισμένος μέσος όρος της βαθμολογίας στα μαθήματα, στην διπλωματική εργασία και σε όλες τις άλλες δραστηριότητες που προβλέπονται στο πρόγραμμα. Ο τρόπος υπολογισμού του βαθμού πρέπει να έχει δημοσιοποιηθεί στην ιστοσελίδα του Π.Μ.Σ., ενώ περιλαμβάνεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ. Ο βαθμός του Δ.Μ.Σ. εξάγεται με

προσέγγιση στο δεύτερο δεκαδικό ψηφίο και χαρακτηρίζεται, με βάση την ακόλουθη βαθμολογική κλίμακα:

- Άριστα: Βαθμοί 8,45 έως 10,00
- Λίαν Καλώς: Βαθμοί 6,45 έως 8,44
- Καλώς: Βαθμοί 6,00 έως 6,94

Άρθρο 53:

Ολοκλήρωση Σπουδών

1. Οι φοιτητές/-τριες ολοκληρώνουν τις σπουδές τους και ανακηρύσσονται διπλωματούχοι/-χες όταν έχουν εξεταστεί επιτυχώς σε όλα τα απαιτούμενα από το πρόγραμμα σπουδών μαθήματα και έχουν συγκεντρώσει τον απαιτούμενο αριθμό πιστωτικών μονάδων για τη λήψη του Δ.Μ.Σ.

2. Ως ημερομηνία ανακήρυξης διπλωματούχων, ορίζεται η ημερομηνία ολοκλήρωσης της εξέτασης των διπλωματικών εργασιών της εξεταστικής περιόδου στην οποία συμμετείχε ο/η φοιτητής/-τρια.

3. Οι φοιτητές/-τριες που έχουν ολοκληρώσει τις σπουδές τους σύμφωνα με τα ανωτέρω, δικαιούνται βεβαίωση ολοκλήρωσης σπουδών στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα.

Άρθρο 54:

Απονομή διπλώματος - Ορκωμοσία

1. Το Δίπλωμα Μεταπτυχιακών Σπουδών (Δ.Μ.Σ.) είναι δημόσιο έγγραφο και ο τύπος του ορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου. Το δίπλωμα απονέμεται μέσα σε τρεις (3) μήνες από την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών και ανακήρυξη του/της φοιτητή/-τριας σε διπλωματούχο, σε ειδική πανηγυρική τελετή καθομολόγησης (ορκωμοσίας) και απονομής πτυχίων/διπλωμάτων ενώπιον των Πρυτανικών Αρχών και του/της Προέδρου του Τμήματος ή νομίμων αναπληρωτών τους.

2. Η ορκωμοσία γίνεται μετά το πέρας των εξεταστικών περιόδων Ιουνίου, Σεπτεμβρίου και Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου. Η ημερομηνία ορκωμοσίας αποφασίζεται από τις Πρυτανικές Αρχές και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου τουλάχιστον τρεις (3) εβδομάδες νωρίτερα.

3. Για τη συμμετοχή στην τελετή καθομολόγησης και τη λήψη του Δ.Μ.Σ., οι απόφοιτοι/-ες καλούνται να υποβάλουν αίτηση ορκωμοσίας στη Γραμματεία του Π.Μ.Σ., σε ημερομηνίες που ανακοινώνονται από αυτή. Οι απόφοιτοι/-ες, οφείλουν έως την ημερομηνία της αίτησης ορκωμοσίας τους να έχουν τακτοποιήσει τυχόν εκκρεμότητες, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τα Τμήματα. Στην αίτησή τους δηλώνουν αν επιθυμούν να δώσουν θρησκευτικό ή πολιτικό όρκο.

4. Κατά την τελετή καθομολόγησης, αναγιγνώσκεται όρκος, στον οποίο δύναται να γίνεται επίκληση στον Θεό. Το κείμενο της καθομολόγησης απαγγέλλεται από τον/την πρωτεύσαντα/-σα σε βαθμό του Π.Μ.Σ., σύμφωνα με την δηλωθείσα επιθυμία του/-της (ανεξάρτητα από την ημερομηνία ανακήρυξης διπλωματούχου και της διάρκειας των σπουδών). Στην περίπτωση που η τελετή καθομολόγησης πραγματοποιείται για περισσότερα από ένα Π.Μ.Σ., ο όρκος απαγγέλλεται από τον/την πρωτεύσαντα/-σα σε βαθμό μεταξύ των Π.Μ.Σ.

5. Οι διπλωματούχοι/-χες ορκίζονται ανατείνοντας το δεξί χέρι και καλούνται κατ' αλφαβητική σειρά:

6. Το κείμενο του όρκου έχει ως εξής:

«Προ του/της Πρυτάνεως του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, του οποίου ο μεταπτυχιακός τίτλος μου απονέμεται σήμερα, καθομολογώ δημοσία, ταύτην την επίσημον υπόσχεσιν:

Θα υπηρετήσω εις την ζωήν μου την επιστήμην ταύτην με κοσμιότητα ηθών και σεμνότητα τρόπων και με όσων μοι είναι δυνατόν ενθερμοτέραν αφοσίωσιν. Θα την προαγάγω επί το τελειότερον και θα την αγλαΐσω επί το λαμπρότερον δια την ολονέν επί περισσοτέρους εξάπλωσιν του θείου φωτός της αληθείας. Και θ' αποφεύγω να επιδεικνύω κενόσοφον προπέτεια, αντιστρατευόμενος/αντιστρατευομένη τας ορθάς διδασκαλίας των άλλων και να διδάσκω αντίθετα των όσων ο ίδιος/η ίδια καλώς πιστεύω, καπηλεύων/καπηλεύουσα την επιστήμην ή καταισχύων/καταισχύουσα του/της επιστήμονος το υψηλόν λειτούργημα. Εις την επίσημον της ώρας ταύτης υπόσχεσίν μου, είθε να με συνοδεύουν πάντοτε αι ευχαί των σεβαστών μου Διδασκάλων». Σε περίπτωση που ο/η πρωτεύσας/-σα επιθυμεί να κάνει κάνει επίκληση στον Θεό, στο τέλος του όρκου προστίθεται η φράση "και είθε να μου είναι ο Θεός αρωγός καθ' όλην μου την ζωήν".

7. Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς ολοκλήρωσης των σπουδών. Για ειδικούς λόγους, κατόπιν αίτησης που υποβάλλεται προς τη Γραμματεία του Π.Μ.Σ. και εξετάζεται από τη Σ.Ε., ο/η απόφοιτος/-η μπορεί να ζητήσει τη χορήγηση του Δ.Μ.Σ. χωρίς να συμμετάσχει στην τελετή ορκωμοσίας, υπό την προϋπόθεση ότι έχει κάνει αίτηση ορκωμοσίας και έχει τακτοποιήσει τυχόν εκκρεμότητες.

8. Το Δ.Μ.Σ. συντάσσεται στην ελληνική γλώσσα. Ο/Η απόφοιτος/-η λαμβάνει το Δ.Μ.Σ. σε περγαμνή, δύο (2) ακριβή αντίγραφα αυτού και δύο (2) πιστοποιητικά αναλυτικής βαθμολογίας. Λαμβάνει επίσης το Παράρτημα Διπλώματος, στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα. Κατόπιν αίτησής του, και εφόσον το μεγαλύτερο μέρος των σπουδών και η διπλωματική εργασία έχουν εκπονηθεί στην αγγλική γλώσσα, μπορεί να λάβει το Δ.Μ.Σ. και το πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας στην αγγλική γλώσσα.

9. Το Παράρτημα Διπλώματος δεν υποκαθιστά το πτυχίο, αλλά παρέχει πληροφορίες σχετικά με τη φύση, το επίπεδο, το περιεχόμενο των σπουδών και το γενικότερο πλαίσιο εκπαίδευσης.

10. Τα όργανα του Π.Μ.Σ. μπορούν κατά την κρίση τους, με τη χορήγηση του Δ.Μ.Σ., να χορηγούν και πρόσθετες βεβαιώσεις/πιστοποιητικά.

Άρθρο 55:

Τέλη φοίτησης - Υποτροφίες

1. Στις περιπτώσεις Π.Μ.Σ. με τέλη φοίτησης, ο τρόπος καταβολής τους προσδιορίζεται στον Εσωτερικό Κανονισμό του κάθε Π.Μ.Σ. και μπορεί να γίνεται εφάπαξ ή τμηματικά. Σε περίπτωση μη τήρησης των οικονομικών υποχρεώσεων, ο φοιτητής/-τρια διαγράφεται από το Π.Μ.Σ. Σε ειδικές περιπτώσεις η Σ.Ε. μπορεί, μετά από αίτημα του/της φοιτητή/-τριας, να παρατείνει την περίοδο καταβολής των διδάκτρων.

2. Οι υποψήφιοι/-ες, σε περίπτωση που δεν μπορέσουν να ικανοποιήσουν τις προϋποθέσεις υπό τις οποίες γίνονται δεκτοί/-ές ή εάν αποχωρήσουν από το Πρόγραμμα οποτεδήποτε μετά την αποδοχή της αίτησής τους και την εκ μέρους τους αποδοχή της θέσης τους στο Πρό-

γραμμα, δεν δικαιούνται να ζητήσουν επιστροφή των διδάκτρων που κατέβαλαν για τη συμμετοχή τους στο Πρόγραμμα. Στον Εσωτερικό Κανονισμό του κάθε Π.Μ.Σ. μπορεί να τίθενται ειδικές προϋποθέσεις υπό τις οποίες δύναται να υπάρξει κατ' εξαίρεση επιστροφή του συνόλου ή μέρους των καταβληθέντων διδάκτρων.

3. Σε κάθε περίπτωση διαγραφής μεταπτυχιακού/-ής φοιτητή/-τριας δεν επιστρέφονται τυχόν καταβληθέντα τέλη φοίτησης.

4. Φοιτητές/-τριας που πληρούν συγκεκριμένες προϋποθέσεις, δικαιούνται δωρεάν φοίτηση σε Π.Μ.Σ. με τέλη φοίτησης, σύμφωνα με τους όρους και τις διαδικασίες που ορίζονται στο άρθρο 86 του ν.4957/2022 (Α' 141) και τις ισχύουσες κανονιστικές διατάξεις.

5. Η αίτηση για απαλλαγή από τα τέλη φοίτησης υποβάλλεται ύστερα από την ολοκλήρωση της διαδικασίας επιλογής των φοιτητών/τριών των Π.Μ.Σ. Δεν δικαιούνται να λάβουν απαλλαγή από την καταβολή τελών φοίτησης όσοι/-ες λαμβάνουν υποτροφία από άλλη πηγή ή έχουν ήδη απαλλαγεί από την καταβολή τελών φοίτησης σε άλλο Π.Μ.Σ., όπου φοιτούν παράλληλα ή φοίτησαν στο παρελθόν.

6. Το Πανεπιστήμιο μεριμνά για τη χορήγηση υποτροφιών σε μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριας βάσει ακαδημαϊκών κριτηρίων.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 8

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 56:

Αξιολόγηση του Π.Μ.Σ.

1. Τα Π.Μ.Σ. του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, στα οποία συμπεριλαμβάνονται τα διατμηματικά, διδρυματικά και κοινά Π.Μ.Σ., των οποίων Τμήμα του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου αναλαμβάνει τη διοικητική υποστήριξη, αξιολογούνται στο πλαίσιο της περιοδικής αξιολόγησης/πιστοποίησης της ακαδημαϊκής μονάδας από την Εθνική Αρχή Ανώτατης Εκπαίδευσης. Στο πλαίσιο αυτό αξιολογείται η συνολική αποτίμηση του έργου που επιτελέστηκε από κάθε Π.Μ.Σ., ο βαθμός εκπλήρωσης των στόχων που είχαν τεθεί κατά την ίδρυσή του, η βιωσιμότητά του, η απορρόφηση των αποφοίτων στην αγορά εργασίας, ο βαθμός συμβολής του στην έρευνα, η εσωτερική αξιολόγησή του από τους/τις μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριας, η σκοπιμότητα παράτασης της λειτουργίας του, καθώς και λοιπά στοιχεία σχετικά με την ποιότητα του έργου που παράγεται και τη συμβολή του στην εθνική στρατηγική για την ανώτατη εκπαίδευση.

2. Αν ένα Π.Μ.Σ., κατά το στάδιο της αξιολόγησής του σύμφωνα με την παρ. 1, κριθεί ότι δεν πληροί τις προϋποθέσεις συνέχισης της λειτουργίας του, η λειτουργία του ολοκληρώνεται με την αποφοίτηση των ήδη εγγεγραμμένων φοιτητών/-τριών, σύμφωνα με την απόφαση ίδρυσης και τον κανονισμό μεταπτυχιακών και διδακτορικών προγραμμάτων σπουδών.

3. Η ετήσια εσωτερική αξιολόγηση των Π.Μ.Σ. διενεργείται σε συνεργασία με τη ΜΟ.ΔΙ.Π. του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου, στο πλαίσιο της εσωτερικής αξιολόγησης της ακαδημαϊκής μονάδας στην οποία ανήκει.

4. Η εξωτερική αξιολόγηση των Π.Μ.Σ. διενεργείται, επίσης, σε συνεργασία με τη ΜΟ.ΔΙ.Π. του Χαροκοπείου

Πανεπιστημίου, σύμφωνα με τη διαδικασία που προβλέπεται από την ΕΘΑΑΕ.

5. Κατά συγκεκριμένη περίοδο εντός του ακαδημαϊκού εξαμήνου, πραγματοποιείται αξιολόγηση κάθε μαθήματος και κάθε διδάσκοντος/-ουσας από τους/τις μεταπτυχιακούς/-ές φοιτητές/-τριες, σύμφωνα με διαδικασία που καθορίζει η ΜΟ.ΔΙ.Π. του Ιδρύματος.

6. Κατά τη λήξη της θητείας της Σ.Ε., με ευθύνη του/της απερχόμενου/-ης Διευθυντή/-ντριας, συντάσσεται αναλυτικός απολογισμός του ερευνητικού και εκπαιδευτικού έργου του Π.Μ.Σ., καθώς και των λοιπών δραστηριοτήτων του, με στόχο την αναβάθμιση των σπουδών, την καλύτερη αξιοποίηση του ανθρώπινου δυναμικού, τη βελτιστοποίηση των υφιστάμενων υποδομών και την κοινωνικά επωφελή χρήση των διαθέσιμων πόρων του Π.Μ.Σ. Ο απολογισμός κατατίθεται στο οικείο Τμήμα.

Άρθρο 57:

Τίτλοι - Πιστοποιητικά

1. Οι πάσης φύσεως τίτλοι, πιστοποιητικά και βεβαιώσεις που απονέμει ή εκδίδει το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο, σε περίπτωση που:

α) Ο/η Πρύτανης απουσιάζει ή κωλύεται, υπογράφονται αντ' αυτού από τον/τη νόμιμο/-η αναπληρωτή/-τρια του/της.

β) ο/η Πρόεδρος του Τμήματος απουσιάζει ή κωλύεται ή ελλείπει ή απέχει των καθηκόντων του/της, υπογράφονται αντ' αυτού/-ής από τον/την Αναπληρωτή/-τρια Πρόεδρο. Αν και για τον/την Αναπληρωτή/-τρια Πρόεδρο ισχύουν ανάλογα κωλύματα, τότε οι τίτλοι υπογράφονται από τον/την Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων,

γ) ο/η Γραμματέας του Τμήματος απουσιάζει ή κωλύεται ή ελλείπει ή απέχει των καθηκόντων του/της, υπογράφονται αντ' αυτού/-ής από τον/τη νόμιμο/-η αναπληρωτή/-τρια του/της.

Άρθρο 58:

Τελικές Διατάξεις

1. Τα Τμήματα και τα Π.Μ.Σ., δύνανται με αποφάσεις των οικείων Συνελεύσεων ή των Ε.Π.Σ. και τους Εσωτερικούς Κανονισμούς τους να ρυθμίζουν ειδικότερα θέματα σπουδών εφόσον αυτές δεν αντίκεινται στην εκάστοτε ισχύουσα νομοθεσία και στον παρόντα Κανονισμό Σπουδών.

2. Θέματα που ανακύπτουν και δεν αντιμετωπίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία, τον παρόντα Κανονισμό Σπουδών ή τον Εσωτερικό Κανονισμό του Π.Μ.Σ., και χρήζουν συνολικής/κεντρικής ρύθμισης για όλο το Πανεπιστήμιο, ρυθμίζονται με αποφάσεις της Συγκλήτου ή του/της Πρύτανη/Πρυτάνεως.

ΜΕΡΟΣ 4ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 9

3ος ΚΥΚΛΟΣ ΣΠΟΥΔΩΝ

ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΔΙΔΑΚΤΟΡΙΚΩΝ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 59:

Γενικές διατάξεις

1. Στο Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο δύνανται να διοργανώνονται προγράμματα σπουδών τρίτου κύκλου, τα

οποία αποσκοπούν στην προαγωγή της πρωτότυπης επιστημονικής έρευνας και στην ουσιαστική συνεισφορά στην εξέλιξη της γνώσης τουλάχιστον σε έναν (1) επιστημονικό κλάδο και οδηγούν στην απόκτηση διδακτορικού διπλώματος μετά από την εκπόνηση και επιτυχή υποστήριξη διδακτορικής διατριβής. Τα προγράμματα σπουδών τρίτου κύκλου περιλαμβάνουν την υποχρεωτική εκπόνηση διδακτορικής διατριβής σε αντικείμενο που σχετίζεται με την επιστημονική περιοχή του Τμήματος και δύνανται να περιλαμβάνουν αυτοτελές πρόγραμμα μαθημάτων διδακτορικών σπουδών, το οποίο συνίσταται στην παρακολούθηση και επιτυχή περάτωση ολοκληρωμένου κύκλου μαθημάτων ή άλλων εκπαιδευτικών ή ερευνητικών δραστηριοτήτων, που αντιστοιχούν κατ'ελάχιστον σε τριάντα (30) πιστωτικές μονάδες (European Credit Transfer and Accumulation System ECTS).

2. Δύνανται να διοργανώνονται προγράμματα σπουδών τρίτου κύκλου για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής με συνεπίβλεψη από ένα Τμήμα του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου σε συνεργασία με ένα (1) ή περισσότερα Τμήματα του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι. της ημεδαπής, Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα, Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες, ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258), Ερευνητικά Πανεπιστημιακά Ινστιτούτα, την Ακαδημία Αθηνών, το Ίδρυμα Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, καθώς και με Ιδρύματα της αλλοδαπής. Δεν επιτρέπεται η σύμπραξη με εκπαιδευτικούς φορείς μη τυπικής μεταλυκειακής εκπαίδευσης του ν. 3696/2008 (Α' 177).

3. Για την απόκτηση του Διδακτορικού Διπλώματος ο/η υποψήφιος/-α πρέπει να εκπονήσει διδακτορική Διατριβή σε αντικείμενο που εμπίπτει στο ευρύτερο γνωστικό αντικείμενο των Τμημάτων του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου.

4. Η χρονική διάρκεια, για την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος, δεν μπορεί να είναι μικρότερη από τρία (3) πλήρη ημερολογιακά έτη από την ημερομηνία ορισμού Τριμελούς Συμβουλευτικής επιτροπής και μεγαλύτερη από τα έξι (6) έτη.

5. Με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής, κατόπιν αίτησης του/της υποψηφίου/-ας διδάκτορα και σύμφωνης γνώμης της Τριμελούς Συμβουλευτικής επιτροπής, μπορεί να χορηγηθεί παράταση της ανώτατης χρονικής διάρκειας για την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος, για σπουδαίο λόγο. Η παράταση αυτή δεν μπορεί να υπερβαίνει τα δύο (2) έτη.

6. Οι υποψήφιοι/-ες διδάκτορες έχουν μέχρι πέντε (5) πλήρη ακαδημαϊκά έτη από την πρώτη εγγραφή τους, όλα τα δικαιώματα και τις παροχές που προβλέπονται και για τους φοιτητές του δεύτερου κύκλου σπουδών, όπως ορίζονται στους οικείους Κανονισμούς. Μέχρι και πέντε (5) έτη μετά την ολοκλήρωση της διδακτορικής τους διατριβής, διατηρούν δικαιώματα πρόσβασης, δανεισμού και χρήσης των ηλεκτρονικών υπηρεσιών των πανεπιστημιακών βιβλιοθηκών.

7. Οι διδακτορικές διατριβές μπορούν να συγγράφονται στην αγγλική γλώσσα με τη σύμφωνη γνώμη του/της επιβλέποντος/-ουσας. Με ειδικά αιτιολογημένη απόφαση του Τμήματος, μπορεί να ορίζεται άλλη γλώσσα, πέραν της Ελληνικής και της Αγγλικής, για την συγγραφή

της διδακτορικής διατριβής. Η γλώσσα συγγραφής μπορεί να αλλάξει κατά τη διάρκεια εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής.

8. Με σχετική απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής ή, σε περίπτωση συνεργασίας Τμημάτων, με απόφαση των αντιστοίχων οργάνων διοίκησης, μπορεί να προβλέπεται η παράλληλη παρακολούθηση και επιτυχής περάτωση οργανωμένου κύκλου μαθημάτων, σεμιναρίων ή άλλες συναφείς δραστηριότητες για τους/τις υποψήφιους/-ες διδάκτορες, καθώς επίσης και τα προσόντα και οι ειδικότητες του εκπαιδευτικού προσωπικού που απαιτούνται για την εφαρμογή του και την επίτευξη των μαθησιακών στόχων του.

9. Στα Τμήματα του Χαρακοπέιου Πανεπιστημίου δύνανται να εκπονούνται Βιομηχανικά Διδακτορικά, σύμφωνα με τις διατάξεις της κείμενης νομοθεσίας.

Άρθρο 60:

Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής

1. Τα μέλη Δ.Ε.Π. που επιθυμούν να επιβλέψουν υποψήφιους/-ες διδάκτορες, καταθέτουν προς έγκριση στη Συνέλευση του Τμήματος τα προτεινόμενα ερευνητικά θέματα για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής. Σε περίπτωση έγκρισης, δημοσιεύεται σχετική Πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος για εκπόνηση Διδακτορικής Διατριβής.

2. Στην Πρόσκληση περιλαμβάνονται, κατ'ελάχιστο, τα ερευνητικά θέματα, ο/η επιβλέπων/-ουσα καθηγητής/-τρια, οι όροι και προϋποθέσεις για την εκδήλωση ενδιαφέροντος, τα απαιτούμενα δικαιολογητικά, οι προθεσμίες και η διαδικασία κατάθεσης αίτησης υποψηφιότητας.

3. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και δημοσιοποιείται ευρύτερα.

4. Στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών κάθε Τμήματος δύνανται να καθορίζονται οι χρονικές περιοδοί κατά τις οποίες εκδίδονται Προσκλησεις ενδιαφέροντος.

Άρθρο 61:

Διαδικασία Επιλογής Υποψηφίων Διδακτόρων

1. Υποψηφιότητες για την εκπόνηση διδακτορικής διατριβής υποβάλλονται μετά από πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος του Τμήματος, στην οποία αναγράφονται γνωστικές περιοχές, προτεινόμενοι τίτλοι και πιθανοί/-ές επιβλέποντες/-ουσες. Η πρόσκληση εκδήλωσης ενδιαφέροντος αναρτάται στην ιστοσελίδα του Τμήματος και δημοσιοποιείται ευρύτερα.

2. Δικαίωμα υποβολής αίτησης για την εγγραφή σε πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών έχουν οι κάτοχοι μεταπτυχιακού διπλώματος που έχει χορηγηθεί από Ανώτατο Εκπαιδευτικό Ίδρυμα (Α.Ε.Ι.) της ημεδαπής ή αλλοδαπής, ή απόφοιτοι/-ες προπτυχιακού προγράμματος σπουδών Α.Ε.Ι. κατ'ελάχιστον πενταετούς διάρκειας που αντιστοιχεί σε τριακόσιες (300) πιστωτικές μονάδες του Ευρωπαϊκού Συστήματος Μεταφοράς και Συσσώρευσης Ακαδημαϊκών Μονάδων (ECTS). Η επιλογή των υποψηφίων διδακτόρων σε κάθε πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών πραγματοποιείται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής που έχει αναλάβει την υποστήριξη του προγράμματος διδακτορικών σπουδών.

3. Ο/Η υποψήφιος/-α που ενδιαφέρεται για την εκπό-

νηση διδακτορικής διατριβής υποβάλλει ηλεκτρονικά αίτηση στη Γραμματεία του Τμήματος, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στη σχετική πρόσκληση. Υποδείγματα αιτήσεων δημοσιοποιούνται στον ιστότοπο του Τμήματος.

Στην αίτηση περιλαμβάνονται τα εξής στοιχεία:

- α) Προτεινόμενος τίτλος διδακτορικής διατριβής,
- β) σύντομο υπόμνημα με το αντικείμενο που θα πραγματεύεται η διδακτορική διατριβή,
- γ) γλώσσα συγγραφής της διδακτορικής διατριβής, η οποία δύναται να είναι διάφορη της ελληνικής και
- δ) προτεινόμενο/-η επιβλέποντα/-ουσα της διδακτορικής διατριβής, του/της οποίας το γνωστικό αντικείμενο ή το επιστημονικό έργο είναι συναφές με αυτό της προς εκπόνηση διδακτορικής διατριβής.

Οι υποψήφιοι/-ες με την αίτησή τους υποβάλλουν ηλεκτρονικά τα ακόλουθα απαραίτητα δικαιολογητικά:

- i. Αναλυτικό βιογραφικό σημείωμα.
- ii. Αντίγραφα των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών τίτλων σπουδών τους, με τον αντίστοιχο γενικό βαθμό, καθώς επίσης της βαθμολογίας σε κάθε μάθημα των προπτυχιακών και μεταπτυχιακών σπουδών και της επίδοσης στην πτυχιακή ή διπλωματική εργασία, όπου προβλέπεται αυτή σε προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό επίπεδο. Στις περιπτώσεις πτυχιούχων πανεπιστημίων της αλλοδαπής ελέγχονται οι προϋποθέσεις αναγνώρισης των υποβληθέντων τίτλων, σύμφωνα με τις ισχύουσες διατάξεις.

Οι υποψήφιοι/-ες, με την αίτησή τους, υποβάλλουν επιπλέον και τα ακόλουθα δικαιολογητικά, εφόσον υπάρχουν, τα οποία θα συνεκτιμηθούν:

- i. Αποδεικτικά στοιχεία για πιθανή ερευνητική τους δραστηριότητα.
- ii. Συστατικές Επιστολές (με το ονοματεπώνυμο, τον τίτλο, τη θέση, τη δ/νση, το τηλέφωνο και την διεύθυνση ηλεκτρονικού ταχυδρομείου του/της συντάξαντος/-σας).
- iii. Βεβαιώσεις για την επαγγελματική τους εμπειρία σε πεδία συναφή με το προτεινόμενο αντικείμενο της διδακτορικής διατριβής.
- iv. Αποδεικτικά στοιχεία για την ύπαρξη, από διάφορους φορείς, υποτροφίας ή οικονομικής κάλυψης της διδακτορικής διατριβής.

4. Με απόφαση της, η Συνέλευση του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής μπορεί να ζητήσει από τους/τις υποψηφίους/-ες να προσκομίσουν και συμπληρωματικά δικαιολογητικά, καθώς επίσης να εξεταστούν σε ορισμένα μαθήματα.

5. Η επιλογή των υποψηφίων γίνεται με απόφαση της Συνέλευσης του Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής μετά από συνεκτίμηση και αξιολόγηση όλων των δικαιολογητικών και της πιθανής εξέτασης σε ορισμένα μαθήματα. Προς τούτο, με απόφαση της Συνέλευσης συγκροτείται Τριμελής επιτροπή από μέλη Δ.Ε.Π., στην οποία συμμετέχει ο/η προτεινόμενος/-η επιβλέπων/-ουσα, εφόσον είναι μέλος Δ.Ε.Π του Τμήματος, ως συντονιστής, και η οποία εισηγείται σχετικά στη Συνέλευση.

6. Για κάθε υποψήφιο/-α διδάκτορα ορίζεται από τη Συνέλευση Τριμελής Συμβουλευτική επιτροπή για την επίβλεψη και καθοδήγηση του/της, σύμφωνα με τα όσα προβλέπονται στα άρθρα 94 και 97 του ν.4957/2022 (Α' 141).

Στη συμβουλευτική επιτροπή δύνανται να συμμετέχουν ως μέλη:

α) μέλη Διδακτικού Ερευνητικού Προσωπικού (Δ.Ε.Π.) κάθε βαθμίδας του Τμήματος του Α.Ε.Ι.,

β) μέλη Δ.Ε.Π. άλλων Τμημάτων του ίδιου ή άλλου Α.Ε.Ι.,

γ) Ομότιμοι/-ες Καθηγητές/-τριες και αφυπηρητήσαντα μέλη Δ.Ε.Π.,

δ) μέλη Δ.Ε.Π. σε Ανώτατα Στρατιωτικά Εκπαιδευτικά Ιδρύματα και Ανώτατες Εκκλησιαστικές Ακαδημίες,

ε) ερευνητές/-τριες κάθε βαθμίδας που υπηρετούν σε ερευνητικούς και τεχνολογικούς φορείς του άρθρου 13Α του ν. 4310/2014 (Α' 258), συμπεριλαμβανομένων της Ακαδημίας Αθηνών και του Ιδρύματος Ιατροβιολογικών Ερευνών της Ακαδημίας Αθηνών, καθώς και το επιστημονικό προσωπικό της Ελληνικής Αρχής Γεωλογικών και Μεταλλευτικών Ερευνών (Ε.Α.Γ.Μ.Ε.) του άρθρου 25 του ν. 4602/2019 (Α' 45), εφόσον διαθέτουν διδακτορικό δίπλωμα και ερευνητική δραστηριότητα συναφή με το αντικείμενο της διδακτορικής διατριβής,

στ) καθηγητές/-τριες ιδρυμάτων της αλλοδαπής και ερευνητές ερευνητικών οργανισμών της αλλοδαπής.

Τα μέλη της Τριμελούς Συμβουλευτικής επιτροπής έχουν είτε ίδιο ή συναφές γνωστικό αντικείμενο, είτε ίδιο ή συναφές επιστημονικό έργο με την προς εκπόνηση διδακτορική διατριβή. Ο αριθμός των αφυπηρητησάντων Μελών Δ.Ε.Π. που συμμετέχουν ως μέλη στην τριμελή συμβουλευτική επιτροπή δεν δύνανται να υπερβαίνει το ένα (1). Η Τριμελής Συμβουλευτική επιτροπή είναι αρμόδια για την υποστήριξη του/της υποψήφιου/-ας διδάκτορος κατά τη διαδικασία εκπόνησης και συγγραφής της διδακτορικής διατριβής και την παρακολούθηση της προόδου της.

7. Ο/Η επιβλέπων/-ουσα ορίζεται μεταξύ των μελών της Τριμελούς Συμβουλευτικής επιτροπής και θα πρέπει να είναι μέλος Δ.Ε.Π. του Τμήματος. Σε περίπτωση που το μέλος αυτό αφυπηρητήσει, εξακολουθεί να εκτελεί χρέη επιβλέποντος/-ουσας, μέχρι την ολοκλήρωση της Διδακτορικής Διατριβής. Σε Διδακτορική Διατριβή που εκπονείται στο πλαίσιο προγράμματος σπουδών τρίτου κύκλου, σε συνεργασία με φορέα της παρ. 2 του άρ. 59 του παρόντος, ο/η επιβλέπων/-ουσα μπορεί να προέρχεται από οποιονδήποτε εκ των συνεργαζόμενων φορέων.

Ο/Η επιβλέπων/-ουσα και τα μέλη της Συμβουλευτικής επιτροπής δεν δικαιούνται αμοιβής ή άλλης αποζημίωσης για την υποστήριξη της εκπόνησης της διδακτορικής διατριβής.

8. Ο μέγιστος αριθμός υποψηφίων διδασκόντων που μπορεί να επιβλέπει ταυτόχρονα κάθε επιβλέπων/-ουσα ορίζεται με απόφαση της Συνέλευσης, ο οποίος δεν μπορεί να υπερβαίνει τους/τις οκτώ (8) υποψήφιους/-ες διδάκτορες. Αν για οποιονδήποτε λόγο ο/η επιβλέπων/-ουσα εκλείψει ή διαπιστωμένα αδυνατεί να τελέσει χρέη επιβλέποντος/-ουσας για μεγάλο χρονικό διάστημα, αντικαθίσταται από τη Συνέλευση, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στο νόμο.

Άρθρο 62:

Προϋποθέσεις εκπόνησης Διδακτορικής Διατριβής

1. Για τους/τις υποψήφιους/-ες διδάκτορες που γίνονται δεκτοί κατ' εξαίρεση χωρίς να είναι κάτοχοι Μ.Δ.Ε.,

το ελάχιστο χρονικό όριο για την απόκτηση του διδακτορικού διπλώματος είναι τουλάχιστον τέσσερα (4) πλήρη ημερολογιακά έτη από τον ορισμό της Τριμελούς Συμβουλευτικής επιτροπής. Στην περίπτωση αυτή ο/η υποψήφιος/-α διδάκτορας υποχρεούται να ολοκληρώσει οργανωμένο κύκλο μεταπτυχιακών μαθημάτων ή σεμιναρίων, που ορίζεται από τη Συνέλευση του Τμήματος/Μονομηματικής Σχολής, μετά από εισήγηση της Συμβουλευτικής Επιτροπής. Ο χρόνος παρακολούθησης κύκλου υποχρεωτικών μαθημάτων και σεμιναρίων υπολογίζεται στον ελάχιστο χρόνο για την απόκτηση διδακτορικού διπλώματος.

2. Το αντικείμενο της διατριβής θα πρέπει να εντάσσεται στα αντικείμενα του Τμήματος και οι σπουδές του/της υποψηφίου/-ας σε προπτυχιακό ή μεταπτυχιακό επίπεδο πρέπει να είναι συναφείς με τα αντικείμενα του Τμήματος.

Άρθρο 63:

Υποχρεώσεις Υποψηφίων Διδασκόντων

1. Ο/Η υποψήφιος/-α που γίνεται δεκτός/-ή για εκπόνηση διδακτορικής διατριβής υποχρεούται να εγγραφεί στη Γραμματεία του οικείου Τμήματος σύμφωνα με τα οριζόμενα από αυτό.

2. Μετά το πέρας του πρώτου έτους από την εγγραφή του/της στο πρόγραμμα διδακτορικών σπουδών, ο/η υποψήφιος/-α διδάκτορας παρουσιάζει προφορικά και υποβάλλει ηλεκτρονικά έγγραφο υπόμνημα ενώπιον της Τριμελούς Συμβουλευτικής επιτροπής σχετικά με την πρόοδο του/της, εντός χρονικού διαστήματος που καθορίζεται από τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του κάθε Τμήματος. Τα Τμήματα μπορούν να διοργανώνουν παρουσιάσεις της προόδου του έργου των Υ.Δ. σε τακτική βάση. Τα υπομνήματα προόδου καταχωρούνται στον ατομικό φάκελο του/της υποψηφίου/-ας.

3. Ο/Η υποψήφιος/-α διδάκτορας έχει υποχρέωση, μετά από απόφαση της Συνέλευσης, να προσφέρει υπηρεσίες στο Τμήμα, με τη συμμετοχή του/της στις ακαδημαϊκές δραστηριότητες του. Στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του κάθε Τμήματος καθορίζονται οι όροι και οι προϋποθέσεις για την απασχόληση των Υ.Δ. Μεταξύ αυτών συμπεριλαμβάνονται εργαστηριακές και φροντιστηριακές ασκήσεις προπτυχιακών και μεταπτυχιακών φοιτητών/-τριών καθώς και επιτηρήσεις προπτυχιακών και μεταπτυχιακών εξετάσεων.

4. Ο/Η υποψήφιος/-α διδάκτορας πρέπει να ενημερώνει το Τμήμα για όλες τις δημοσιεύσεις που προκύπτουν από την έρευνα στο πλαίσιο της διδακτορικής του/της διατριβής και να δηλώνει σε αυτές ρητά τη σχέση (affiliation) με το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο. Οι δημοσιεύσεις αυτές επιπλέον πρέπει να αναρτώνται και στο Ιδρυματικό Αποθετήριο.

5. Με την ολοκλήρωση της Διδακτορικής Διατριβής, ο/η διδάκτορας οφείλει να καταθέσει ένα (1) αντίτυπο σε ηλεκτρονική μορφή και ένα (1) σε έντυπη μορφή της Διδακτορικής Διατριβής, στη Β.Κ.Π. του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου και στο Εθνικό Κέντρο Τεκμηρίωσης (ΕΚΤ), με τις διορθώσεις που προτείνει η Εξεταστική Επιτροπή και με την έγγραφη σύμφωνη γνώμη του/της Επιβλέποντος.

6. Η Συνέλευση, μετά από εισήγηση της Τριμελούς Συμβουλευτικής Επιτροπής, μπορεί να αποφασίσει τη διαγραφή από το διδακτορικό πρόγραμμα υποψηφίου/-ας διδάκτορα, του/της οποίου/-ας η πρόοδος κρίνεται ανεπαρκής ή σε περίπτωση που ο/η υποψήφιος/-α διδάκτορας δεν είναι συνεπής στις υποχρεώσεις του/της απέναντι στο Τμήμα.

Άρθρο 64:

Υποτροφίες - Παροχές

1. Στους/Στις υποψήφιους/-ες διδάκτορες παρέχεται αβίαστη πρόσβαση σε όλες τις ερευνητικές και λοιπές υποδομές, που είναι απαραίτητες για την ολοκλήρωση της έρευνας τους.

2. Συνίσταται η χρηματοδότηση της διδακτορικής διατριβής. Οι υποψήφιοι/-ες διδάκτορες μπορούν να συμμετέχουν σε ερευνητικά έργα του Πανεπιστημίου και να χρηματοδοτούνται από αυτά είτε με τη μορφή υποτροφίας είτε με τη μορφή αμοιβής.

Άρθρο 65:

Σπουδές σε άλλο Πανεπιστήμιο

1. Στους/Στις υποψήφιους/-ες διδάκτορες του Πανεπιστημίου παρέχεται η δυνατότητα να πραγματοποιήσουν μέρος της έρευνας τους σε Πανεπιστήμιο ή Ερευνητικό Κέντρο της ημεδαπής ή αλλοδαπής. Οι συνθήκες και οι λεπτομέρειες για την άσκηση αυτής της δυνατότητας δύνανται να προβλέπονται και να περιγράφονται από το πλαίσιο εγκεκριμένου προγράμματος δι-ιδρυματικής συνεργασίας, ή άλλης διμερούς συμφωνίας.

2. Η δυνατότητα προσωρινής φοίτησης του/της υποψηφίου/-ας διδάκτορα του Πανεπιστημίου σε Πανεπιστήμιο ή Ερευνητικό Κέντρο της ημεδαπής ή αλλοδαπής δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα ακαδημαϊκό έτος.

Άρθρο 66:

Υποστήριξη Διδακτορικής Διατριβής

1. Για την υποστήριξη της διδακτορικής διατριβής, ο/η υποψήφιος/-α διδάκτορας θα πρέπει να έχει ολοκληρώσει τουλάχιστον δύο (2) άρθρα, με τα αποτελέσματα της διατριβής, τα οποία θα έχουν γίνει δεκτά σε αναγνωρισμένα, διεθνή περιοδικά, όπως προκύπτουν από τις διεθνείς βάσεις δεδομένων και λίστες κατάταξης. Στους Κανονισμούς Διδακτορικών Σπουδών των Τμημάτων δύνανται να ορίζονται ειδικότεροι όροι και προϋποθέσεις για τις δημοσιεύσεις των υποψηφίων διδακτόρων.

2. Μετά από την ολοκλήρωση της συγγραφής της διδακτορικής διατριβής και την υποβολή του τελευταίου υπομνήματος σχετικά με την πρόοδο αυτής προς την Τριμελή Συμβουλευτική Επιτροπή, ο/η υποψήφιος/-α υποβάλλει αίτημα δημόσιας υποστήριξης αυτής. Μετά από έγγραφη θετική εισήγηση της τριμελούς συμβουλευτικής επιτροπής προς τη Συνέλευση του Τμήματος, η Συνέλευση ορίζει, με απόφασή της, Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή για την κρίση και την αξιολόγηση της διδακτορικής διατριβής. Στους Κανονισμούς Διδακτορικών Σπουδών των Τμημάτων δύνανται να ορίζονται ειδικότεροι όροι και διαδικασίες, υπό την προϋπόθεση ότι δεν αντίκεινται στην κείμενη νομοθεσία.

3. Η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή ορίζεται σύμφω-

να με όσα προβλέπονται στο άρθρο 95 του ν.4957/2022 (Α' 141). Στην εξεταστική επιτροπή συμμετέχουν τα μέλη της Συμβουλευτικής Επιτροπής. Τέσσερα (4) τουλάχιστον μέλη της εξεταστικής επιτροπής πρέπει να είναι μέλη Δ.Ε.Π. του Χαροκοπείου Πανεπιστημίου.

4. Η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή συγκαλείται, κατόπιν αιτήματος του/της Επιβλέποντος/-ουσας Καθηγητή/-τριας, σε διάστημα μεταξύ δεκαπέντε (15) ημερών και τριών (3) μηνών από τη σύστασή της. Ενώπιον αυτής, ο/η υποψήφιος/-α διδάκτορας αναπτύσσει τη διατριβή του/της δημόσια. Η συνεδρίαση για τη δημόσια υποστήριξη της διατριβής δύναται να πραγματοποιηθεί και με τη χρήση μέσων τηλεδιάσκεψης, εφόσον δεν είναι δυνατή η φυσική παρουσία όλων των μελών της Εξεταστικής επιτροπής. Μετά από την ολοκλήρωση της υποστήριξης της διατριβής, η Επταμελής Εξεταστική Επιτροπή συνεδριάζει χωρίς την παρουσία τρίτων, αξιολογεί τη διδακτορική διατριβή ως προς την ποιότητα, την πληρότητα, την πρωτότυπη σκέψη και τη συμβολή της στην επιστήμη και με βάση τα κριτήρια αυτά, εγκρίνει ή απορρίπτει την απονομή του διδακτορικού διπλώματος.

5. Για την έγκριση της διδακτορικής διατριβής απαιτείται η σύμφωνη γνώμη τουλάχιστον πέντε (5) μελών της Επταμελούς Εξεταστικής επιτροπής. Της έγκρισης αυτής επακολουθεί η βαθμολόγηση της επίδοσης του/της υποψηφίου/-ας με «Άριστα» ή «Λίαν Καλώς» ή «Καλώς» ή η διδακτορική διατριβή χαρακτηρίζεται ως «Επιτυχής» ή «Ανεπιτυχής» και συντάσσεται σχετικό πρακτικό της επιτροπής το οποίο κατατίθεται στη Γραμματεία του Τμήματος από τον/την επιβλέποντα/-ουσα την διατριβή.

6. Σε περίπτωση αποτυχίας της διδακτορικής διατριβής, ακολουθείται επανεξέτασή της, σύμφωνα με τη διαδικασία που ορίζεται στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του οικείου Τμήματος.

7. Ο/Η υποψήφιος/-α διδάκτορας υποχρεούται να παραδώσει σε κάθε μέλος της εξεταστικής επιτροπής ηλεκτρονικά ένα (1) αντίγραφο της διδακτορικής διατριβής κατ' ελάχιστο δεκαπέντε (15) ημέρες πριν από την ημερομηνία της κρίσης του/της.

8. Η απονομή του διδακτορικού διπλώματος πραγματοποιείται από τον/την Πρύτανη, ενώ ο τύπος του διδακτορικού διπλώματος ορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου.

9. Ο/Η υποψήφιος/-α διδάκτορας υποχρεούται, πριν από την αναγόρευσή του/της σε διδάκτορα, να καταθέσει στο Ηλεκτρονικό Αποθετήριο Ανοικτής Πρόσβασης του Πανεπιστημίου, που τηρείται στη Βιβλιοθήκη και Κέντρο Πληροφόρησης (ΒΚΠ) του Πανεπιστημίου, ηλεκτρονικό αντίτυπο της διδακτορικής του/της διατριβής, όπως αυτή εγκρίθηκε από την εξεταστική επιτροπή, το οποίο είναι και άμεσα διαθέσιμο σύμφωνα με τους όρους που προβλέπονται σύμφωνα με τον κανονισμό της ΒΚΠ. Σε περίπτωση που δεν κατατεθεί η διδακτορική διατριβή στο ηλεκτρονικό αποθετήριο, η αναγόρευση του/της υποψηφίου/-ας αναβάλλεται.

10. Τα ονόματα των υποψηφίων διδακτόρων, των επιβλεπόντων/-ουσών μελών Δ.Ε.Π. ή ερευνητών/-τριών, οι τίτλοι των εκπονούμενων διδακτορικών διατριβών και σύντομη περίληψη αυτών, καθώς και τα μέλη των συμβουλευτικών επιτροπών αναρτώνται στον διαδικτυακό

τόπο του Τμήματος, στο οποίο εκπονείται η διδακτορική διατριβή, στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα.

11. Το Τμήμα διατηρεί το δικαίωμα δημοσίευσης των διδακτορικών διατριβών των Διδασκτόρων στον δικτυακό τόπο του Τμήματος ή/και σε διαδικτυακώς προσβάσιμα αποθετήρια ψηφιακών εγγράφων στα οποία συμμετέχει.

Άρθρο 67:

Αναγόρευση διδάκτορα

1. Οι υποψήφιοι/-ες διδάκτορες που έχουν εκπληρώσει όλες τις προϋποθέσεις για την απονομή Διδακτορικού Διπλώματος, όπως αυτές προβλέπονται στον παρόντα και στον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του οικείου Τμήματος, αναγορεύονται σε διδάκτορες από τη Συνέλευση του οικείου Τμήματος. Στη Συνέλευση του Τμήματος, η οποία συνεδριάζει δημόσια εντός αποκλειστικής προθεσμίας σαράντα πέντε (45) ημερών από την ημέρα κρίσης του/της υποψηφίου/-ας, αναγιγνώσκεται από τον/την Πρόεδρο του Τμήματος το σχετικό πρακτικό έγκρισης της διδακτορικής διατριβής και αναγορεύει τον/την υποψήφιο/-α σε διδάκτορα.

2. Ο/Η υποψήφιος/-α διδάκτορας φέρει τον τίτλο του/της Διδάκτορα εκάστου Τμήματος του Πανεπιστημίου από την ημερομηνία υποστήριξης και επιτυχούς εξέτασης της διδακτορικής διατριβής από την Επταμελή Εξεταστική Επιτροπή και δικαιούται βεβαίωσης ολοκλήρωσης σπουδών στην ελληνική και στην αγγλική γλώσσα.

3. Ο/Η υποψήφιος/-α διδάκτορας οφείλει να έχει εκπληρώσει οποιαδήποτε πρόσθετη υποχρέωση προκύπτει από τον Κανονισμό Διδακτορικών Σπουδών του οικείου Τμήματος.

Άρθρο 68:

Απονομή διδακτορικού διπλώματος -Ορκωμοσία

1. Το Διδακτορικό Δίπλωμα είναι δημόσιο έγγραφο και ο τύπος του ορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου. Το δίπλωμα απονέμεται στην αμέσως επόμενη τελετή καθομολόγησης Πτυχιούχων του Πανεπιστημίου, και πάντως όχι αργότερα από τρεις (3) μήνες από την επιτυχή ολοκλήρωση των σπουδών του/της φοιτητή/-τριας και αναγόρευσή του/της σε διδάκτορα. Η απονομή πραγματοποιείται σε ειδική πανηγυρική τελετή καθομολόγησης (ορκωμοσίας) και απονομής πτυχίων/διπλωμάτων ενώπιον των Πρυτανικών Αρχών και του/της Προέδρου του Τμήματος.

2. Η ορκωμοσία γίνεται μετά το πέρας των εξεταστικών περιόδων Ιουνίου, Σεπτεμβρίου και Ιανουαρίου - Φεβρουαρίου. Η ημερομηνία ορκωμοσίας αποφασίζεται από τις Πρυτανικές Αρχές και αναρτάται στην ιστοσελίδα του Πανεπιστημίου, τουλάχιστον τρεις (3) εβδομάδες νωρίτερα. Για τη συμμετοχή στην τελετή καθομολόγησης και τη λήψη του Διδακτορικού Διπλώματος οι διδάκτορες καλούνται να υποβάλουν αίτηση ορκωμοσίας στη Γραμματεία του Τμήματος, σε ημερομηνίες που ανακοινώνονται από αυτή. Οι διδάκτορες, οφείλουν έως την ημερομηνία της αίτησης ορκωμοσίας τους να έχουν τακτοποιήσει τυχόν εκκρεμότητες, σύμφωνα με τα οριζόμενα από τα Τμήματα.

3. Κατά την τελετή καθομολόγησης αναγιγνώσκεται όρκος, στον οποίο δύναται να γίνεται επίκληση στον Θεό. Το κείμενο της καθομολόγησης απαγγέλλεται από τον

πρωτεύσαντα ή πρωτεύσασα σε βαθμό διδακτορικού διπλώματος (ανεξάρτητα από την ημερομηνία υποστήριξης της διδακτορικής διατριβής, την ημερομηνία αναγόρευσης διπλωματούχου και της διάρκειας των σπουδών). Στην περίπτωση που η τελετή καθομολόγησης πραγματοποιείται για περισσότερα από ένα Τμήματα ο όρκος απαγγέλλεται από τον/την πρωτεύσαντα ή πρωτεύσασα σε βαθμό διπλώματος μεταξύ όλων των Τμημάτων, ενώ στην περίπτωση που υπάρχει ισοβαθμία ή μη βαθμολογικός χαρακτηρισμός, διενεργείται κλήρωση.

4. Οι διπλωματούχοι/-χες ορκίζονται ανατείνοντας το δεξί χέρι και καλούνται κατ' αλφαβητική σειρά.

5. Το κείμενο του όρκου έχει ως εξής:

«Επειδή το σεπτόν Χαροκόπειον Πανεπιστήμιον εις τους/τις διδάκτορας αυτού έστερξε να με δεχθή και κατ'άταξη καθομολογώ ενώπιον του δημοσίου, ταύτην την επίσημον υπόσχεσιν. Θα υπηρετήσω εις την ζωήν μου την επιστήμην ταύτην με κοσμιότητα ηθών και σεμνότητα τρόπων και με όσην μοι είναι δυνατόν ενθερμοτέραν αφοσίωσιν. Θα την προαγάγω επί το τελειότερον και θα την αγλαίσω επί το λαμπρότερον δια την ολονέν επί περυσσοτέρους εξάπλωσιν του θείου φωτός της αληθείας. Και θ' αποφεύγω να επιδεικνύω κενόσοφον προπέτειαν, αντιστρατευόμενος/αντιστρατευομένη τας ορθάς διδασκαλίας των άλλων και να διδάσκω αντίθετα των όσων ο ίδιος καλώς πιστεύω, κατηλεύων/κατηλεύουσα την επιστήμην ή καταισχύνων/καταισχύνουσα του/της επιστήμονος το υψηλόν λειτούργημα. Εις την επίσημον της ώρας ταύτης υπόσχεσίν μου, είθε να με συνοδεύουν αι ευχαί των σεβαστών μου Διδασκάλων».

Σε περίπτωση που ο/η πρωτεύσας/-σα επιθυμεί να κάνει επίκληση στον Θεό, στο τέλος του όρκου προστίθεται η φράση "και είθε να μου είναι ο Θεός αρωγός καθ' όλην μου την ζωήν".

6. Η ορκωμοσία δεν αποτελεί συστατικό τύπο της επιτυχούς ολοκλήρωσης των σπουδών, είναι όμως προϋπόθεση για τη χορήγηση του διδακτορικού διπλώματος. Για ειδικούς λόγους, με αίτησή προς τη Γραμματεία του Τμήματός του, ο/η Διδάκτορας μπορεί να ζητήσει τη χορήγηση του διδακτορικού διπλώματος χωρίς να συμμετάσχει στην τελετή ορκωμοσίας, υπό την προϋπόθεση ότι έχει κάνει αίτηση ορκωμοσίας και έχει τακτοποιήσει τυχόν εκκρεμότητες.

7. Το διδακτορικό δίπλωμα συντάσσεται στην ελληνική γλώσσα. Ο απόφοιτος λαμβάνει το διδακτορικό δίπλωμα σε περγαμηνή, δύο (2) ακριβή αντίγραφα αυτού. Το Τμήμα μπορεί κατά την κρίση του, με τη χορήγηση του διδακτορικού διπλώματος να χορηγεί και πρόσθετες βεβαιώσεις/πιστοποιητικά.

Άρθρο 69:

Κανόνες δεοντολογίας που αφορούν στα πνευματικά δικαιώματα και τις δημοσιεύσεις

1. Απαγορεύεται ρητά η αναπαραγωγή του όλου ή μέρους πνευματικών έργων τρίτων προσώπων (βιβλίων, άρθρων, εργασιών, κ.λπ.) καθώς και η μετάφραση, διασκευή, παραποίηση ή η απομίμηση τους χωρίς την κατάλληλη άδεια, όπως επιβάλλεται από τη νομοθεσία. Η απαγόρευση αυτή ισχύει ανεξάρτητα από τη μορφή αναπαραγωγής (έντυπη, ηλεκτρονική, φωτογραφική,

κ.λπ.) και συνιστά αφενός αστικό και ποινικό αδίκημα, αφετέρου σοβαρή πειθαρχική παράβαση.

2. Η παράλειψη της αναφοράς της πνευματικής συνεισφοράς τρίτων προσώπων σε οποιοδήποτε δημοσιευμένο έργο καθώς και η συμπερίληψη προσώπου ως δημιουργού ή συν-δημιουργού σε έργο στο οποίο δεν συνεισέφερε προσωπικό πνευματικό έργο, συνιστούν σοβαρά πειθαρχικά παραπτώματα, πέραν των λοιπών νομικών συνεπειών που μπορεί να έχουν.

3. Σε περίπτωση πνευματικού έργου που είναι συλλογικό αποτέλεσμα συνεισφοράς περισσότερων του ενός προσώπων, τα πρόσωπα αυτά πρέπει να αναφέρονται όλα ως συν-δημιουργοί του εν λόγω πνευματικού έργου και ενδεχομένως κατά τη σειρά σπουδαιότητας της συμβολής τους ή όπως συνηθίζεται σε κάθε επιστημονική περιοχή, καθώς επιμέρους περιοχές έχουν διαφορετικές συμβάσεις για τη σειρά των ονομάτων.

4. Αν το πνευματικό έργο είναι το τελικό εξαγόμενο αμβιβόμου ερευνητικού έργου που ανατέθηκε μέσω σύμβασης, είτε από φορέα του δημόσιου και του ευρύτερου δημόσιου τομέα, είτε από ιδιωτικό φορέα, πρέπει να λαμβάνεται ιδιαίτερη μέριμνα για τη τήρηση των συμβατικών υποχρεώσεων που έχουν αναληφθεί μέσω των όρων της σύμβασης.

5. Για την περίπτωση της εκμετάλλευσης των περιουσιακών δικαιωμάτων που ενδεχομένως προκύπτουν από την εκμετάλλευση δικαιωμάτων βιομηχανικής ή πνευματικής ιδιοκτησίας, είτε από τον δημιουργό, είτε από τον εφευρέτη, ενδέχεται να υπάρχουν περιορισμοί οι οποίοι θα πρέπει να διερευνώνται κατά περίπτωση. Η περίπτωση αυτή ισχύει για έργα τα οποία παρήχθησαν με μέσα ή με τη χρηματοδότηση του Πανεπιστημίου ή και άλλου φορέα.

6. Στην περίπτωση εκπόνησης διδακτορικών διατριβών, τα πνευματικά δικαιώματά τους, κατ' αρχήν, ανήκουν από κοινού και εξ ίσου στον/στην διδάκτορα, στον/στην επιβλέποντα/-ουσα και στο αντίστοιχο Τμήμα, εκτός αν προβλέπεται διαφορετικά σε περίπτωση που η έρευνα έχει χρηματοδοτηθεί από ερευνητικά προγράμματα του Πανεπιστημίου.

7. Θεωρείται αυτονόητο ότι η διδακτορική διατριβή είναι πρωτότυπο έργο του/της διδάκτορα, ο/η οποίος/-α το υποβάλλει προς κρίση στις αρμόδιες επιτροπές αξιολόγησης του Πανεπιστημίου.

8. Όταν ο/η διδάκτορας δημοσιεύει πρωτότυπες εργασίες που προκύπτουν από τη διδακτορική διατριβή, εφόσον ο/η επιβλέπων/-ουσα ή άλλοι/-ες ερευνητές/-τριες ή άλλα πρόσωπα έχουν ουσιαστική και πραγματική συνεισφορά στην ανάπτυξη των συγκεκριμένων εργασιών, τότε καθένας/-μία θα πρέπει να αναφέρεται ως συν-συγγραφέας σύμφωνα με την συνεισφορά στην παραγωγή της συγκεκριμένης εργασίας.

9. Εφόσον ο/η διδάκτορας εκδώσει σε οποιαδήποτε μορφή τη διδακτορική του διατριβή, είναι υποχρεωμένος να αναφέρει το όνομα του Πανεπιστημίου, της Σχολής και του Τμήματος στο οποίο εκπονήθηκε η συγκεκριμένη εργασία. Το ίδιο πρέπει να γίνεται και στην περίπτωση των πρωτότυπων δημοσιεύσεων.

10. Όταν ο/η επιστημονικά υπεύθυνος/-η του ερευνητικού έργου προβεί σε έντυπη ή ηλεκτρονική έκδο-

ση μέρους ή/και του συνόλου των αποτελεσμάτων του ερευνητικού έργου, τότε είναι υποχρεωμένος/-η να αναγράφει παντού το όνομα του Πανεπιστημίου, εφόσον το συγκεκριμένο ερευνητικό έργο υλοποιήθηκε εντός των εγκαταστάσεων αυτού. Το ίδιο ισχύει για κάθε δημοσίευση που προέρχεται από μέλος του Πανεπιστημίου.

ΜΕΡΟΣ 5ο

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 10

ΔΙ-ΙΔΡΥΜΑΤΙΚΑ ΚΑΙ ΔΙΑΚΡΑΤΙΚΑ ΠΡΟΓΡΑΜΜΑΤΑ ΣΠΟΥΔΩΝ

Άρθρο 70:

Κοινά προγράμματα με άλλα Πανεπιστήμια

1. Το Πανεπιστήμιο μπορεί να οργανώνει και να προσφέρει προγράμματα σπουδών από κοινού ή σε συνεργασία με άλλα Πανεπιστήμια ή/και Ερευνητικά Κέντρα της ημεδαπής ή της αλλοδαπής, που οδηγούν στην απονομή τίτλου δεύτερου ή τρίτου κύκλου σπουδών.

2. Για τα προγράμματα αυτά καταρτίζεται και υπογράφεται Ειδικό Πρωτόκολλο Συνεργασίας (Ε.Π.Σ.) που εγκρίνεται από τις οικείες Συγκλήτους και τα συλλογικά όργανα διοίκησης των Ερευνητικών Κέντρων, ύστερα από απόφαση της Συνέλευσης του οικείου Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής. Στο Ε.Π.Σ. καθορίζονται οι υποχρεώσεις κάθε Τμήματος ή ερευνητικού κέντρου ή ινστιτούτου, τα θέματα συγκρότησης και λειτουργίας της Ειδικής Διατμηματικής ή Διιδρυματικής Επιτροπής και της Σ.Ε. με τρόπο που να εξασφαλίζει την εκπροσώπηση όλων των συνεργαζόμενων φορέων, του ορισμού του/της Διευθυντή/-ντριας του Π.Μ.Σ., ο/η οποίος/-α είναι μέλος Δ.Ε.Π. αυτοδύναμου Τμήματος, της κατανομής του διδακτικού και ερευνητικού έργου μεταξύ του προσωπικού των συνεργαζόμενων φορέων, το αντικείμενο του προγράμματος και, κατά περίπτωση, τα επιστημονικά πεδία, ο τρόπος εισαγωγής των φοιτητών/-τριών, η συγγραφή των μεταπτυχιακών εργασιών ή διδακτορικών διατριβών, η χορήγηση ενιαίου ή χωριστού από κάθε Πανεπιστήμιο τίτλου σπουδών, ο τύπος του χορηγούμενου τίτλου, η συγκρότηση επιτροπών για την κατάρτιση του περιεχομένου του προγράμματος σπουδών, η συγκρότηση οργάνων διοίκησης και παρακολούθησης των προγραμμάτων σπουδών και κάθε σχετικό θέμα, εφόσον τηρούνται οι προβλέψεις της εκάστοτε νομοθεσίας για τον αντίστοιχο κύκλο σπουδών.

3. Επίσης, καθορίζονται οι υποχρεώσεις και τα δικαιώματα των συμμετεχόντων/-ουσών στο πρόγραμμα και η μετακίνηση του διδακτικού προσωπικού ή των φοιτητών/-τριών.

Άρθρο 71:

Διοργάνωση σπουδών σε άλλη γλώσσα πέραν της ελληνικής

1. Τα προγράμματα σπουδών μπορεί να διεξάγονται, εν όλω ή εν μέρει, κατ' εξαίρεση, σε ξένη γλώσσα, με απόφαση του/της Πρύτανη/-εως, η οποία εκδίδεται ύστερα από πρόταση του Τμήματος και εγκρίνεται από τη Σύγκλητο. Στην περίπτωση αυτή, τα προγράμματα σπουδών οργανώνονται με τη διαδικασία οργάνωσης των προγραμμάτων σπουδών των αντίστοιχων κύκλων.

2. Με απόφαση της Συγκλήτου, μπορεί να οργανώνονται προγράμματα διδασκαλίας της ελληνικής γλώσσας για αλλοδαπούς/-ες φοιτητές/-τριες ή ξένης γλώσσας για Έλληνες/-ίδες φοιτητές/-τριες, πέραν της υποχρεωτικής ξένης γλώσσας για τη λήψη του πτυχίου τους, και να ρυθμίζονται τα σχετικά θέματα, όπως οι υπηρεσίες που παρέχουν τα προγράμματα αυτά, ο τρόπος λειτουργίας τους, η πληρωμή διδασκτρων και τα καθήκοντα και οι κάθε είδους υποχρεώσεις των φοιτητών/-τριών.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 11 ΠΡΑΚΤΙΚΗ ΑΣΚΗΣΗ

Άρθρο 72:

Σκοπός και διάρκεια

1. Οι φοιτητές/-τριες του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου πραγματοποιούν Πρακτική Άσκηση κατά τη διάρκεια των σπουδών τους, όπως αυτό ορίζεται από το Πρόγραμμα Σπουδών των Τμημάτων. Η Πρακτική Άσκηση αποτελείται από μια σειρά εκπαιδευτικών διαδικασιών με σαφείς στόχους και προκαθορισμένες στρατηγικές αξιολόγησης προκειμένου να αποκτήσουν οι φοιτητές/-τριες εργασιακές εμπειρίες και δεξιότητες, να ασκήσουν, υπό επίβλεψη, το επάγγελμα και να εξοικειωθούν με τα μελλοντικά τους καθήκοντα. Η Πρακτική Άσκηση βοηθά τους/τις φοιτητές/-τριες να εφαρμόσουν στην πράξη τις θεωρητικές τους γνώσεις, μέσα σε ένα ελεγχόμενο, αλλά πραγματικό εργασιακό περιβάλλον. Οι φοιτητές/-τριες συμμετέχουν σε εργασίες και δραστηριότητες στους Φορείς Πρακτικής Άσκησης, εισάγουν νέες ιδέες και προοπτικές, ενώ παράλληλα εργάζονται σύμφωνα με τους περιορισμούς των φορέων απασχόλησης και διαχειρίζονται τις καταστάσεις και τα προβλήματα στα οποία εκτίθενται. Μέσω της Πρακτικής Άσκησης προωθείται η σύνδεση του Πανεπιστημίου με την αγορά εργασίας.

2. Η Πρακτική Άσκηση των Τμημάτων του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου είναι ενσωματωμένη στο Πρόγραμμα Σπουδών και μπορεί να είναι υποχρεωτική ή προαιρετική. Η διάρκειά της, η περίοδος άσκησης, οι όροι και οι προϋποθέσεις πραγματοποίησης ορίζονται από τη Συνέλευση του κάθε Τμήματος/Μονοτμηματικής Σχολής και αναγράφονται στον Οδηγό Σπουδών του Τμήματος. Η περίοδος πραγματοποίησης της Πρακτικής Άσκησης ορίζεται από τη Γενική Συνέλευση της κάθε Σχολής/Τμήματος, η οποία καθορίζει τους ημερολογιακούς μήνες στους οποίους θα πραγματοποιείται η Πρακτική Άσκηση, με γνώμονα τις υποχρεώσεις σπουδών των φοιτητών/-τριών και τα αντικείμενα της Πρακτικής Άσκησης.

Άρθρο 73:

Οργάνωση και Εποπτεία

1. Η Σύγκλητος ορίζει τον/την Ιδρυματικά Υπεύθυνο/-η της Πρακτικής Άσκησης του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, ενώ δύναται να συγκροτήσει και Ιδρυματική Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης, με αποκλειστικό αντικείμενο τον συντονισμό των δραστηριοτήτων σχετικά με την Πρακτική Άσκηση. Αντιστοίχως, οι Γενικές Συνελεύσεις των Τμημάτων/Μονοτμηματικών Σχολών ορίζουν τον/την Επιστημονικά Υπεύθυνο/-η της Πρακτικής Άσκησης κάθε Τμήματος, ενώ δύναται να συγκροτήσουν και Επιτροπές Πρακτικής άσκησης, με αποκλειστικό αντικείμενο τον

συντονισμό των δραστηριοτήτων σχετικά με την Πρακτική Άσκηση, σε επίπεδο Τμημάτων/Μονοτμηματικών Σχολών. Οι Γενικές Συνελεύσεις ορίζουν επίσης τους/τις Επόπτες/-τριες Καθηγητές/-τριες της Πρακτικής Άσκησης (από την πλευρά των Τμημάτων).

2. Η Πρακτική Άσκηση του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου οργανώνεται κεντρικά από το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης του Πανεπιστημίου, που εντάσσεται στο Τμήμα Φοιτητικής Μέριμνας.

Ο/Η Ιδρυματικά Υπεύθυνος/-η του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου ή η Ιδρυματική Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης, εφόσον αυτή έχει οριστεί μεριμνά για:

- Την ομαλή λειτουργία της Πρακτικής Άσκησης στο Πανεπιστήμιο,
- το συντονισμό των δραστηριοτήτων όλων των εμπλεκόμενων φορέων σχετικά με την Πρακτική Άσκηση,
- την υπογραφή όλων των απαραίτητων συμβάσεων μεταξύ του Πανεπιστημίου και των Φορέων Υποδοχής.

Ο/Η Επιστημονικά Υπεύθυνος/-η (ή η Επιτροπή) της Πρακτικής Άσκησης του κάθε Τμήματος οργανώνει και συντονίζει τη διεξαγωγή της Πρακτικής Άσκησης. Πιο συγκεκριμένα μεριμνά για:

- την αναζήτηση νέων θέσεων Πρακτικής Άσκησης σχετικές με το αντικείμενο του Τμήματος,
- την αξιολόγηση της καταλληλότητας των Φορέων Πρακτικής Άσκησης,
- την ενημέρωση των Φορέων Πρακτικής Άσκησης για τις διαδικασίες που ακολουθούνται,
- την τελική αξιολόγηση των ασκούμενων ατόμων, έπειτα από συναξιολόγηση των σχετικών στοιχείων από τους/τις Επόπτες/τριες, τους Φορείς Πρακτικής Άσκησης αλλά και τους ίδιους τους φοιτητές/τριες,
- την ενημέρωση της γραμματείας του Τμήματος για την επιτυχή ολοκλήρωση της Πρακτικής Άσκησης.

Ο/Η Επόπτης/-τρια λειτουργεί ως συνδεδεμένος κρίκος μεταξύ του Πανεπιστημίου και του Φορέα, παρέχοντας καθοδήγηση στους/στις φοιτητές/-τριες και εξασφαλίζοντας την εύρυθμη διεξαγωγή της Πρακτικής Άσκησης. Είναι μέλος Δ.Ε.Π. ή Ε.Δ.Π του Τμήματος. Αναλυτικότερα, ο ρόλος του/της περιλαμβάνει:

- την ενημέρωση για το αντικείμενο απασχόλησης των φοιτητών/-τριών,
- τον έλεγχο της συνέπειας των φοιτητών/-τριών στις υποχρεώσεις τους και αποτίμηση της συμμετοχής τους στην Πρακτική Άσκηση,
- τη συνεργασία στην επίλυση των προβλημάτων τους τόσο με τους/τις φοιτητές/-τριες όσο και με τους Φορείς Πρακτικής Άσκησης.

Στο πλαίσιο της εποπτείας, ο/η Επόπτης/-τρια προβλέπεται να επισκέπτεται το χώρο Πρακτικής Άσκησης.

Άρθρο 74:

Φορείς Πρακτικής Άσκησης

1. Ως Φορείς Πρακτικής Άσκησης μπορεί να είναι Δημόσιες Υπηρεσίες και Οργανισμοί, Ν.Π.Δ.Δ., Ν.Π.Ι.Δ., Διεθνείς Οργανισμοί, ΜΚΟ καθώς και Επιχειρήσεις στην Ελλάδα ή το εξωτερικό, εφόσον αυτό περιλαμβάνεται στο Πρόγραμμα Σπουδών του Τμήματος.

2. Ο Φορέας Πρακτικής Άσκησης συμβάλλει κατά τον καλύτερο δυνατό τρόπο στην αρτιότερη εκπαίδευση

των ασκουμένων φοιτητών/-τριών. Ο Φορέας ορίζει ένα άτομο από την πλευρά του, με επαρκή εμπειρία στο αντικείμενο της άσκησης, το οποίο μεριμνά για:

- Την επίβλεψη της Πρακτικής άσκησης των φοιτητών/-τριών

- τη συνεργασία με τον/ην Επόπτη/-τρια (από την πλευρά της Σχολής/Τμήματος) για την αποτελεσματικότερη άσκηση των φοιτητών/-τριών

- την υποβολή προτάσεων για βελτίωση των συνθηκών άσκησης.

Ο Φορέας Πρακτικής Άσκησης οφείλει να υποβάλει, στο τέλος της περιόδου άσκησης, στον/στην Επιστημονικά Υπεύθυνο/-η (ή την Επιτροπή) της Πρακτικής Άσκησης) ή/και το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης όλα τα απαραίτητα δικαιολογητικά που έχει ορίσει το Τμήμα (π.χ. αξιολόγηση για τον/την ασκούμενο/-η και το Πρόγραμμα).

3. Στις περιπτώσεις που η διοίκηση του Φορέα Υποδοχής δεν ακολουθεί τα οριζόμενα του παρόντος άρθρου ή ετεροαπασχολεί τους/τις ασκούμενους/-ες, είναι δυνατόν, ύστερα από κοινή απόφαση του/της Ιδρυματικά Υπευθύνου/-ης και του/της Επιστημονικά Υπευθύνου/-ης της οικείας Σχολής/Τμήματος (ή και της Επιτροπής Πρακτικής Άσκησης, εφόσον αυτή έχει οριστεί ή και της Μονάδας Πρακτικής Άσκησης) να διακοπεί η άσκηση στο συγκεκριμένο Φορέα Υποδοχής. Ο/Η Επιστημονικά Υπεύθυνος/-η (ή και η Επιτροπή Πρακτικής Άσκησης, εφόσον αυτή έχει οριστεί ή και η Μονάδα Πρακτικής Άσκησης) μεριμνά, ώστε να βρεθούν κατά προτεραιότητα νέες θέσεις για τους/τις φοιτητές/-τριες που διέκοψαν την άσκηση με τον τρόπο αυτό.

Άρθρο 75:

Δικαιώματα και Υποχρεώσεις Ασκούμενων

1. Ο/Η φοιτητής/-τρια που επιθυμεί να πραγματοποιήσει Πρακτική Άσκηση, υποβάλλει αίτηση στο Τμήμα του. Ο/Η Επιστημονικά Υπεύθυνος/-η (ή η Επιτροπή) της Πρακτικής Άσκησης του Τμήματος πιστοποιεί το δικαίωμα συμμετοχής ή μη του/της φοιτητή/-τριας, με βάση τα κριτήρια επιλογής που έχουν ορισθεί από το εκάστοτε Τμήμα. Στη συνέχεια ο/η φοιτητής/-τρια συνεργάζεται με τον/την Επιστημονικά Υπεύθυνο/-η του Τμήματος, τον/την Επόπτη/-τρια και το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης για την επιλογή φορέα, την ομαλή πορεία υλοποίησης της Πρακτικής Άσκησης και την επιτυχή ολοκλήρωσή της.

2. Ο/Η ασκούμενος/-η θα πρέπει να ακολουθεί τους κανονισμούς ασφαλείας και εργασίας, όπως και κάθε άλλη ρύθμιση που ισχύει για το προσωπικό του Φορέα Πρακτικής Άσκησης. Αυθαίρετες απουσίες ή παράβαση των κανονισμών του εργασιακού χώρου μπορούν να οδηγήσουν στη διακοπή της Πρακτικής Άσκησης.

3. Στο τέλος της Πρακτικής Άσκησης, ο/η ασκούμενος/-η είναι υποχρεωμένος να υποβάλλει οποιαδήποτε στοιχείο/δικαιολογητικό του/της ζητηθεί από τον/την Επιστημονικά Υπεύθυνο/-η (ή την Επιτροπή) της Πρακτικής Άσκησης, ή από το Γραφείο Πρακτικής Άσκησης, όπως π.χ. ημερολόγιο δραστηριοτήτων, έντυπο αξιολόγησης του Προγράμματος Πρακτικής Άσκησης, κ.λπ.

4. Οι φοιτητές/-τριες που διεξάγουν πρακτική άσκηση υπάγονται υποχρεωτικά στην ασφάλιση του Εθνικού Οργανισμού Παροχής Υπηρεσιών Υγείας (Ε.Ο.Π.Υ.Υ.) μέσω

του Ηλεκτρονικού Εθνικού Φορέα Κοινωνικής Ασφάλισης (e-ΕΦΚΑ) (πρώην Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων - Ενιαίο Ταμείο Ασφάλισης Μισθωτών - Ι.Κ.Α. - Ε.Τ.Α.Μ.) σύμφωνα με την παρ. 10 του αρ. 15 του ν.3232/2004 (Α' 48) μόνο για τον κλάδο του ατυχήματος.

5. Το ύψος της μηνιαίας αποζημίωσης για τη διεξαγωγή πρακτικής άσκησης δεν δύναται να υπολείπεται του ογδόντα τοις εκατό (80%) του νομοθετημένου κατώτατου βασικού μισθού και δύναται να καταβάλλεται είτε σε μηνιαία βάση είτε με την ολοκλήρωση της εκπαιδευτικής διαδικασίας της πρακτικής άσκησης. Το κόστος αποζημίωσης των φοιτητών/-τριών για τη διεξαγωγή πρακτικής άσκησης βαρύνει κατεξοχήν τους φορείς υποδοχής. Κατ' εξαίρεση το κόστος αποζημίωσης και ασφάλισης της παρ. 5 δύναται να βαρύνει εν μέρει ή εξ ολοκλήρου τον προϋπολογισμό συγχρηματοδοτούμενων προγραμμάτων ή έργων χρηματοδοτούμενων από ίδιους ή ιδιωτικούς πόρους που διαχειρίζονται οι Ειδικοί Λογαριασμοί Κονδυλίων Έρευνας (Ε.Λ.Κ.Ε.) των Α.Ε.Ι., εφόσον αυτό προβλέπεται στη σύμβαση πρακτικής άσκησης. Η χορήγηση αποζημίωσης για τη διεξαγωγή πρακτικής άσκησης δεν συνιστά λόγο διακοπής άλλων οικονομικών παροχών που χορηγούνται ή ειδικών επιδομάτων ή συντάξεων που λαμβάνουν ή δικαιούνται να λάβουν οι φοιτητές/-τριες του Α.Ε.Ι. για άλλους λόγους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 12

ΚΙΝΗΤΙΚΟΤΗΤΑ ΦΟΙΤΗΤΩΝ/-ΤΡΙΩΝ

Άρθρο 76:

Γενικά

1. Το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο μεριμνά για τη διασύνδεσή του με Πανεπιστήμια και ερευνητικά κέντρα του εξωτερικού και διασφαλίζει τη δυνατότητα κινητικότητας για σπουδές για τους/τις φοιτητές/-τριες που συμμετέχουν και στους τρεις κύκλους σπουδών. Για την συνδρομή των Τμημάτων στην εκπλήρωση του σκοπού αυτού, λειτουργεί στο Πανεπιστήμιο το Γραφείο ERASMUS και Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων.

2. Για την υποστήριξη κινητικότητας για σπουδές υπογράφονται σχετικές διαπανεπιστημιακές συμφωνίες, όπου περιγράφονται όλοι οι όροι και οι προϋποθέσεις για την κινητικότητα φοιτητών/-τριών από και προς το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

3. Οι σπουδές στο πλαίσιο της κινητικότητας μπορούν να περιλαμβάνουν:

- Παρακολούθηση μαθημάτων για ένα ακαδημαϊκό εξάμηνο ή για ένα ακαδημαϊκό έτος ή

- Πραγματοποίηση μέρους της διπλωματικής εργασίας (σε προπτυχιακό, μεταπτυχιακό επίπεδο) για ένα τρίμηνο ή για ένα εξάμηνο ή

- Πραγματοποίηση μέρους της διδακτορικής διατριβής (για υποψήφιους/-ες διδάκτορες) για ένα τρίμηνο ή για ένα εξάμηνο ή για ένα έτος.

4. Η κινητικότητα για σπουδές μπορεί να διαρκέσει από 3 έως 12 μήνες, ενώ για εξαιρετικές περιπτώσεις μπορεί να παραταθεί έως και 24 μήνες, μετά από απόφαση των αρμοδίων οργάνων, όπως προβλέπεται στις διαπανεπιστημιακές συμφωνίες που έχει συνάψει το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο.

5. Το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο μεριμνά ώστε να αναζητά και να διασφαλίζει πόρους για τη χρηματοδότηση των φοιτητών/-τριών που συμμετέχουν στην κινητικότητα, είτε για τις σπουδές είτε για τη διαβίωση τους. Στις πηγές χρηματοδότησης περιλαμβάνονται εθνικά και ευρωπαϊκά προγράμματα που υποστηρίζουν δράσεις κινητικότητας (όπως το Erasmus+), ανταγωνιστικά προγράμματα στα οποία συμμετέχει το Πανεπιστήμιο κεντρικά και τα Τμήματα ανεξάρτητα, υποτροφίες που περιλαμβάνονται στο πλαίσιο των διαπανεπιστημιακών συμφωνιών, υποτροφίες που διασφαλίζει το Πανεπιστήμιο από άλλους δημόσιους και ιδιωτικούς φορείς, χρηματοδότηση από την Πολιτεία, άλλοι πόροι που μπορεί να εξασφαλίσει το Πανεπιστήμιο από τη χρηματοδότηση των δραστηριοτήτων του. Η διασφάλιση χρηματοδότησης εκ μέρους του Πανεπιστημίου δεν αποτελεί προϋπόθεση για τη συμμετοχή φοιτητών/-τριών σε προγράμματα κινητικότητας.

6. Το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο διατηρεί την υποχρέωση να ενημερώνει τους/τις φοιτητές/-τριες (εισερχόμενους/-ες και εξερχόμενους/-ες) για όλες τις διαθέσιμες διαπανεπιστημιακές συμφωνίες κινητικότητας. Για το σκοπό αυτό, αναρτώνται στο ιστότοπο του Πανεπιστημίου (και στα ελληνικά και στα αγγλικά) όλες οι διαπανεπιστημιακές συμφωνίες, τα Τμήματα που αφορούν, οι δυνατότητες κινητικότητας που προσφέρονται και οι δυνατότητες χρηματοδότησης, με ευθύνη του αρμόδιου Γραφείου ERASMUS και Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων. Τα Τμήματα διατηρούν την υποχρέωση να ενημερώνουν αναλυτικά τους/τις φοιτητές/-τριες (εισερχόμενους/-ες και εξερχόμενους/-ες) για όλες τις συμφωνίες κινητικότητας στις οποίες συμμετέχουν μέσα από τον ιστότοπο τους, καθώς και τις διαθέσιμες θέσεις και τις δυνατότητες χρηματοδότησης.

7. Το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο μεριμνά ώστε να διευκολύνεται η φοίτηση εισερχομένων φοιτητών/-τριών στο πλαίσιο της κινητικότητας, παρέχοντας τη δυνατότητα παρακολούθησης και εξέτασης μαθημάτων στην αγγλική γλώσσα. Οι φοιτητές/-τριες αυτοί/-ες εγγράφονται στο Πανεπιστήμιο ως φιλοξενούμενοι/-ες φοιτητές/-τριες.

Άρθρο 77:

Διαδικασία επιλογής εξερχόμενων φοιτητών/-τριών

1. Δικαίωμα να συμμετέχουν σε προγράμματα κινητικότητας φοιτητών/-τριών έχουν οι προπτυχιακοί/-ες φοιτητές/-τριες, που έχουν συμπληρώσει το πρώτο έτος των σπουδών τους, οι μεταπτυχιακοί/-ες φοιτητές/-τριες, που έχουν συμπληρώσει το πρώτο εξάμηνο των σπουδών τους και οι υποψήφιοι/-ες διδάκτορες, που έχουν συμπληρώσει το πρώτο έτος εκπόνησης της διδακτορικής τους διατριβής.

2. Οι προπτυχιακοί/-ες και μεταπτυχιακοί/-ες φοιτητές/-τριες συμμετέχουν σε προγράμματα κινητικότητας με την προϋπόθεση ότι έχουν κατοχυρώσει, μέχρι τη στιγμή υποβολής της αίτησής τους, το 80% του συνόλου των πιστωτικών μονάδων ECTS των μαθημάτων που υποχρεούνται να έχουν παρακολουθήσει επιτυχώς μέχρι και το τρέχον εξάμηνο φοίτησης.

Οι υποψήφιοι/-ες διδάκτορες θα πρέπει να έχουν υπο-

βάλλει όλες τις ετήσιες εκθέσεις προόδου και να έχουν θετική εισήγηση από την Τριμελή Συμβουλευτική επιτροπή.

3. Οι επιμέρους όροι για την επιλογής τους για κινητικότητα περιγράφονται στις επιμέρους διαπανεπιστημιακές συμφωνίες στις οποίες συμμετέχει το Τμήμα που φοιτούν. Σε οποιαδήποτε περίπτωση τα αποτελέσματα της διαδικασίας επιλογής πρέπει να είναι διαθέσιμα σε όλους/-ες και να δημοσιοποιούνται στον ιστότοπο του Πανεπιστημίου με μέρημα του Γραφείου ERASMUS και Ευρωπαϊκών Εκπαιδευτικών Προγραμμάτων.

4. Οι φοιτητές/-τριες, πριν την αναχώρησή τους για το Πανεπιστήμιο Υποδοχής, θα πρέπει να ενημερώσουν το Πανεπιστήμιο αναλυτικά για τις δραστηριότητες που έχουν προγραμματίσει να διεξαγάγουν στο εξωτερικό καθώς και για τις πιστωτικές μονάδες ECTS που προβλέπουν να συγκεντρώσουν.

Άρθρο 78:

Διαδικασία επιλογής εισερχόμενων φοιτητών/-τριών

1. Δικαίωμα να συμμετέχουν σε προγράμματα κινητικότητας φοιτητών/-τριών έχουν οι προπτυχιακοί/-ες φοιτητές/-τριες, που έχουν συμπληρώσει το πρώτο έτος των σπουδών τους, οι μεταπτυχιακοί/-ες φοιτητές/-τριες, που έχουν συμπληρώσει το πρώτο εξάμηνο των σπουδών τους και οι υποψήφιοι/-ες διδάκτορες, που έχουν συμπληρώσει το πρώτο έτος εκπόνησης της διδακτορικής τους διατριβής.

2. Οι επιμέρους όροι για την επιλογής τους για κινητικότητα περιγράφονται στις επιμέρους διαπανεπιστημιακές συμφωνίες στις οποίες συμμετέχει το Τμήμα που φοιτούν.

Άρθρο 79:

Δικαιώματα φοιτητών/-τριών που συμμετέχουν στην κινητικότητα

Οι συμμετέχοντες/-ουσες σε πρόγραμμα κινητικότητας έχουν δικαίωμα:

1. Να τύχουν απαλλαγής, κατά τη διάρκεια της φοίτησής τους από την καταβολή διδάκτρων ή τελών στο πανεπιστήμιο υποδοχής για την εγγραφή, τις εξετάσεις και την πρόσβασή τους στα εργαστήρια και στη βιβλιοθήκη, εφόσον κάτι τέτοιο προβλέπεται από τη διαπανεπιστημιακή συμφωνία κινητικότητας.

2. Να τύχουν πλήρους ακαδημαϊκής αναγνώρισης εκ μέρους του πανεπιστημίου προέλευσης οι δραστηριότητες που ολοκλήρωσαν με επιτυχία κατά την περίοδο κινητικότητας σύμφωνα με τη Συμφωνία Σπουδών.

3. Να τους χορηγηθεί πιστοποιητικό αναλυτικής βαθμολογίας για τις δραστηριότητές τους στο εξωτερικό που να καλύπτει τις πραγματοποιηθείσες σπουδές/εργασία υπογεγραμμένο από τον φορέα υποδοχής. Στο πιστοποιητικό θα καταγράφονται τα αποτελέσματα, με τις πιστωτικές μονάδες ECTS και τους βαθμούς που συγκέντρωσαν. Αν η τοποθέτηση δεν αποτελούσε μέρος του προβλεπόμενου προγράμματος σπουδών, η περίοδος θα καταγράφεται τουλάχιστον στο παράρτημα διπλώματος.

4. Να τυγχάνουν ισότιμης αντιμετώπισης με τους/τις

φοιτητές/-τριες του Πανεπιστημίου υποδοχής και να τους παρέχονται οι ίδιες υπηρεσίες.

5. Να διατηρούν τη φοιτητική υποτροφία ή το δάνειο που έχουν λάβει από τη χώρα τους καθ' όλη τη διάρκεια της παραμονής τους στο εξωτερικό.

Άρθρο 80:

Πρόγραμμα Εσωτερικής Κινητικότητας

1. Το Χαροκόπειο Πανεπιστήμιο συμμετέχει στο Πρόγραμμα Εσωτερικής Κινητικότητας προπτυχιακών φοιτητών/-τριών μεταξύ των ελληνικών Α.Ε.Ι.

2. Με απόφαση της Συγκλήτου του Ιδρύματος, κατόπιν εισήγησης των Συνελεύσεων των Τμημάτων, τα προγράμματα προπτυχιακών σπουδών του Ιδρύματος εντάσσονται σε κατηγορίες για την υποδοχή φοιτητών/-τριών που προέρχονται: α) από Τμήματα που ανήκουν σε οποιοδήποτε επιστημονικό πεδίο ή β) από Τμήματα που ανήκουν στο ίδιο ή σε άλλο επιστημονικό πεδίο (το οποίο καθορίζεται) ή γ) μόνο από αντίστοιχα Τμήματα.

3. Για την επιλογή των εισερχομένων και εξερχόμενων φοιτητών/-τριών, ακολουθούνται οι διαδικασίες που περιγράφονται στην ισχύουσα νομοθεσία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ 13

ΤΕΛΙΚΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

Άρθρο 81:

Τίτλοι - Πιστοποιητικά

1. Οι πάσης φύσεως τίτλοι (πτυχία, διπλώματα μεταπτυχιακών σπουδών, διδακτορικά διπλώματα, πιστοποιητικά και βεβαιώσεις σπουδών), σε περίπτωση που:

α) Ο/Η Πρύτανης απουσιάζει ή κωλύεται, υπογράφονται αντ' αυτού/-ής από το/τη νόμιμο/-η αναπληρωτή/-ριά του/της.

β) Ο/Η Πρόεδρος του Τμήματος απουσιάζει ή κωλύεται ή ελλείπει ή απέχει των καθηκόντων του/της, υπογράφονται αντ' αυτού/-ής από τον/την Αναπληρωτή/-τρια Πρόεδρο. Αν και για τον/την Αναπληρωτή/-τρια Πρόεδρο ισχύουν ανάλογα προσκόμματα, τότε οι τίτλοι υπογράφονται από τον/την Αντιπρύτανη Ακαδημαϊκών Υποθέσεων και Διασφάλισης Ποιότητας,.

γ) Ο/Η Γραμματέας του Τμήματος απουσιάζει ή κωλύεται ή ελλείπει ή απέχει των καθηκόντων του/της, υπογράφονται αντ' αυτού/-ής από το/τη νόμιμο/-η αναπληρωτή/-ριά του/της.

2. Το Πανεπιστήμιο χορηγεί πιστοποιητικά και βεβαιώσεις σπουδών για τις διάφορες μορφές της συνεχιζόμενης εκπαίδευσης και κατάρτισης των οποίων ο τύπος καθορίζεται με απόφαση της Συγκλήτου.

Άρθρο 82:

Τελικές διατάξεις

1. Τα Τμήματα και τα Π.Μ.Σ., δύνανται με αποφάσεις των οικείων Συνελεύσεων και τους Κανονισμούς Σπουδών τους να ρυθμίζουν περαιτέρω θέματα σπουδών εφόσον αυτές δεν αντίκεινται στην ισχύουσα νομοθεσία και στον παρόντα Κανονισμό Σπουδών του Πανεπιστημίου.

2. Η μη τήρηση του παρόντος Κανονισμού συνιστά πειθαρχικό παράπτωμα, σύμφωνα με την παρ. 2 του άρθρου

177 του ν.4957/2022 (Α' 141) και ως τέτοιο ελέγχεται από τα αρμόδια -κατά περίπτωση- πειθαρχικά όργανα.

3. Θέματα που ανακύπτουν και δεν αντιμετωπίζονται από την ισχύουσα νομοθεσία, τον εσωτερικό κανονισμό λειτουργίας του Πανεπιστημίου τον παρόντα κανονισμό, και χρήζουν συνολικής/κεντρικής ρύθμισης για όλο το Πανεπιστήμιο, ρυθμίζονται με αποφάσεις της Συγκλήτου ή του/της Πρύτανη/-εως.

4. Ο παρών Κανονισμός δύναται να τροποποιείται με απόφαση της Συγκλήτου του Χαροκοπέιου Πανεπιστημίου, ώστε να αναθεωρείται και επικαιροποιείται, σε συμφωνία με το εκάστοτε ισχύον νομοθετικό και κανονιστικό πλαίσιο.

ΠΑΡΑΡΤΗΜΑ

Παράρτημα 1: Αξιολόγηση Επίδοσης Φοιτητών/-τριών με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΦμΕΕΑ)

1. Οι Φοιτητές/-τριες με Ειδικές Εκπαιδευτικές Ανάγκες (ΦμΕΕΑ) έχουν τη δυνατότητα να προσκομίσουν κατά την εγγραφή τους στη Γραμματεία του Τμήματός τους σχετική γνωμάτευση από αρμόδιο δημόσιο φορέα η οποία να πιστοποιεί το είδος της αναπηρίας τους και να προτείνει τον κατάλληλο τρόπο εξέτασής τους. Ωστόσο, διατηρούν το δικαίωμα επιλογής του τρόπου που επιθυμούν να εξεταστούν.

2. Οι ΦμΕΕΑ επικοινωνούν με τον/την Σύμβουλο Καθηγητή/-τρια του Τμήματός τους, προκειμένου να τον/την ενημερώσουν για τις ιδιαίτερες ανάγκες τους κατά τη διεξαγωγή των εξετάσεων.

3. Οι διδάσκοντες/-ουσες οφείλουν να λαμβάνουν την απαιτούμενη μέριμνα για την εξέταση (ΦμΕΕΑ). Τόσο οι ΦμΕΕΑ όσο και οι διδάσκοντες/-ουσες μπορούν να απευθύνονται στην Επιτροπή Ισότητας Πρόσβασης ατόμων με αναπηρία και ατόμων με ειδικές εκπαιδευτικές ανάγκες ή/και στο Κέντρο Υποστήριξης της Μάθησης και της Διδασκαλίας του Ιδρύματος με σκοπό την παροχή ειδικότερων οδηγιών για την ισότιμη συμμετοχή των ΦμΕΕΑ στις εξετάσεις.

4. Η αξιολόγηση της επίδοσης των ΦμΕΕΑ πρέπει να είναι δίκαιη και να γίνεται με σαφή και προκαθορισμένα κριτήρια και διαδικασία τα οποία πρέπει να γνωστοποιούνται στους/στις φοιτητές/-τριες εγκαίρως και πριν από την εξέταση. Η αξιολόγηση δεν πρέπει να απορρέει από αισθήματα οίκτου απέναντι στον/στην ΦμΕΕΑ.

5. Οι εξετάσεις των ΦμΕΕΑ πραγματοποιούνται σε κλίμα σεβασμού και αποδοχής της ιδιαιτερότητας. Στην περίπτωση προφορικής εξέτασης, είναι σημαντικό ο/η καθηγητής/-τρια να επιδεικνύει υπομονή, προκειμένου ο/η φοιτητής/-τρια να ολοκληρώσει την απάντησή του/της. Οι ΦμΕΕΑ συχνά βιώνουν άγχος κατά τη διάρκεια της εξέτασης και πρέπει να αντιμετωπίζονται με υποστηρικτικό τρόπο.

6. Η αξιολόγηση των ΦμΕΕΑ δύναται να πραγματοποιείται με γραπτές ή προφορικές εξετάσεις, ενδιάμεσες εξετάσεις προόδου, γραπτές εργασίες, εργαστηριακές ή κλινικές ασκήσεις, συνδυασμό διαφορετικών μεθόδων αξιολόγησης ή άλλες μεθόδους αξιολόγησης που συνάδουν με το είδος κάθε εκπαιδευτικής διαδικασίας και τη φύση των ειδικών εκπαιδευτικών τους αναγκών.

Κατά τη διεξαγωγή γραπτών ή προφορικών εξετάσεων, ως μεθόδων αξιολόγησης, εξασφαλίζεται υποχρεωτικά το αδιάβλητο της διαδικασίας.

7. Οι ΦμΕΕΑ συμμετέχουν στις εξετάσεις την ίδια ημέρα και ώρα με τους/τις υπόλοιπους/-ες φοιτητές/-τριες και, ανεξάρτητα από τον τρόπο εξέτασής τους (γραπτή εξέταση, προφορική εξέταση ή συνδυασμό των δύο) λαμβάνουν τα ίδια θέματα με τους/τις υπόλοιπους/-ες φοιτητές/-τριες.

8. Οι ΦμΕΕΑ που έχουν δικαίωμα προφορικής εξέτασης ενημερώνουν τον/την υπεύθυνο/-η καθηγητή/-τρια εγκαίρως πριν την ημέρα της εξέτασης ώστε να έχει τη δυνατότητα να προετοιμάσει τις κατάλληλες συνθήκες προφορικής εξέτασης. Ο/Η καθηγητής/-τρια δεν έχει δικαίωμα να αρνηθεί στον/στην φοιτητή/-τρια την προφορική εξέταση ούτε να τον/την παροτρύνει να εξεταστεί με διαφορετικό τρόπο. Οφείλει να σεβαστεί απόλυτα την απόφαση του/της φοιτητή/-τριας.

9. Σε περίπτωση που οι ΦμΕΕΑ εξετάζονται μέσω γραπτής εξέτασης, υπάρχει η δυνατότητα παροχής επιπρόσθετου χρόνου εξέτασης προσαυξημένου κατά το 1/3 κατά περίπτωση. Επίσης, παρέχεται η δυνατότητα εξέτασης σε ξεχωριστή αίθουσα με μικρότερο αριθμό φοιτητών/-τριών στην οποία ο/η φοιτητής/-τρια μπορεί να συγκεντρωθεί καλύτερα, χωρίς να παρεμβάλλονται άλλοι θόρυβοι και χωρίς να ενοχλούνται οι υπόλοιποι/-ες φοιτητές/-τριες, εάν, για παράδειγμα, επιθυμεί να διαβάσει δυνατά ένα κείμενο. Είναι σημαντικό οι ΦμΕΕΑ να παροτρύνονται να κάθονται στις μπροστινές θέσεις της αίθουσας, μακριά από πόρτες και παράθυρα. Δεδομένου ότι οι ΦμΕΕΑ συχνά έχουν δυσκολίες στη διαχείριση του χρόνου, είναι σημαντική η ενημέρωσή τους από τους/τις επιτηρητές/-τριες για τον υπολειπόμενο χρόνο εξέτασης κάθε μισή ώρα περίπου. Τα θέματα πρέπει να παρουσιάζονται μεγαλοφώνως αργά και καθαρά για την καλύτερη κατανόησή τους από τους/τις ΦμΕΕΑ.

10. Επιτρέπεται, όταν κρίνεται αναγκαίο, η χρήση τεχνολογικών βοηθημάτων και ειδικών λογισμικών για την οργάνωση του γραπτού, τον έλεγχο της ορθογραφίας και της γραμματικής ή για την αναγνώριση φωνής.

11. Όταν κρίνεται απαραίτητο, επιτρέπεται η χρήση αριθμομηχανής ή φορητού υπολογιστή ή άλλων μνημονικών βοηθημάτων.

12. Επιτρέπεται η σήμανση γραπτού με την ένδειξη της μαθησιακής δυσκολίας του/της ΦμΕΕΑ (π.χ. δυσλεξία).

13. Στις γραπτές εξετάσεις προτείνεται να χρησιμοποιούνται ερωτήσεις πολλαπλής επιλογής, σωστού/λάθους, ή ερωτήσεις ανοικτού τύπου με απλή γλώσσα. Ανοικτές ερωτήσεις χρησιμοποιούνται αν βεβαιωθούμε ότι οι ΦμΕΕΑ κατανοούν τη διατύπωση των ερωτήσεων. Επιπρόσθετα, είναι δυνατό να γίνεται επεξήγηση άγνωστων λέξεων.

14. Όταν κρίνεται αναγκαίο επιτρέπονται τα σύντομα διαλείμματα κατά τη διάρκεια της εξέτασης.

15. Κατά την προφορική του/της εξέταση ο/η ΦμΕΕΑ μπορεί να έχει μπροστά του/της και να συμβουλευτεί τις γραπτές σημειώσεις του/της, καθώς απαντά τις ερωτήσεις. Η αξιολόγηση στηρίζεται στην προφορική απάντηση που δίνει ο/η φοιτητής/-τρια και όχι στις γραπτές σημειώσεις. Αν η προφορική εξέταση δεν μπορεί να πραγματοποιηθεί την ίδια μέρα της εξέτασης όλων των φοιτητών/-τριων, τότε ορίζεται νέα ημέρα και ώρα εξέτασης σε διαφορετικά αλλά ίσης βαρύτητας θέματα. Προτείνεται η παρουσία δύο (2) εξεταστών/-τριών προκειμένου να μπορούν να αντιμετωπιστούν καλύτερα δυσκολίες που μπορεί να προκύψουν στην εξέταση και τουλάχιστον δύο (2) φοιτητών/-τριων προκειμένου να διασφαλίζεται οικείο/φιλικό περιβάλλον κατά τη διεξαγωγή της προφορικής εξέτασης.

16. Δεν επιτρέπεται η παρουσία ή/και η παρέμβαση συνοδών του/της ΦμΕΕΑ σε κανένα στάδιο της προφορικής εξέτασης.

17. Οι φοιτητές/τριες με αναπηρία στα άνω άκρα δικαιούνται βοηθό γραφής, ο/η οποίος/-α θα πρέπει να έχει ζητηθεί εκ των προτέρων από τον/την Σύμβουλο Καθηγητή/-τρια. Οι βοηθοί γραφής είναι εθελοντές/-ντριες, οι οποίοι/-ες αναλαμβάνουν κατά τη διάρκεια της εξέτασης να απαντούν γραπτά τις ερωτήσεις ύστερα από υπαγόρευση του/της ΦμΕΕΑ. Αν είναι φοιτητές/-τριες, μπορεί είτε να προέρχονται από διαφορετικό Τμήμα από εκείνο του/της ΦμΕΕΑ, ή να φοιτούν στο ίδιο Τμήμα, αλλά σε μικρότερο έτος. Σε αυτή την περίπτωση, η μεταγραφή γίνεται κατά λέξη, παρουσία επιτηρητή/-τριας.

18. Σε περίπτωση ΦμΕΕΑ με μερική απώλεια όρασης, τα θέματα των γραπτών εξετάσεων δίνονται στον/στην φοιτητή/-τρια σε κατάλληλη μορφή (ποσοστιαία μεγέθυνση των γραμμάτων) και, εάν το επιθυμεί, ο/η καθηγητής/-τρια του/της διαβάζει μεγαλοφώνως τα θέματα, όσες φορές χρειαστεί. Σε περίπτωση ολικής απώλειας όρασης και, μέχρι να καταστεί δυνατή η διεξαγωγή των εξετάσεων σε γραφή Braille, προτείνεται είτε η προφορική εξέταση είτε η χρήση βοηθού γραφής.

19. Οι κωφοί/-ές ή βαρήκοοι/-ες φοιτητές/-τριες δύναται να εξετάζονται προφορικά με τη βοήθεια επίσημου/-ης διερμηνέα, κατόπιν αιτήματός τους στον/στην Σύμβουλο Καθηγητή/-τρια, ο/η οποίος/-α γνωστοποιεί την ανάγκη αυτή στο Τμήμα Φοιτητικής Μέριμνας.

Η απόφαση αυτή να δημοσιευθεί στην Εφημερίδα της Κυβερνήσεως.

Αθήνα, 27 Ιουλίου 2023

Η Πρύτανης

MARIA ΝΙΚΟΛΑΪΔΗ

